

SAAMUNO TAKADA KAAKU

1

Saamu 1-41

Aubarikadee

¹ Aubarikadeen gbẽ kè è gbẽ zaaano lédamma ma-
roo ũ,

è kifino zé séro,
è v̄εε k̄on gbẽ faborinoro.

² Dii doka bé è kεε,
èḡo laasuu lεεa fãantē k̄on gwãavĩo.

³ À dε lán lí kè wà pè swaa sae bà,
à lá è kori k̄uro,
èḡo né ii à gur̄o,ã,
yã kè è ke píngi kaarana v̄i.

⁴ À dε lε k̄on gbẽ zaaanoro.

Āo dε lán ése ũkã kè ãa è séε bà.

⁵ Gbẽ zaaano é b̄o maa yãkpaεkεgur̄o zĩro,
kifino é zε gbẽ maaano saero.

⁶ Dii gbẽ maaano zé d̄o,
gbẽ zaaano zé s̄o mì pé kaatεnaa.

2

Kí kè Luda kà

¹ B̄yãnz̄in boriino e z̄oka kaazi?

À kè dia wèè lé p̄aa kpaak̄os̄o?

² Anduna k̄inan̄o e z̄i soru kεε,
kpatablerin̄o e kaak̄oã Diizi

kõn Kí kè à kào.

³ Aõe bee: Wà ní mòkyakoono kēkē,
wà ní bà porowa.

⁴ Dii e ní faboo,
à v̄ena musu, èe ní yáa dɔɔ.

⁵ Èe pataama kōn pɔf̄eo,
à p̄t̄ē è tó v̄ia ní kū.

⁶ À bè a a Kí kà a kp̄ii Zayon musu.

⁷ Mé yā kè Dii diem̄e o kè à bè:
Ma Nén n ũ, gb̄aan ma n i.

⁸ Ñ w̄ee kema, mé bori píngi kp̄amma n pó ũ,
mé n gba anduna gooda siiḡɔɔ.

⁹ Né kí blema kōn mò gòo,
né ní wíwi lán wè oroo wí nà.

¹⁰ Kínanɔ, à lédamma kèkii ma,
anduna kpatablerinɔ, à ãndõ kū sa.

¹¹ À dɔ Diizi kōn v̄iao,
à p̄onnaa keo kōn luganao.

¹² À lé pé à Néa
le à p̄ɔɔ tón f̄eazi à gaga zénlo,
zaake à p̄ɔɔ è f̄ē k̄andom̄e.

Aubarikadeen gb̄e kè nàzi ũ.

3

Lézuna Ludazi ib̄enɔ yá musu (2Sa 15:13-17)

Lè kè Dauda dà gurɔɔ kè à bàa lè a né Abusalomun̄e.

¹ Dii, ma w̄ederinɔ kp̄ame fá,
gb̄e kè aõ íbete kp̄amaonɔ pari.

² Wèe ma yã oo pari,
wèe bee Luda é ma mì síro.

³ Mpi s̄ Dii, n̄è ɔ ligamazi s̄ngbango ũ,
ma gakuin n ũ, n̄è tó ma mì ḡɔ da'ilana.

⁴ M̄è wii pé Diizi,
è wemala zaa a kúkiia kpii musu.

⁵ M̄è daε mà ii o mà vu,
zaakε Diin ma kũna ũ.

⁶ Ḡɔɔn b̄ɔɔ baaaḡɔ akurikurin̄ɔ e ma w̄εε kpa
s̄anda píngia,
m̄de m̄è v̄ia keńero.

⁷ N̄ f̄εε, Dii,
n̄ ma mì sí, ma Luda,
n̄ ma ib̄εεɔ sw̄an keke,
n̄ gb̄ẽ zaaa p̄in̄ɔ swaa é'ε.

⁸ Dii bé è gb̄ẽ mì sí.
N̄ aubarika da n gb̄ẽn̄ɔn.

4

Uusiε aduakεna

Dauda lè. Wè sí k̄ɔn m̄ɔɔl̄enaomε.

¹ Tó ma n sisi, n̄ wemala Luda ma zenyode,
tó má kú naw̄εa guu, n̄ ma gba m̄èporokii,
n̄ ma w̄enda gwa n̄ ma aduakεna sí.

² Gb̄ẽn̄ɔ, é gí àḡɔ wí daa ma Luda Gakuidea ai
b̄ɔr̄emε?

Éḡɔ ye p̄ó p̄aan̄ɔzi àḡɔ té t̄aan̄ɔzin yó?

³ Àḡɔ d̄ɔ k̄è Dii a gb̄ẽn̄ɔ diε ńdona,
tó ma à sisi, éé ma yã ma.

⁴ Tó a pɔ fɛ̀, àton durun kero,
à laasuu lé a daebɔ musu à yĩte.

⁵ À saa kè de à oo o,
à Dii náane ke.

⁶ Gbẽ paridee è be: Dé bé eé yã maaa kewee?
N̄ uu werewa, Dii, n̄ aubarika dawagu.

⁷ Baa tó pɔwee kɔ̄n wẽeo diñzi,
pɔnnaa kè n̄ d̄ame ma swèn de n̄ pɔla.

⁸ Mèè dae mà ii o nnanna,
zaake Dii, r̄ibe nèè tó màgɔ kú ma làakaria.

5

Kɔngɔ aduakena

Dauda lè. Wè sí kɔ̄n kurepenaome.

¹ N̄ swã kpá ma yãzi, Dii,
n̄ làakari dɔ ma m̄bonaa.

² Ma Kína, n̄ ma wiilena ma,
ma Luda, mée wée keemma.

³ Dii, nèè ma yã'ona ma gudɔnao,
mèè ma yãɔ dɔdɔnne kɔngɔ,
ma wée ègɔ dɔnzi.

⁴ N̄ Luda n̄ tèn à zaaa ũ,
nèègɔ gbẽ zaaao ledoro.

⁵ Ìadãri è e à ze n̄ aezĩro,
n̄ za yãzaakerinɔ n̄ píngi.

⁶ Dii, nèè egedeeno mì de,
n̄ ye gbẽderinɔ kɔ̄n gbẽblerinɔ kãziro.

⁷ Mapi s̄o, mé gẽ n̄ ua n̄ gbẽke bíta yãnzi,
mé kúe mà ae dɔ n̄ kpéa mà mì sienne.

⁸ Dii, ò ma da zéa n náanekena yānzi,
 ò zé porome ma wederino yānzi.

⁹ Zaake aō yāke náane vīro,
 aō nòse de lán kākā bee bāme,
 aō kòto de lán mira wēna bāme,
 aōè lénnaa kásañne.

¹⁰ Ò tó yā vēemma Luda,
 ò tó yā zaaa kè aōwe kpákpaano wí í musu.
 Ò pémma n aezī aō taari pariino yānzi,
 zaake aō gí n yā mazi.

¹¹ Ò tó gbē kè aō utena n kiiano yáa do,
 aōgō lè sii kōn ponnaao guro píngi.
 Ò kú gbē kè aō yenziinola,
 le aō ponnaa ke n yā musu.
¹² Dii, neè aubarika da gbē maaanon,
 neè ligañzi yenzio lán sengbango bà.

6

Faaba wiipena Ludazi

Dauda lè. Wè sí kōn mōrolenaome.

¹ Dii, òton kpákēmazi kōn pētēoro,
 òton ma toto kōn pōfēoro.

² Ò ma wēnda gwa, Dii,
 zaake ma ā'ā,
 ò ma kēkōa, Dii,
 zaake ma wánō e wii.

³ Ma pōo yàka búgubugu, Dii,
 bōren né dōmalee?

⁴ Ò eara ò ma mì sí, Dii,
 ò ma faaba ke n gbēke yānzi.

⁵ Zaake gè é e à n tó kpáro,
weé n sáabu kpá mira guuro.

⁶ Ma m̀bona ma kpara,
ma m̀bɔkɔ è ga kɔn wée'io,
ma daɛbɔ è yĩ kũ ai guu gá dɔo.

⁷ Ma wée kakana kɔn pɔsia ɔɔdɔnao,
èe gaa kè ma ibeɛnɔɔ pari yānzi.

⁸ À gu ma kiia zaakerinɔ,
zaake Dii ma ɔɔdɔna mà.

⁹ Dii ma wiipena mà,

Dii ma aduakena sì.

¹⁰ Wí é ma ibeɛnɔ kũ ní píngi aɔ gɔ bídi guu,
aɔé fu kãndo aɔ kpeɛ li.

7

Nyā nnaa kpáma, Dii!

Lè kè Dauda sì Diine Beyāmi bori Kusu yā musu.

¹ Dii ma Luda, ma nanzi,
n ma m̀ sí n ma faaba ke
gbē kè aɔ pèɛmaanɔ ɔzĩ.

² Tó lenlo, aɔé ma ke gyáigyai
lán músu è keńne nàme,
aɔé ma kēkēkōre,
gbēke é ma m̀ síro.

³ Dii ma Luda, tó ma taari ke kè,
tó ma ɔ kú yā zaaan,

⁴ tó ma à zaaa kè ma gbēdaaanɛ,
ke tó ma gbāaa m̀ ma ibeɛne pā,

⁵ n tó ma ibeɛ pì péema à ma kũ,
à kèse péɛpɛema tɔɔte,

à ma vīi būsū'āatēn.

⁶ Ñ fεε ñ zε kōn pofēo, Dii,
ñ fεε ma ibεεnɔzi ñ nòse kpàkpā yānzi.

Ñ vú, ma Luda,
ñ yā gōgō a zéa.

⁷ Ñ tó gbēnɔ kakōanzi,
ñ kí bleñne zaa musu.

⁸ Dii, neè yākpae ke kōn gbēnɔ.
Dii, ñ tó yā bɔmao nna ma yāzede lén,
Luda Musude, ñ yā kemε ma nòsepura lén.

⁹ Luda, mbe ñ maa,
neè nòse kōn laasuuo kpoke.

Ñ gbē zaaanɔ pāsíkēna mì de,
ñ gbē maaanɔ gba zekii.

¹⁰ Luda Musuden ma sɛngbango ũ,
è gbē kè aō nòse maaanɔ mì sí.

¹¹ Luda è yākpae ke a zéa,
è tó yā gō vεεm̄ma gurɔ píngi.

¹² Tó gbē e a nòse liero,

Luda è a fēeda lé ke
è a sá kú à kã.

¹³ È a gōkebɔ kè è gaa iñnenɔ keke,
è a kà tédeenɔ kpá sála.

¹⁴ Ñ gwa, yā zaaa è nò dɔ gbēn,
ben è wahaa nò sí à né i egeε ũ.

¹⁵ È wεε yō gbēnɔne zāazā takutεε ũ,
ben è zu wεε kè à yō pì guu.

¹⁶ À àisi pāsī è wí à musu,
à wéetāna gbēnɔa è wí à mìa.

17 Mé Dii sáabu kpá a maakeε yānzi,
mé Dii Musude tó bɔ kɔn lèsinao.

8

Luda gakui yā'ona

Dauda lè.

¹ Dii wa Dii, n tó bɔna anduna gu píngia,
n gakui bɔna gupuraa musu.

² N̄ dà né fétenɔne kɔn nékpāntēno aɔ n sáabu kpá
ε n ibεeno kɔn n zanguri gēεbommarino yīte.

³ Kè ma n zīi gwà musu,

mɔvura kɔn sɔsɔne kè n̄ pèpe gweeno,

⁴ ma bè bón gbēntee ũ kè à yā ègɔ dɔnguu?

Bón à ũ kè neè làakari dɔa?

⁵ N̄ à kè kēsāna malaikanɔzi féte,
n à kà kín kɔn gakuio kɔn bèεo.

⁶ N̄ tò à kí blè pó kè n̄ kènɔa,

n̄ tò pó sānda píngi mì s̄ienε,

⁷ s̄āano kɔn zùno kɔn nòbɔsēteno píngi,

⁸ bāano kɔn kpòno kɔn pó kè kú ísiaanno.

⁹ Dii wa Dii, n tó bɔna anduna guu píngi.

9

Luda sáabukpana kè è yā kεkε gbēnɔne yānzi

Dauda lè.

¹ Dii, mé n sáabu kpá kɔn nòseo do,
mé n yābɔnsaεkenano kpàakpa keíne.

² Mé pɔnnaa ke mà ãa dā n yā musu,
Luda Musude, mé n tó kpá kɔn lèsinao.

³ Ma ibeεnɔ è kpee li,
aɔè lee wà gaga n ae.

⁴ Zaake n zεmao n yā nnaa kpàma,
vεena n tintia n yā gògò a zéa.

⁵ N kpākē boriinɔzi,
n gbē zaaanɔ kàate n ní tó dède míomio.

⁶ N mónzi kè è yāaroo kpà ma zangurinɔzi,
n ní wétεnɔ gbòro, aɔ yā dɔ gbēken dɔro.

⁷ Dii è kí ble gurɔ píngi,
à a kpata diε yākpækεna yānzi.

⁸ Eé yākpae ke kɔn anduna gbēnɔ súusu,
eé kí ble boriinɔa a zéa.

⁹ Diin utekii ũ gbē kè wèe gbāaa mɔɔńnenɔne,
à deńne aafia'ekii ũ nawēakegurɔ.

¹⁰ Dii, gbē kè aɔɔ n tó dɔɔnɔɔ n náane vī,
neè n kii wèterinɔ zīnnaro.

¹¹ À lè sí Diine, èe kí blee zaa Zayɔn,
à à yākenanɔ kpàakpa ke bori píngine.

¹² Zaake è gēε bo gbēderia, yā è sánlo,
è takaasideenɔ wiilena yā da.

¹³ Dii, ñ gwa lán ma ibeεnɔɔ e ĩa daama nà,
ñ ma wēnda gwa ñ ma bɔ gaa lézī,

¹⁴ Le mà n tó kpá Zayɔn bīilea,
mà pɔnnaa ke kè n ma mì sī yānzi.

¹⁵ Boriinɔ sī wèε kè aɔɔ yòñ,
aɔ gbá zù bà kè aɔɔ kpàkpa guu.

¹⁶ Wà Dii dɔ kɔn yākpækεna a zéao,
è tó gbē zaaa yākena wí à musu.

17 Gbẽ zaaano è tá gèwãan,
borii kè aõè Luda yã daroo pino.

18 Wẽndadeeno yã é sãn zikiro,
takaasidee sõ wéedɔzina yãana vïro.

19 Ñ fεε Dii, ñton tó gbẽntee n gà fïro,
n bori píngi kakɔa ñ yãkpae keńyo.

20 Dii, ñ tó vĩa boriino kũ,
le aõ e wà dõ kè gbẽnteenon n ã.

10

Wéekena Ludaa à yãkpae ke gbẽnteenone

1 Dii, bóyãnze n zena zãazãzi?

À kè dia neè n zĩnda ute nawẽakeguro?

2 Gbẽ zaaa è gbãasaidee wete à de wadakεε guu,
è mɔnafiki keεε à à kũ.

3 Gbẽ zaaa è a pónidenano ãa dã,
è sãnkarade sáabu kpá è Dii tó zaaa sí.

4 Gbẽ zaaa wada bé à tò è Dii kii wetero,
à Luda laasuu vïro.

5 Yã kè è ke píngi è bɔne maame,
è a zĩnda kaara, è n doka daro,
è lézukii ke a ibεεnoa.

6 È be é kpágularo,
égõ kú pɔnnaan wahaa sai.

7 Ege kɔn gbẽkanao kɔn yã pásĩo à lé pà,
kisia yã kɔn yã zaaao bé égõ daa à lén.

8 È naε taarisaideenε lakutu kpεε
le à e à à de asii guu,
è mizaadee kpákpa gusaε.

9 È naε gbẽnoε asii guu lán músu bà,

è nae lákpen le à e à gbãasaide kū.

Tó à à kù, è à gáε kōn a bào.

¹⁰ Gbē kè à lè à kù ègō daena sòrɔɔ,
gbãaa bé à à nè.

¹¹ Gbē zaaa è be Luda è yā tàasi kero,
è ɔ kú a wéεame è guu ero.

¹² Dii, ò fεε ò mó kōn n gbãaa,
Luda, ògō takaasideenɔ tàasi kεε.

¹³ Luda, bóyānzin gbē zaaa è dɔkenyo lezi?

È be a swè guu né ïa daawaro.

¹⁴ Baa kōn beeeo neè gbēnɔ yā'ɔamma e sãnsãn,
neè ñ pɔsia yā da le ò e ò ɔ daríma.

Gbãasaidee è a zīnda kpámma,
tone kè gwàri vīroo dɔnlerin n ũ.

¹⁵ Ò gbē zaaanɔ kōn gbē pāsīnɔ gāsā éñne,
ò ñ yā zaaa kè aɔɔe daa wà dōroo wí ñ musu.

¹⁶ Dii ègō kí blee gurɔ píngi,
à yādarisaideenɔ é kaate à būsun.

¹⁷ Dii è takaasideenɔ wéεkena sí,
è ñ gba swè, è swā kpá ñ wiipenazi.

¹⁸ È ze kōn tone kè gwàri vīroonɔ
kōn gbē kè wèe wéε tãámmanɔ,
le gbēntee kè de būsuti ũ
tón tó swè kē gbēnɔn dɔro yānzi.

11

Làakarikpaena

Dauda lè.

¹ Ma na Diizi.

Bóyānzin ée beeme mà vĩa

mà tá kpiii musuzi lán bāa bà?

² À zaakerinɔ gwa, aɔ kà kpà sála,
aɔ nàe gusae aɔ ñ sá gà,
aɔ kà zù nòsemaadeenzi.

³ Tó fεεakaarayã e kaateε,
gbẽ maaano é ke diamε?

⁴ Dii kú a kpé kè kú adona guu,
à v̄εena kpatan musu gwe.

È w̄εε té gbẽnteenɔzi à ñ tàasi ke.

⁵ Dii è gbẽ maaano yɔ à gwa,
mɔde à zà zaakerinɔn
kɔn gbẽ kè yã pásí è keíne nnaano.

⁶ Eé téyɔ kɔn ɔfántēgbɔo kú zaakerinɔa,
ïa w̄aaa bé eégɔ de ñ baka ũ.

⁷ Zaake Dii è yã ke a zéa,
yãmaakena è kene nna,
gbẽ maaano é w̄εε siàle.

12

Gbẽntee zaakeε

Dauda lè. Wè sí kɔn mɔɔɔlɛnaome.

¹ Ñ ma mì sí, Dii,
zaake gbẽ maa kee kuu dɔro,
náanɛdee yãa gbẽnteenɔ té.

² Baade è εgeε to a gbẽdaaane,
è lénnaa kásaíne kɔn nòseo plaa.

³ Dii, ñ lénnade lé kò é
kɔn gbẽ kè è a zĩnda sé lezĩo.

⁴ Aɔè be ñ lé bé eé tó wà zĩ ble,
wà ñ lé v̄ĩ, dé bé eé kí bleńmaa?

5 Wéetāna gbē busenɔa
 kōn wēndadeenɔ mbonao yānzi
 Dii bè é fεε sa
 à ní gba zéboḱkii kè aḱoε à ni dεε.
 6 Dii yā see vīro,
 à de lán kondogi kè wà yò tévura guu
 wà bàasa gèn swεεplaaa bà.
 7 Mpi Dii, négō wa dākpaā guro pínɡi,
 né wa sí gbē beee takanɔa.
 8 Tó gbēnɔ yā bèε kù ɔplaplaa,
 gbē zaaanɔ ègō lili oo kōn ĩadānao gu pínɡia.

13

Wiipena Ludazi

Dauda lè.

1 Ai bɔre, Dii?

Ma yā ègō sāangu guro sānda pínɡin yó?

Négō mìkpeε zuume ai bɔreme?

2 Mégō kōdεε keε kōn ma laasuunɔ ai bɔreme?

Ma pɔɔ ègō sia lán guu e dɔɔ nà,

ma ibεε ègō gbāaa bleema ai bɔreme?

3 Dii ma Luda, ò ma gwa né ma yā ma,

ò ma uu wereme le m̀ton garo yānzi,

4 le ma ibεε tón be a ma nero yānzi,

le ma zangurinɔ tón pɔnnaa ke ma funa yā musuro.

5 Mée n gbēke náane keε,

ma pɔɔ kè nna kè n ma mì sì.

6 Mé lè sí Diine,

zaake à yā maaa kème.

14

Yōnkoo yá'ona

Dauda lè.

¹ Yōnkoo è be a swèn Ludaa kuuro.
Gbēno yàka, aō yàkena zaa,
yāmaakeri kee kú n téro.

² Zaa musu Dii è gbēnteenoo tàasi ke
à gwa tó gbēke ɔndoo kà à a kii wete.

³ Aō sāsā n píngi aō gō dōro sai míomi,
yāmaakeri kee kú n téro, baa mèn do.

⁴ Zaakerinoo dōna vīnloo?
Aōè ma gbēno mómoo lán ú bà,
aōè Dii sísiro.

⁵ Gwen vīa n kūn maamaa,
zaake Ludaa kú kōn gbē maaano.

⁶ Wè kpá takaasideene a poyezikēnaa,
mōde Diin à utekii ũ.

⁷ Luda, n bō Zayōn n mó n Isarailino mì sí!
Tó Dii sōkpa kōn a gbēno n gwena ziin,
Yakubu boriino é pōnnaa ke,
Isarailino é yāa do.

15

Ludayadari yá'ona

Dauda lè.

¹ Dii, dé bé à zé vī à gē n be ua?
Dé bé eé fō àgō kú n kpīi musuu?

² Gbē kè ègō kuu taari sai,
è yā ke a zéa,
è yāpuraa o zaa a nōsen.

³ È yā di gbēkearo,
 è taari ke a gbēdaaanero,
 è a gbēndoo sōsōro.

⁴ È kya ká ludayādarisainon,
 è bēè li ludayādarinone,
 è a lūsenā papa, baa tó à kēne zĩ'ũ.

⁵ È ɔɔ sēkǎńne a dialena yānzīro,
 è bɔ taarisaidēe kpēē ɔɔnkpēēgba yānzīro.

Gbē kè è ke lēē é kpágula zikiro.

16

Nana Ludazi adua

Dauda lè.

¹ N ma dākpa Luda,
 mbe ma nanzi.

² Ma bè Diine: Mbe ma Dii ũ,
 n baasiro má pó maa ke vīro.

³ N gbē kè aɔ kú būsū kè guunɔ,
 aɔmbe gakuidee kè wà kēmēenɔ ũ.

⁴ Gbē kè aɔè wā wà gá tãa kiianɔ
 è yá'ɔamma kpá n zĩndazime.
 Mé sa'o'aru kwééńyoro,
 weé n tãanɔ tó ma ma lézĩro.

⁵ Dii, mbe má n vī ndo,
 n ma ka ma bakaa,
 ma wēndi kú n ɔzĩme.

⁶ N ɔɔtē lézēkiinɔ kēmē gu maaa guu,
 gbaa kè n dāmē kēmē.

⁷ Mé Dii sáabu kpá kè è lé dama yānzi,
 baa gwāavĩ è tó ma swè ma gba làakari.

8 Mèègõ Dii ee ma wéén,
 lán à kú ma ɔplaazi nà, póke é ma degero.
 9 Beee yānzi ma pɔɔ ègõ nnazi,
 ma nòseguu pù.
 Má tãmaa vī kè ma mè égõ kuu,
 10 zaake né ma tó mira guuro,
 né we n gbē kè kú adona yai kũro.
 11 N ma da wèndi zéa,
 ma pɔnnaa égõ pana n kiia,
 pó maaano égõ kú n ɔzĩ guro pĩngi.

17

Taarisaidee aduakena

Dauda aduakena
 1 Dii, ñ ma yāzede ma,
 ñ swā kpá ma wiipenazi,
 ñ ma wéekena sí,
 zaake mée kee kɔn monafikioro.
 2 N kiian mé yā nnaa en,
 n wée e yā kè zé vī ee sãnsã.
 3 N ma swè gwà, n wée témazi gwãavĩ,
 n ma tàasi kè, née yāke emaro,
 zaake ma zεo kè ma lé é ma kari kero.
 4 Mèè té gbēntee yākenanoziro,
 mèè gbē pāsĩno zékpae séro.
 5 Ma lili ò n zén súusu,
 mée pã n yānero.
 6 Mée lé zuunzi, zaake né wemala.
 Luda, ñ swā kpá ma aduakenazi.
 7 Ñ n gbēke bonsae yā kemε,
 ñ gbē kè aɔ nãnzĩno bo n ibεeno ɔzĩ.
 8 Ñ làakari dɔma lán n wéene bà,

̀n ma soto n ɔru.

⁹ ̀N ma sí gbẽ zaaa kè aõè ãa damaanoa,
ma ibee kè aõo liganamazii pino.

¹⁰ Aõè gbẽke wée gwaro,
aõ lé è ãadãyã o.

¹¹ Aõ pèema wà liganamazi,
aõ wée bima le wà e wà ma pãe toote.

¹² Aõo yezi wà ma ke gyáigyai
lãn músu noaderi è ke nà,
lãn músu kè naena gusae bà.

¹³ Dii, ñ fɛɛ ñ dañle ñ ñ ne,
̀n ma sí gbẽ zaaanoa kɔn n fɛɛdaao.

¹⁴ ̀N ma bo ñ ɔzi kɔn n gbãaao.
Aõ baka kú anduna kèkii guu,
aõ auziki ègɔ diñzi, aõ néno è kã,
aõè pó kè diñzino káe ñ nénoe.

¹⁵ Mapi sɔ, mé wée sinle ma nõse maaa yãnze,
tó ma n e ma fɛɛgurɔ, beee é móma.

18

Ziblena sáabu (2Sa 22:1-51)

Lè kè Dii zòbleri Dauda sine gurɔo kè à à bò Solu kɔn
a ibee kpaanoo ɔzi.

¹ Má yenzi Dii, míbe ma gbãaa ũ.

² Diin ma gbèsi ũ kɔn ma zeki gbãaao,
ma mìsirime.
Ma Ludan ma gbèsi ũ, mèè nazi.

Àmbe ma sengbango ũ,
ma mìsiri gbãa kɔn ma guleziõ.

³ Dii kà wà à sáabu kpá.

Meè à sísi, è ma bɔ ma ibeɛno ɔzĩ.

⁴ Góro'ite vl̥ɛmao,
ísõ kè è ń kaate e ma blee.

⁵ Mira bànɔ lìgamazi,
gaa takuteɛ kpàkpame ma aɛ.

⁶ Kè má kú nawɛa guu, ma Dii sísi,
ma wii pè ma Ludazi,
ben à ma kòto mà zaa a be,
ma wiii kà à kiia, à gè à swán.

⁷ Tɔɔte lùgaluga à nìgānigā,
kpiiino dègedege ai ń kāsāan.

Aɔ lùgaluga kè à pɔ fè yānzi.

⁸ Tésukpe bɔ à yĩzĩ,
té kè è ń kpata bɔ à lén,
à yǝnɔɔ e té keɛ à aɛ.

⁹ À musu wè à pìta,
lou sísi à gbá gĩzĩ.

¹⁰ Èe vīaa dina kerubu kpeɛ,
èe yàa paa ĩala.

¹¹ À gusiaa dà a zĩndala,
ludambe sia kũ à kúkiila.

¹² Zaa à gakui tékena guu lou e sisii,
lougbe e kwɛɛ, lou e pii pāsĩpāsĩ.

¹³ Dii pàta zaa musu,
Luda Musude kòto dɔ lapatana ũ.

¹⁴ À kà fà ma ibeɛnoa à ń fāakōa,
à tò lou pìrĩma à pèrĩma.

¹⁵ Kè n patarĩma, Dii,
kè n pɔ bɔ n yĩzĩ,
ísiaa tɔɔte bɔ gupuraa,

anduna kāsāa gò kaena pōtē.

16 À ɔ̀ b̀ zaa musu à ma kū,
à ma b̀ swadaa guu.

17 À ma si ma ibεε gbāaa ɔ̀ĩ
kōn ma zanguri kè aō gbāaa demalaano.

18 Aō lèεma ma m̀nzikεguro,
m̀de Dii zèmao.

19 À ma b̀ à ma gba m̀porokii,
à ma mì si kè à yemazi yānzi.

20 Dii yā kème ma ǹse maa lén,
à fīa b̀me ma gbāsīsaikε lén.

21 Zaake má Luda yādiεnanao kūna,
m̀εε à zaaa kε ma a Luda t̀nlo.

22 À dokayāno ègō d̀ome aε p̀ngi,
m̀εε kpeε li yā kè à diεnεro.

23 Ma kuuna taari vī Diinero,
má a zīnda kūna durun sai.

24 Dii fīa b̀me ma ǹse maa lén,
zaake à è má kuu gbāsī sai.

25 Náanεdeen n ũ náanεdeenε,
taarisaideen n ũ taarisaideenε.

26 Ń wásawasa gbē wásawasanε,
m̀de neè íbεte kpá kōn gbē d̀rosaideenao.

27 Neè zīndabusarino mì sí,
neè gbē kè aōè ń zīnda sé lezīno sōε.

28 Dii, neè ma fitia té tó nana,
ma Luda, neè ma gusiaa lie gupuraa ũ.

29 Kōn n gbāaao mé fō mà kù kpá karaa,
ma Luda gāzī mé fō mà vī gùla.

30 Luda kèkii sō yâkɛna bɔɛzina,
 Dii yā see vīro, à wásawasa,
 à de sɛngbango ũ gbɛ̀ kè aō nàzinɔnɛ.

31 Dii baasiro, dén Luda ũu?
 Wa Luda baasiro, dén gbèsi ũu?

32 Luda bé è ma gba gbãaa,
 àmbe è zé poromɛ súusu.

33 È tó ma gbá kái gō nna lán zō pó bà,
 è tó màgō táa oo gulezĩnɔ musu.

34 È zìkana dadamɛ
 ai ma gāsā fō à mōgotē sá gá.

35 Nèè n zìblesɛngbango kpáma,
 n ma kũna kōn n ɔplao,
 nɛ̀è naɛ̀ n ma tó bɔ.

36 Nèè ma zé yàasa kũmɛ
 lɛ ma gbá tón sataro.

37 Ma pɛɛ ma ibɛɛnɔzi ma n kũkũ,
 mée ɛara ma suro, sé kè ma gaa ma n dɛdɛ.

38 Ma n wíwi, aōɔɛ fō wà fèɛ dɔro,
 aō lèè wà gō kaɛna ma gbá gĩzĩ.

39 N ma gba gbãaa ma zì kào,
 n tò ma ibɛɛnɔ mì nàɛmɛ.

40 N tò ma zangurinɔ kpɛɛ lì,
 ben ma a ibɛɛ pìnɔ kàatɛ.

41 Aō wii lè, gbɛ̀kee e n mì síro,
 aō lé zù Diizi, èe weńlaro.

42 Ma n ké tíketikɛ lán bùsuti kè ãa sèè bà,
 ma táa òm̃ma lán zé guu bɔtɔnga bà.

43 N ma bɔ gbɛ̀ kè aō fèɛmaziinɔ ɔzĩ,
 n ma kɛ boriinɔ mĩdee ũ.
 Borii kè má n dōroonɔ è zò blemɛ,

44 bori zìtɔnɔ è na ñ sàsaa ma aε.
Tó aõ ma yã mà, aõè mì sieme.

45 Aõ kã è ga,
aõè bɔ ñ zεki gbãaanɔn kɔn luganao.

46 Dii kuu! Aubarikadeen ma gbèsi ũ!
Wà Luda ma mìsiri tó bɔ.

47 Luda bé è gεε bome,
è tó boriinɔ mì sieme,

48 è tò mà piti ma ibεenɔn.

N ma gba gbãaa de ma zangurinɔla,
n ma bɔ gbě pāsĩnɔ ɔzĩ.

49 Beee yãnze mé n sáabu kpá boriinɔ té,
mé n tó kpá, Dii.

50 Dii è zĩ bíta ble kína kè à à sènε,
è gběkeε ke kína kè à à kànε,
mamɔma Dauda kɔn ma boriinɔ
ai gurɔ píngi.

19

Ludambe gakui kɔn Luda yã gakuio

Dauda lè.

¹ Musu è Luda gakui bɔ gupuraa,
bàtumapɔnɔ è à zĩ ɔdɔáñε.

² Len èegɔ yã oo lε lán guu e dɔɔ nà,
è dɔna kpámma gwãavĩ kɔn gwãavĩo.

³ È yã oro, à yã'ona borii kuuro,
wè à kĩi maro.

⁴ À kòto è da andunala píngi,
à yã'ona è gá ai tɔɔte lézεkiia.

Luda kpé bɔ ɔfántēne gwe,

⁵ è bɔ kpén à fεε lán nɔseri bà,
è fεε táo kɔn pɔnnao lán gɔsagbãaa bà.

6 È fεε ludambelεa kè,
 è bikū à gá ai à léa kãa,
 póke ègõ utena à puusunero.

7 Dii doka papana,
 è n̄ kuuna keke à keíne do.
 Dii yã náane vī,
 è lé da ñndõsaideenõa.

8 Dii òòkii bé à súusu, è n̄ pòò ke nna.
 Dii yãdienanõò gbãsí vīro, è n̄ uu wereíne.

9 Mìsiena Diine zé pì wéebõna,
 weégõ tézi gurõ píngi,
 Dii yãkpaekena yãpuraa vī,
 ègõ maa wásawasa.

10 À maaa de vurala, baa vura maaa,
 à nnaa de zó'ila, baa zó búsu.

11 Beee musu neè lé da mamõma n zòblieria,
 gbẽ kè n yã kũna àre ègõ bíta.

12 Dé bé eé fõ à yã kè à zãanõ dõò?

N̄ sùu kemao kõn ma taari kè utenamεεnõ.

13 N̄ton tó mamõma n zòblieri taari kenne gĩanziro,
 ñton tó durunõò kí blemaro,
 mégõ kuu wásawasa taari bíta sai.

14 N̄ tó yã kè èe bõò ma lén kenne
 kõn laasuu kè kú ma swè guuo,
 Dii, ma gbèsi, ma m̀siri.

20

Zìblena wéεkεε

Dauda lè.

1 Dii yã sínyo n nawēakegurõ,

Yakubu Luda n dākpa.

² À dɔnlɛ zĩmma bɔna a kúkii, à n ïan ká bɔna zaa Zayɔn.

³ À n sa'ona sí píngi, à dɔ n sa'opɔ kè wè ká tén à té kũnɔ yān.

⁴ À pɔ kè n pɔɔ yezi kennɛ, à tó ñ pɔ kè néɛ pɛɛa le.

⁵ Wé guda ke zĩ kè ní blè yā musu, wé tuuta logo kɔn wa Luda tóo. Dii wéekɛ kè ní kè sí píngi.

⁶ Má dɔ sa kè Dii è kína kè à à kà mì sí, è yā sío zaa a bɛɛ kè kú adonan, è tó à zĩ ble kɔn a gàsā gbāaa.

⁷ Gbēkenɔ è sɔgoronɔ náanɛ ke, gbēkenɔ è sɔnɔ náanɛ ke, wapinɔ sɔ, Dii wa Ludan weè náanɛ ke.

⁸ Aɔé gèn sí wà léɛ, wapinɔ sɔ wégɔ zena gíngin.

⁹ Dii, ñ tó kína zĩ ble, tó wa n sisi, ñ wewala.

21

Zìblena sáabu

Dauda lè.

¹ Dii, kína e pɔnnaa kɛɛ kɔn n gbāaa, à pɔɔ nna maamaa kè ní tò à zĩ blè.

² N pɔ kè à pɔɔ yezi kpàa, néɛ gí à wéekɛna síziro.

³ N daàɛ kɔn aubarika bítao,

n vura fùra kùne.

⁴ À wèndi gbèkamma, ben n kpàa,
n tò àgõ kuu ai gurõ píngi.

⁵ À gakui bíta kè n tò à zì blè,
n bèe kõn bítakεεo kpàa.

⁶ Nεègõ aubarika daan gurõ píngi,
n kuuna bé à tò à pɔɔ kè nna.

⁷ Zaake kína náane dè Diia,
Luda Musude gbêke yãnze eé nigãro.

⁸ N ɔɔ é n ibεεnɔ kũ n píngi,
né n zangurinɔ kũ kõn n ɔplaaɔ.

⁹ Né n ke m̀odate yàka ũ n m̀ogurõ,
Dii é n kaate a pɔfẽgurõ, eé tó té n ble.

¹⁰ Né n nénɔ mì de anduna guu,
né n boriinɔ kē gbẽnteenɔa.

¹¹ Baa tó aã lé kpàkõsõnzi,
aã pɔyeziyã é zĩi kero.

¹² Né kà dɔdɔ n wéεa,
né tó aã kpεε li.

¹³ N gbãakεε guu, Dii, n n zĩnda sé lezĩ,
wé lè sí wà n bítakεε sáabu kpá.

22

Wiipεna Ludazi

Dauda lè.

¹ Ma Luda, ma Luda,
à kè dia n ma ton-ee?

Ma wii pè,
à kè dia née mó ma mì síroo?

² Ma Luda,
ma lé zùnzi fáantě, mode née wemalaro,

ma wii pèenzi gwãavĩ dɔ, mée yĩtero.

³ Ní kú adona n v̄ena kpatan,
mmɔn kè Isarailinɔ è n sáabu kpá.

⁴ Mbe wa dezinɔ n náane kè,
aɔ n náane kè, ben n n̄ m̀ s̀.

⁵ Aɔ lé z̀nzi, ben aɔ b̀kii è,
aɔ n náane kè, ben wí e n̄ kũro.

⁶ K̀kɔ n̄ngon ma ũ, gb̄nteen ma ũro,
wèe ma s̀s̀ɔ, wèe kya kaamagu.

⁷ Gb̄ kè aɔɔe ma gwaanɔ e ma faboo,
aɔɔe lézukii keema,
aɔɔe n̄ m̀ k̄e degũdegũ wèe bee:

⁸ Lán è Dii náane kee nà, ãnd̄ è à à m̀ sí,
tó à yã k̄aneme, à à m̀ sí.

⁹ Mbe n ma bɔ ma da gb̄een,
n ma gwa aafia ma ȳmigurɔ.

¹⁰ Má na n ɔzĩ zaa né'is̄omme,
ma Ludan n ũ zaale má kú ma da gb̄een.

¹¹ N̄tongɔ kúmao z̀aro,
zaake wahaa k̄i kũmao,
gb̄kee kuu à d̄malero.

¹² Wà ligamazi paripari lán z̀swareenɔ bà,
wà ma kagura kè lán Basã bùsu z̀sware gb̄aano
bà.

¹³ Wèe lé aemazi lán músu ɔɔɔri
kè aɔɔe p̀ k̄e gyáigyainɔ bà.

¹⁴ Ma gb̄aaa yã lán í kw̄ena bà,
ma gupekiinɔ b̀kũn píngi,
ma m̀ ỳ lán z̀sa bà.

15 Ma kòto gàga lán p̄ɛ korii bà,
ma néne nà ma lé musu,
wà ma dae lán gè bà bùsutin.

16 Lewanno gāli liganamazi,
gb̄ɛ zaaa p̄ino nānakōrema,
ā ma ɔɔno kōn ma gbāno z̄z̄z̄.

17 Mé f̄ɔ mà a wāno naro p̄ingi,
wà w̄ɛɛ biibia, w̄ɛɛ ma gwaa.

18 Ā ma p̄ókāsāano kp̄àatetekōne,
ā kàbankpe kè ma uta yā musu.

19 Dii, ñtongō kúmao z̄aro,
m̄be ma gbāaa ũ,
ñ m̄ɔ ñ d̄male kpakpaa.

20 Ñ ma b̄ɔ ā f̄ɛɛdaa léz̄i,
ñ ma w̄ɛndi sí lewan p̄inoa.

21 Ñ ma b̄ɔ músu p̄ino léz̄i,
ñ ma si z̄us̄ɛte p̄ino kobaa.

22 Mé n t̄ɔ b̄ɔ ma gb̄ɛno té,
mé n s̄áabu kp̄á kakōana guu.

23 A Dii v̄iak̄erino, à à s̄áabu kp̄á,
a Yakubu boriino, à à t̄ɔ b̄ɔ,
a Isarailino, à mì siene.

24 Zaaɛ èe kya ká takaasideenlo,
èè à w̄ɛndak̄ɛɛ faboro,
èè m̄ikp̄ɛɛ zunero,
à swā kp̄á à wiip̄enazi.

25 Mé n s̄áabu kp̄á pari kakōana guu,
mé lù kè má s̄ɛnne papa n v̄iak̄erino aez̄i.

26 Takaasideeno é p̄ó ble wà k̄ā,
Dii kii w̄ɛterino é à s̄áabu kp̄á,

ašégõ kú wèndio guro píngi.

²⁷ Andunaλεζεκideeno égõ Dii dõ aš ae dõa,
borii kè ašõ kuuno é kúene ní píngi,

²⁸ zaake kíblena né Dii pómε,
è kí ble bori píngia.

²⁹ Anduna auzikideeno é dõnzi kene ní píngi
kõn gbẽ kè ašõ kú gaa lézĩno,
gbẽ kè aš gaa gákiano é mì siene ní píngi.

³⁰ Zia gbẽno é dõzi,
ašé Dii yã tõkẽ gbẽ kè ašé suunone,

³¹ Ašé mìsina yã o gbẽ kè wèe ní i kòroonone
zaake à gĩake à kè.

23

Diin ma dâri ũ

Dauda lè.

¹ Diin ma dâri ũ,
póke é kēsāmaro.

² È ma daε sèla bòronon,
è gámao í kaena kítikiti saε.

³ È ma kuuna keke dõ,
è dõme aε zé maaano guu a tó bõna yãnzei.

⁴ Baa tó ma táa ò guzure sia pāsĩn,
mé à zaaa vĩa kero, zaake ní kúmao,
n sári kõn n gòo è ma làakari kpáεme.

⁵ Neè póblee káεme ma aε ma ibεeno wáa,
neè nõsi gūnnadee kú ma mìa,
neè í ká ma togoon ai à pa yélele.

⁶ Yápura Dii gbẽke kõn à yenzio égõ kúmao guro
píngi,
mégõ kú à ua ai ma wèndi lén.

24

Dii gēna a kpé guu

Dauda lè.

¹ Tɔɔte kɔ̃n pɔ̃ kè kúnno pínɡi né Dii pómɛ,
anduna kɔ̃n gbě kè aɔ̃ kúnno ń pínɡi.

² À tɔɔte kāsāa pèe ísiaan,
à anduna kàe kɔ̃n swaanɔ.

³ Dé bé à zé vī à didi Dii kpíiii musuu?
Dé bé eé fɔ̃ à gē à ua?

⁴ Gbě kè taari vīro bensɔ̃ à nòse puraa,
gbě kè a làakari è tá tãanɔ kparɔ
bensɔ̃ è yā sí kɔ̃n tãa tóroo.

⁵ Dii é aubarika da adeen,
Luda à mìsiri é tó yā bɔɔ nna.

⁶ Len à de le kɔ̃n à kii wèterinɔ,
Yakubu boriinɔ Luda wée wèterinɔ.

⁷ À bīilenɔ wēwē,
à gbà ziinɔ wēwē,
à tó Kína gakuidee gē.

⁸ Dén Kína gakuidee pì ù sɔɔ?
Dii gbāabitademɛ,
àmbe Dii zìkari gbāadee pì ù.

⁹ À bīilenɔ wēwē,
à gbà ziinɔ wēwē,
à tó Kína gakuidee gē.

¹⁰ Dén Kína gakuidee pì ù sɔɔ?
Dii Zìkpɛden Kína gakuidee pì ù.

25

Luda wa dākpari

Dauda lè.

¹ Dii, míbe ma a swè kpàmma,

² Ma Luda, má n náanekena,

nton tó wí ma kúro,

nton tó ma ibeeno ma nero.

³ Wí é gbè kè aṣ wée dɔnziinɔ kú zikiro,
sé gbè kè aṣ bò n kpere yākdɔana sainɔ.

⁴ Dii, ñ n zé ɔɔame,

ñ n yā dadame.

⁵ Ñ ma da n yāpura zéa,

ñ à yā dadame,

zaake Luda ma m̀sirin n ũ,

ma wée ègɔ dɔnzime gurɔ píngi.

⁶ N wēnda kɔn n yenzio gɔ dɔngu,

zaake beenɔ kúnyo zaa zi, Dii.

⁷ Nton taari kè má kènɔ yā daro

ke durun kè má kè ma gɔkparekegurɔɔɔ.

Ñ tó ma yā gɔ dɔngu yenzi guu,

kè ñ maa yānzi, Dii.

⁸ Dii maa, è yā ke a zéa,

beee yānzin è a yā dada durunkerinɔnɛzi.

⁹ È zīndabusarinɔ da a zéa,

è yā maaa dadañe.

¹⁰ Dii ègɔ yenzi kɔn náanɛo vī

kɔn gbè kè aṣ a bà kuunañyo yā kūnanɔ.

¹¹ Baa kè ma durun bíta Dii,

ñ kēme n tɔbɔna yānzi.

¹² Dé bé à Dii vīa vīi?

Dii è adee da zé kè de à séa.

13 Adee ègõ kú nnamana guu,
à boriino bé wégõ ní bùsu vī.

14 Dii ègõ nna kōn a vīakerino,
è tó aṣgõ a bà kuunaño yā dõ.

15 Ma wée ègõ pé Diia,
zaake àmbe è ma gbá bọ bàn.

16 Ñ aε dōma, né ma wēnda gwa,
zaake má kú mado wétamma guu.

17 Ma yā'ṣammano kàara ma nòse guu,
n ma bọ ma nawēa pin.

18 Ñ ma wétamma kōn ma pōsiaao gwa,
né ma durunno kēma píngi.

19 Ñ gwa lán ma ibεeno dàgula nà,
aṣ zāmagu pāsīpāsī.

20 Ñ ma wēndi dākpa, né ma mì sí,
nton tó wí ma kūro, zaake ma nanzi.

21 Ñ tó yāpura kōn kuuna maaao gõ ma dākpa,
zaake ma wée ègõ donzi.

22 Luda, n Isarailino bọ ní nawēanōn píngi.

26

Gbē maaa aduakena

Dauda lè.

1 Ñ yā nnaa kpáma Dii,
zaake ma yā kè a zéa,
ma n náanε kè seka sai.

2 Ñ ma lé n ma gwa Dii,
né ma nòse kōn ma laasuuno gwa,

3 zaake n yenzi ègõ dōmε aε,
mèè zīi ke n yāpuraaa.

4 Mèè v̄εε k̄ōn εγεdeen̄oro,
 mèè ḡε m̄onafikideen̄o téro.
 5 Ma za durunk̄erin̄o kak̄ōanan,
 mèè v̄εε k̄ōn gb̄ε zaaan̄oro.
 6 Ma ɔ p̄ipi ma taarisaideke s̄èeda ũ,
 m̄ée ligaa n gb̄āgb̄ākiizi, Dii,
 7 Ie mà e mà n s̄āabu kp̄á l̄èsina guu,
 mé n ȳāb̄onsaen̄o kp̄àakpa ke.
 8 Dii, má ye n kp̄é k̄è neèḡō k̄únzi,
 guu k̄è n gakui è p̄itan.

9 N̄ton ma kak̄ōa k̄ōn durunk̄erin̄oro,
 n̄ton ma baka kak̄ōa k̄ōn gb̄ēderin̄o p̄oro.
 10 Laasuu zaaa bé èḡō d̄oñne aε,
 āɔ ɔ èḡō pana k̄ōn ɔd̄onkp̄εεgbaan̄o.
 11 Mapi s̄ō, mèè ȳā ke a z̄éa,
 ò ma w̄ēnda gwa, ò ma mì sí.

12 Ma z̄ekii è gu maaan,
 mé Dii s̄āabu kp̄á pari kak̄ōana guu.

27

Diin ma gupuraa ũ

Dauda l̄è.

1 Diin ma gupuraa ũ k̄ōn ma m̄isirio,
 dén mé v̄ia k̄ene?
 Diin ma utekii ũ,
 dé v̄ia bé eé ma k̄ūu?
 2 Tó gb̄ε zaaan̄o l̄èema Ie w̄à ma ke gȳáigyai
 ke tó ma ib̄een̄o k̄ōn ma zangurin̄o f̄εemazi,
 āɔé ḡèn sí w̄à l̄ée.
 3 Baa tó z̄ikarin̄o l̄igamazi,
 ma k̄ù é v̄iro,

baa tó gbēno fɛemazi kɔn z̄io,
ma làakari égō kpaename.

⁴ Yā mèn don mée gbekaa Diia,
yā pin mée wete maamaa.
Má yezi màgō kú Dii ua ai ma wèndi lén,
le màgō à wée wete à kpén gwe,
mé wée pé à maakεεa.

⁵ Eé ma ute a kpén nawēakeguro,
eé ma gwa a bisakutaan,
eé ma ze gbè musu aafia.

⁶ Ma mì é gbā à de ma ibee kè aōo ligamaziino póla,
mé saa o Dii ua kɔn gudakenao,
mé lè sí mà à sáabu kpá.

⁷ Tó ma n sisi Dii, ò wemala,
ò ma wènda gwa, né ma yā ma.

⁸ Ma nòse e lé daama mà n wée wete,
Dii, mée n wée weteε.

⁹ Nton mìkpee zu mamoma n zòblerinero,
nton kpee limε kɔn pof̄oro.

Ma donlerin n ũ, ònton ma z̄innaro,
Luda ma mìsiri, ònton ma tónlo.

¹⁰ Tó ma de kɔn ma dao pā kpàmazi,
Dii é ma sí.

¹¹ Dii, ò n yāzedeεe dame,
ò dōme ae zé súusu guu ma wétāmmarinō yānzi.

¹² Nton tó ma ibeenō poyeziyā ke ma musuro,
zaake sèeda egēdeenō e yā diima,
gbē pāsīnō e pó bōō n̄ yīzī.

¹³ Má yā kèkii náanekena,
kè Dii é à maa keme anduna kè guu.

14 Ñ wée dɔ Diizi,
 ñ ze gbãa, né n làakari kpáe,
 ñ wée dɔ Diizi.

28

Wéekena kɔn sáabukpanao

Dauda lè.

1 Dii, mbe ma gbèsi ũ, mée n sisii,
 ñton ma yã kpá swákotoro.
 Tó n yĩtemala,
 mé gɔ lán gbě kè aɔ sì gèwãa guuno bàme.
 2 Mée dɔnle wii pemma,
 ñ swã kpámazi,
 mée ma ɔ see n kúkii kpa.

3 Ñton ma gáe ledɔ kɔn gbě bɛeno ke zaakerinɔoro.
 Aɔè yã nnaa o n gbědaaanɔne,
 mɔde zangu bé à kú n swèn.

4 Ñ kéne aɔ yãkenaa kɔn n zaakenao,
 ñ fia boíne n dàa
 le aɔ yã zaaa wí n musu.

5 Aɔè Dii yãkena kɔn à zikenao yã daro,
 eé n gboro, eé n fee dɔro.

6 Aubarikadeen Dii ũ,
 zaake à swã kpà ma wènda wiipenazi.

7 Diin ma gbãaa ũ kɔn ma sengbangoo,
 má à náane vī ma swèn.
 È ma ïan ká, ma pɔɔ è ke nna,
 mɛè à sáabu kpá kɔn lèsinao.

8 Diin a gbɛno gbãaa ũ,
 à de utekii ũ kí kè à kàne, è à mì sí.

⁹ Ñ n gbēno mì sí ñ aubarika daŋgu,
 ñ n dākpa ñgõ ñ kūna gurɔ píngi.

29

Dii yā'ona zàga'ĩa guu

Dauda lè.

¹ A malaikanɔ, à Dii tó kpá,
 à gakui kōn gbāaaɔ dɔ Diine.

² À Dii tó kpá,
 à kúe Diine à kúadona gupuraan.

³ Dii kòto dɔ ínɔla,
 Luda Gakuide è tó lou pūtã,
 Dii kòto kī dɔ ínɔ musu.

⁴ Dii kòto gbāaa dɔ,
 Dii kòto gakui vī.

⁵ Dii kòto è sida línɔ para,
 Dii è Lebanɔ b̀usu sida línɔ para.

⁶ È tó Lebanɔ kp̄iino v̄iv̄i lán z̀une bà,
 Em̄oni gbè s̄o lán z̀uswarene b̀ro bà.

⁷ Dii kòto è bɔ kōn loupinao,

⁸ Dii kòto è gbáa nigã,
 Dii è Kadesi gbáa nigã.

⁹ Dii kòto è línɔ nigã,
 è líkpenɔ pu,
 gbē kè aɔ kú à ua guunɔ e beene,
 Gakuideen à ũ.

¹⁰ Dii kú í kè dana andunalaa musu,
 Dii v̄ena Kí ũ gurɔ píngi.

¹¹ Dii è a gbēno gba gbāaa,
 Dii è aubarika daŋgu aɔgõ aafia.

30

Dii sáabukpana

Lè kè Dauda dà Luda ua kyakena yã musu.

¹ Mé n tó sé lezĩ Dii,

zaake n ma kaara,

née tó ma ibeenɔ ma nero.

² Dii ma Luda, ma wii pèenzi,

ben n ma gba aafia.

³ Dii, n ma si miraa,

née tó ma si gèwāanlo.

⁴ Dii gbēnɔ, à à tó kpá,

à à tó kè kú adona sáabu kpá.

⁵ Zaake à pɔfēna è gi kero,

à aubarika bé ègɔ kuu ai gbē wēndi lén.

Ɔɔɔna ègɔ kuu gwāavĩ,

ben guu è dɔ kɔn pɔnnaao.

⁶ Kè má kú nnamana guu ma bè:

Mé kpágula zikiro.

⁷ Dii, kè n aubarika dàmagu,

n ma ze gíngin lán kpíii bà.

Mɔde kè n mìkpee zùme,

ma gɔ bídi guu.

⁸ N Dii, mbe ma n sisi,

ma kúe kè ma diine ma bè:

⁹ Bó àren ma gaa v̄i ke ma sina gèwāan?

Ma mira é n tó kpán yó?

Eé n náane kpàakpa ken yó?

¹⁰ Ì ma yã ma Dii ì ma wēnda gwa,

Dii, ìgɔ de ma dɔnleri ũ.

¹¹ N ma ɔɔɔna liè ɔwāna ũ,

n ma pɔsia utano pítima,

n pɔnnaa dàme pókāsāa ũ.

12 Mэгõ yĩtenaro, мэгõ n tó kpaame,
Dii ma Luda,
мэгõ n sáabu kpaа guro píngi.

31

Zĩndakpana Dii

Dauda lè.

¹ Dii, mbe ma nanzi,
̀nton tó wí ma kũ zikiro.

̀N ma mì sí n maakena yānzi,

² ̀N swā kpámazi, ̀n ma faaba ke kpakpaa,
̀n gõ ma uteki gbè ũ,
zeki gbāaa kè eé ma faaba kee ũ.

³ Ma gbèsi kōn ma zeki gbāaaon n ũ,
̀n dōme ae ̀n ma da zéa n tó yānzi.

⁴ ̀Nton tó mà si bà kè wà kpàkpameenlo,
zaake ma misirin n ũ.

⁵ Ma a ninii nānne n ozi,
̀n ma mì sí Dii Luda yāpurade.

⁶ Ma za gbē kè aōè na tāanān,
Diin má náane kè.

⁷ Mé yáa dō mà pōnnaa ke kōn n yenzio,
zaake n ma yā'ōamma è,
n ma nawēakena dōme.

⁸ Néé ma na ma ibeenone ní oziro,
n ma gba mēporokii.

⁹ ̀N ma wēnda gwa Dii,
zaake má kagurakename,
pōsīaa tò ma wée gō sūkusuku,
ma pōō sia kũ ma nōse yāka.

¹⁰ Pōsīaa e ma wēndi lagoo,

m̀bna e ma wè yāaa,
laasuu tò má gbāaa vī d̄oro,
ma wán̄o b̀usa.

¹¹ Ma gbēdaaan̄o è kya kámagu ma ibeen̄o yānzi,
ma yā è ma gbēn̄o vīa kũ maamaa,
gbē kè weè dak̄ore gāalen̄o è pāme.

¹² Ma yā e d̄o gbēken d̄oro,
ma ḡo lán̄ gè bà,
ma ḡoñne lán̄ oo kāndo bà.

¹³ Mèè ma kè gbēn̄o e ma pee pari,
vīap̄on̄o ligamazi.
Aṣè kak̄o wà lé kpák̄s̄mazi,
aṣè leḍole ke ma wèndib̄ona yānzi.

¹⁴ M̄ode r̄ibe ma n náane kè Dii,
mèè be ma Ludan n ũ.

¹⁵ Ma wèndi èḡo kú n ɔz̄i gur̄o p̄ingime,
n̄ ma sí ma ibee kè aṣ̄o ma wetee
wà ma deen̄o ɔz̄i.

¹⁶ N̄ uu were mam̄oma n z̀b̄leria,
n̄ ma mì sí n yenzi guu.

¹⁷ Dii, n̄ton tó wí ma kũro,
zaake ma wii p̄enzi.

N̄ tó wí zaakerin̄o kũ,
n̄ tó aṣ̄ lé ḡo nak̄oana gèwāan,

¹⁸ n̄ tó egetori p̄in̄o néne nae.

Aṣè d̄oke k̄on gbē maaan̄o,
aṣè kya kángu k̄on ñadānao.

¹⁹ Auziki kè n̄ kàk̄o n vīakerin̄one bíta,
neè aubarika da gbē kè aṣ̄o nanziin̄on gbē p̄ingi wáa.

²⁰ Tó gbēn̄o lé kpák̄s̄ñzi, neè n̄ ute n kuu,
tó wèè leokpak̄o keényo, neè n̄ d̄akpa n kukiia.

21 Aubarikadeen Dii ũ,
zaake à yenzi bíta òdɔame
wéte kè wà lìgazi guu.

22 Swè kèmagu gwe,
ben ma bè, wà n kii zé zòmɛ.
Kè ma faaba lé zùnzi,
n ma wènda wiipena mà.

23 Àgõ ye Diizi, amɔa a gbẽnɔ.
Dii è a náanekerinɔ dākpa,
è fīa bo ïadārinɔne pāsīpāsī.

24 Amɔa kè a wée dɔ Diizinɔ,
àgõ gbāa à a swè kpáɛ.

32

Durun'ona Ludane

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen gbè kè Luda pò kù à taarinɔla
à à durunɔ kènɛ ũ.

² Aubarikadeen gbè kè Dii è à durun yā daroo ũ,
bensõ mɔnafiki kú à nòse guuro.

³ Kè ma yīte kɔn ma durun-o, ma yāyā,
ma wiii ègõ dɔ zaa kɔngɔ ai uusie.

⁴ Nɔ tòma fāantē kɔn gwāavĩo,
ma gbāaa yāa lán guwāagurɔ ɔfāntē bé à ma lɛɛ bà.

⁵ Ben ma wenne ma durunzi,
mée ma yā zaaa utenne dɔro.
Ma bè, mé ma taarinɔ o Diine,
ben à ma durun kème.

⁶ Beee yānzi n náanekeri wée kemma a gurɔɔazi,
tó yā zī'ũu e mɔɔ, eé à lero.

7 Ma utekiin n ũ,
nèè ma bɔ wéetãmma guu,
nèè ligamazi n ma m̀ sí.

8 Mé yã danne mà n da zé kè de n séa,
mé lé damma, ma wéé gõ ténzi.

9 Ntongõ kuu laasuu sai
lán s̄ ke bãagãss̄ bàro,
tó n̄e aizi káñe k̄n a bàoro,
āè da n d̄or̄aro.

10 Yã'õamma è da gb̄e zaaanɔla,
Dii yenzi è liga à náanekerinɔzi.

11 Gb̄e maaanɔ, à p̄onnaa ke Dii yãñzi,
n̄eɛpuradeenɔ, à guda ke à yáa dɔ.

33

Luda sáabukpana

1 À guda dɔ Diia gb̄e maaanɔ,
à k̄s̄ s̄io n̄eɛpuradeenɔ à sáabu kpá.

2 À Dii tó kpá k̄n kuntigio,
à lè sín̄e k̄n m̄or̄o.

3 À lè dufu sín̄e,
à p̄'onn̄anɔ lé k̄n d̄õnao k̄n p̄onna wiio.

4 Zaake yã kè Dii ò né yãpurame,
à náane v̄i a yãkena píngi guu.

5 À ye maakezi k̄n yãzedeo,
Dii yenzi anduna pà.

6 Dii yã'ona bé à musu kè,
à lé'ia bé à musup̄onɔ p̄eɛ.

7 À í kàe gu d̄ñk̄s̄, à ḡõ ís̄iaa ũ,

à ínɔ kàkɔ̄a, à g̃ò í lɔ̄ ũ.

⁸ Anduna gbē píngi, à vīa ke Diine,
gbē bēenɔ píngi, à mì siene.

⁹ Zaake à yā ò, ben anduna g̃ò kaena,
à yā dìe, ben pó píngi g̃ò kun.

¹⁰ Dii è lé kè boriinɔ kpàkɔ̄sɔ̄ ke pā,
è kpá bùsudeenɔne kɔ̄n pó kè aɔ̄e pɛeao.

¹¹ Yā kè Dii zèo èg̃ɔ̄ diena gíngin,
yā kè à à pɔɔ gbà èg̃ɔ̄ kuu gurɔ píngi.

¹² Aubarikadeen borii kè Dii de à Luda ũu ũ,
gbē kè à n̄ sé a pó ũunɔ.

¹³ Zaa musu Dii è guu gwa gĩzĩ,
è gbēnteenɔ e n̄ píngi.

¹⁴ Zaa à kúkiia è gbē kè aɔ̄ kú
anduna guunɔ tâasi ke n̄ píngi.

¹⁵ Àmbe à baade píngi swè kè,
è n̄ yākenanɔ d̄s píngi.

¹⁶ Kína ke è zĩ ble a zĩkpe parikεe yānziro,
zĩkari ke è bɔ a g̃ɔ̄sagbāake yānziro.

¹⁷ S̄ɔ̄ náanekena à n̄ bɔɔ né egεεε,
baa kɔ̄n à gbāakeεo eé f̄ɔ̄ à gbē mì síro.

¹⁸ Dii wée kú a vīakerinɔa,
gbē kè aɔ̄ wée dɔ̄ à yenzizinɔ.

¹⁹ Eé n̄ bɔ gaa lézĩ,
eé n̄ gwa dekaagurɔ.

²⁰ Wa wée èg̃ɔ̄ dɔ̄ Diizi,
àmbe wa dɔ̄nleri ũ kɔ̄n wa sɛngbangoo.

²¹ Zaake Diin wa pɔɔ èg̃ɔ̄ nnaa,
wá à tó kè kú adona náane vī.

²² Dii, n̄ tó n yenzi g̃ɔ̄ kúwao
lán wa wée dɔ̄nzi nà.

34

Dii maakena

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à a zĩnda òde ãadee ũ
Abimelɛki aɛ, ai Abimelɛki pèa à tà.

¹ Mègɔ Dii tó sée lezĩ gurɔ yāana sai,
mègɔ à tó kpaa lán guu e dɔɔ nà.

² Mègɔ ãa dāa Dii yā musu,
takaasideenɔ é ma aɔ pɔnnaa kɛ.

³ À bítaɛɛ dɔ Diinɛmao,
à tó wà à tó bɔ ledɔ.

⁴ Ma Dii kii wèɛɛ, ben à wèmala,
à ma bɔ ma vīanɔ guu.

⁵ Gbē kè aɔ wée dɔzinɔ uu égɔ werena,
wí é gē ní wéɛn zikiro.

⁶ Takaasidee kè Dii sìsi, ben à wèàla,
à à bɔ à nawēanɔ guu pínɡi.

⁷ Dii Malaika ègɔ kú à vīakerinɔ saɛ,
è ní mì sí.

⁸ À dā à gwa, é e kè Dii nna,
aubarikadeen gbē kè nàzi ũ.

⁹ Dii gbēnɔ, à vīa kɛɛɛ,
póke è kēsā à vīakerinɔaro.

¹⁰ Nɔaa è músunɔ de, póblee è kēsānma,
mɔde pó maa ke è kēsā Dii kii wèɛɛrinɔaro.

¹¹ Gbēnɔ, à mó à ma yā ma,
mà vīakɛna Diinɛ dadaare.

¹² Amɔa kè á yezi a wèndi gɔ maa
bensɔ á yezi a kuuna gɔ nna,

¹³ à a lé kū kɔn yāzaa'onao,
àton tó egɛɛ bɔ a lénlo.

14 À kpεε li à zaaane à à maaa ke,
à aafia zé wete àgõ tézi.

15 Dii ègõ gbẽ maaano tàasi kee,
è swā kpá n̄ wiipenazi.

16 Dii è mìkpee zu zaakerinone,
le aõ yã tón do gbẽkenlo yãzi.

17 Tó gbẽ maaano lé zù Diizi, è ma,
è n̄ bo n̄ nawẽano guu píngi.

18 Dii k̄i k̄on gbẽ kè aõ pɔɔ yàkano,
è do gbẽ kè aõ uu sisinanole.

19 Wahaa ègõ gbẽ maaa lee gèn baaagõ,
mɔde Dii è à bo à guu píngi.

20 È à wáno dākpa píngi,
à ke è éro, baa mèn do.

21 Kisia é gbẽ zaaano dede,
yã é v̄ee gbẽ maaa ibeenoa.

22 Dii è a zòblerino mì sí,
yã é v̄ee gbẽ kè naziaro.

35

Gbẽ maa wiipena Diizi

Dauda lè.

1 Dii, n̄ íbete kpá k̄on ma ibeeno, n̄ z̄i ká k̄on gbẽ kè aõɔe z̄i kaamaono.

2 Ñ n̄ sengbango k̄on n̄ ḡõkebɔno sée, n̄ f̄ee n̄ domale.

3 Ñ n̄ sári k̄on n̄ f̄eedaao sé do, n̄ f̄ee gbẽ kè aõɔe ma gb̄eseeenzi.

Ñ beme ma mìsirin n̄ ũ.

4 Gbē kè aḵo ma wete ma wà ma deeno,
 ò tó aḵ kpee li, wí n kũ.

Gbē kè aḵo à zaaa gḵgḵmaziino,
 ò tó aḵ fua, mà n kpee e.

5 Aḵgḵ de lán ése ũkā kè ĩa sèe bà,
 Dii Malaika pémma.

6 Aḵ zé gḵ gusiaa ũ kḵn gu zāeo,
 Dii Malaika o yĩpañzi.

7 Zaake aḵ wèe yḵme pā,
 mée yāke keńero, ben aḵ bà kpàkpame.

8 Ñ tó mḵnzi n le à keńne ásarũ,
 ò tó bà kè aḵo kpàkpamee n kũ,
 aḵ lée wèe kè aḵo yḵ pì guu.

9 Ma pḵo é gbasa à ke Diia nna,
 mé pḵnaa ke kè à ma mì sì yānzi.

10 Mé be kḵn nḵseo do,
 Dii, dé bé à de lán n bà?
 Neè takaasideeno sí gbāamḵnnerino,
 neè wēndadeeno bo n wéetāmmarinoo ozi.

11 Sèeda egdeeno è fεemazi,
 aḵè yā kè má à yā dḵroo lalama.

12 Aḵè à maaa fīa bome kḵn à zaaao,
 ben ma gḵ gbē miradodee ũ.

13 Tó aḵo gyāa kee yā sḵ,
 mēè uta kāsāa dame,
 mēè ma zīnda busa kḵn léyinao,
 mēè adua keńne yāana sai,

14 lán wà be aḵo de ma gbēna ke ma danε ũu bà.
 Mēegḵ lili oo mīpeena kḵn pḵsiaao,
 lán wà bè ma dan mée wēnda keene bà.

15 Mḵde kè ma gēn sì,
 aḵ lìgamazi kḵn pḵnaao,

aõ ma zãmba kè aõ lèema,
aõ ma yaka yãana sai.

16 Aõ ma fabò pásĩpásĩ,
aõ swaa pítimazi.

17 Dii, négõ ma gwaa le ai bõremε?
Músu pìnɔɔ e ma kεε gyáigyai,
n ma sírma màgõ kú wèndio.

18 Mé n sáabu kpá pari kakõana guu,
mé n tó kpá gbẽnɔ wáa.

19 Nton tó ma ibεenɔ ma yáa dõro,
nton tó gbẽ kè aõ zàmagu pãanɔ
ma gwa kõn wée zaaaoro.

20 Yã nnaa è bɔ n lénlo,
aõè yã di nòseyĩideenɔa.

21 Aõè lé aε wà be:
ɛhẽ, ɛhẽ, wa wée è.

22 Dii, n wée è, ntongõ yĩtenaro,
ma Dii, ntongõ zãmaoro.

23 Ma Luda, n fεε n zεmao,
ma Dii, n tó yã bõmao nna.

24 Nεè yã ke a zéa,
Dii ma Luda, n yã nnaa kpáma,
nton tó aõ ma yáa dõro.

25 Nton tó aõ be n swèn wà ma nεro,
nton tó aõ be wà ma mɔ bẽero.

26 Lán aõεe pɔnnaa kεε ma wéetãmma musu nà,
n tó wí n kũ mà n kpeε e.
Lán aõεe bítakεε ɔdɔame nà,
n wí damma n n kpe bɔ.

27 Gbẽ kè ma bɔna maaa è keńne nnaanɔ

ò tó aõ pɔnnaa ke aõ guda ke.
 Gbẽ kè ma bɔna aafia è keńnenɔ
 ò tó aõgõ bee Dii bé à bíta.

²⁸ Mapi sɔ, mé n maake yã o,
 mégõ n sáabu kpaa guro píngi.

36

Gbẽntee zaaa

Dii zòbleri Dauda lè.

¹ Gbẽ zaaa durun yã da ma swèn,
 à wée ègõ Luda wí vïro.

² Zaake ègõ a zĩnda ee gbẽ maaa ũme,
 è a durun dõ gbasa à zanlo.

³ Ege kɔn mɔnafikio kú à lén,
 à ɔndõ kɔn maakenaò tò.

⁴ È yã zaaa laasuu lé a daekiia,
 è gí yã pãsíziro,
 è a zĩnda da zé faasaideea.

⁵ Dii, n yenzi bíta kà ludambe,
 ń náane vï maamaa, à zò sɔsɔnenɔa.

⁶ N maakena bíta lán kpiiinɔ bà,
 n yãzedeke lé vïro lán ísia lò bà.
 Dii, neè gbẽnteenɔ kɔn nòbɔnɔ bɔ píngi.

⁷ Luda, n yenzi bèe vï fá,
 gbẽnteenɔ è ute n ɔru.

⁸ Aðè n ua pɔble nɔsidee ble wà kã,
 neè n swa'í pɔnnade kpámma aõ mi.

⁹ Zaake mbe wèndibɔkii ũ,
 wa kuuna n gupuraan bé à wa wée kè.

¹⁰ Ñgõ yenzi ɔɔa gbẽ kè aõ n dɔɔnɔne ñgõ gaa,
 ñgõ kpɛɛ ñgõ nòsepuradeenɔ mì sii.

11 N̄ton tó ãdãrino ma dúgu zõro,
n̄ton tó zaakerino ɔ yĩpamaziro.

12 N̄ gwa, m̄nafikidee p̄ino l̄eε,
aõ ḡõ daena s̄õrɔɔ, aõé f̄õ wà f̄eε d̄oro.

37

Gb̄e maaano k̄õn gb̄e zaaano ziaa zĩ

Dauda l̄e.

1 N̄ton tó gb̄e zaaano yã n kũ gbãaro,
n̄ton zaakerino gwena ni d̄ero,

2 zaake aõé kori kũ wà gaga tia lán s̄è bàme,
aõ maakεε é yãa lán s̄èla ísi bà.

3 N̄ Dii náane ke, ñḡõ yã maaa keε,
ñḡõ kú bùsu k̄èn, ñḡõ nnaa maa.

4 N̄ tó n p̄ɔɔ ḡõ nna Diia,
eé p̄ó k̄è n n̄õse yezi kp̄amma.

5 N̄ ze k̄õn Diio ñ à náane ke,
eé yã k̄ènɔ k̄enne.

6 Eé tó yã b̄onyo nna lán gud̄ona bà,
eé tó ñ b̄o maa lán f̄ãant̄e gupuraa bà.

7 N̄ lé yĩte Dii aε ñ s̄õkpazi,
n̄ton tó auzikide yã n kũ gbãa
gur̄ɔ k̄è à b̄ò k̄õn a w̄éεz̄e zaaaoro.

8 N̄ p̄of̄e tó ñ mì k̄e p̄èt̄eã.

N̄ton tó yã beeno n kũ gbãaro,
è mó k̄õn yãzaakεnaome.

9 Zaake gb̄e zaaano é kaate,
gb̄e k̄è aõ w̄éε d̄o Diizino bé w̄éḡõ bùsu v̄ĩ.

10 À gò féte kè gbě zaaano égõ kuu doro,
baa tó n n wéte, né n ero.

11 Zĩndabusarino bé wégõ bùsu vĩ,
aõégõ ponnaa kee kõn aafia bítao.

12 Gbě zaaa è à zaaa kpákpa gbě maaazi,
è fězi.

13 Mõde Dii ègõ à yáa dõõ,
zaake à dõ kè à gurõ é papa.

14 Gbě zaaano è fěedaa woto,
aõè n kà kpá sála,
e wà e wà takaasideeno kõn wëndadeeno dedeo,
aõé gbě kè n yákèna maaano kaate.

15 Aõ zĩnda fěedaa é n zõ n swèn,
weé n sáno é'èñe.

16 Pó féte kè gbě maaa vĩ
de gbě zaa pariino auzikila,

17 zaake gbě zaaano gbãaa é m̀ de,
mõde Diin gbě maaano kũna ũ.

18 Dii taarisaideno yã dõ,
aõ baka ègõ de n pó ũ guro píngi.

19 Wí é n kũ yã pãsí gurõ zĩro,
baa tó dekaa kà, aõégõ kãna.

20 Gbě zaaano sõ é kaate,
Dii ibeenõ é yãa lán sèla bõro nà,
aõé gète lán tésukpe bà.

21 Gbě zaaa è pó sèkãm̃ma à à fĩa boro,
gbě maaa sõ è gba da maamaa.

22 Gbě kè Dii aubarika dàngunõ bé wégõ bùsu vĩ,

gbē kè à lé kèhnenò sō é kaate.

23 Dii è gbē da zé kè de à séa,
à pɔɔ ègō nna à kuunaa.

24 Baa tó à gèn sì, eé léero,
kè Dii à kūna yānzi.

25 Zaa ma gōkparekeguro
ai ma gaa ma zi kùo la,
mée e Luda gbē maaa zìnna zikiro,
mée e à nénɔɔ e baa keero.

26 Ègō gba daa guro píngi
ègō pó sēkāahneme,
à nénɔ ègō aubarika vī.

27 Ñ kpεε li yā zaaane ñgō à maaa keε,
négō kú bùsu kèn guro píngi.

28 Zaake Dii ye yāzedezi,
eé a náanekerinò zīnnaro.

Aṣégō kuu aafia guro píngi,
gbē zaaanò sō é kaate.

29 Gbē maaanò bé wégō bùsu vī,
aṣégō kún guro píngi.

30 Ɔndōyā è bɔ gbē maa lén,
à lé è yāzede o.

31 À Luda doka kú à swèn,
à gbá è sata pókearo.

32 Gbē zaaa è gbē maaa kpákpa
lε à e à à de,

33 mode Dii é à tó à ɔzīro,

eé we yākpae à n̄ero.

34 N̄ sōkpa Diizi ñgō à yā kūna,
eé n̄ kaara le ñgō b̄usu vī,
né gbē zaaan̄o kaatena e.

35 Ma gbē zaa gbāade ke è yā,
à gbā à ɔ tà lán lí kè tɔtɛ k̄ene nnaa bà.
36 Kè tá ma kpa gwe, à kú gwe d̄oro,
ma à w̄ete, mée à ero.

37 N̄ taarisaide yā gwa,
ñ gbē maa yā t̄asi ke,
zaake n̄seyīidee boriin̄o é gō borii ũ.
38 Durunk̄erin̄o s̄o é kaate ledole,
gbē zaaan̄o borii é m̄i d̄e.

39 Dii bé eé gbē maaan̄o m̄i sí,
eégō d̄eñ̄e utekii ũ naw̄eakeguro.
40 Dii é d̄ón̄le à n̄ b̄o,
eé n̄ sí gbē zaaan̄o à n̄ m̄i sí
kè ās n̄azi yānzi.

38

Takaasidee aduak̄ena

Dauda lè.

¹ Dii, ñton ma toto k̄on p̄f̄oro,
ñton ma swā s̄ok̄ame k̄on p̄t̄oro.

² N̄ k̄an̄o ma papa
n̄ ɔ t̄oma.

³ Ma m̄e gbāaa yāa n̄ p̄t̄e yānzi,
ma wá aafiaro ma durun yānzi.

⁴ Ma taarin̄o d̄amala,

aõ tòma lán aso tìisi bà.

⁵ Ma bònɔ fò,
aõ yai kù ma yõnkɔkεε yãzi.

⁶ Má kuna, ma gõ zòlɔlɔ,
mεègõ té uuo sisina gurɔ píngi.

⁷ Ma kpεεwa e wii maamaa,
ma mè gbãaa vïro.

⁸ Má gbãaa vïro, ma mè kè búgubugu,
mée wii lεε ma pɔyakana yãzi.

⁹ Dii, ní pó kè má yezi dõ píngi,
nεè ma mbna ma sãnsãn.

¹⁰ Ma kù e vïi gbì gbì, ma gbãaa yàa,
ma uu e té kεε dɔro.

¹¹ Ma gběnnanɔ kɔn ma gběɔ è gběεmε,
ma danɔ è bàa léme ma bònɔ yãzi.

¹² Gbě kè aõ wεte wà ma dεnɔ è bà kpákpame,
ma wεderinɔ è yã zaaa kpakõsõmazi,
aõègõ mɔnafikiyã wàari paa kõo gurɔ píngi.

¹³ Ma gõ lán swãdoo bà, mεè yã maro,
lán gbě kè à néné nàe bà, mεè lé è wěkõaro.

¹⁴ Má de lán gbě kè è yã maroo bà,
mεè weńlaro.

¹⁵ Dii, míbe ma wée donzi,
né ma yã ma, Dii ma Luda.

¹⁶ Ma bè, ònton tó aõ yògõ kemaro,
ònton tó aõ Ìa dā ma satana yãziro.

¹⁷ Ma ka lεena,
mεègõ kú yã'õamma guumε.

¹⁸ Mé ma yã zaaanɔ onne sa,
zaake ma durun yãzin ma pɔɔ yakanazi.

19 Ma ibεε pāsĩnɔɔ lé vĩro,
 gbẽ kè aõ zàmagu pāpāanɔɔ pari.
 20 Aõè à maaa fĩa bomε kɔ̃n à zaaao,
 yā maaan má tézi, ben aõ íbete kpàmao.

21 Dii, òton ma zĩnnaro,
 ma Luda, òtongõ kúmao zàro.
 22 Ò mó ò òmale kpakpaa,
 ma Dii, ma mìsiri.

39

Takaaside wiipena Ludazi

Dauda lè.

1 Ma bè, mégõ ma zĩnda kũna dõ,
 mé tó ma lé ma da durunkena guuro.
 Tó gbẽ zaaa kúmao, mé ma lé kũ.
 2 Ma lé nakõa, ma yĩ kítikiti,
 mée yāke oro, baa yā maaa se,
 ben ma yā'õamma sòkpa à kàara.
 3 Ma swè puusu bò ma guu,
 kè ma laasuu lè, ma swè té bò,
 ben ma lé bò ma bè:

4 Dii, ò tó màgõ ma wèndiguro lé dõ,
 kɔ̃n ma guro pari zaka léo.
 Ò tó màgõ dõ lán ma wèndi é gẽ zéla nà kãndo.
 5 N ma wèndi lé yõ n ɔla zakan,
 ma kuuna de wée kɔ̃n yĩola n kiiaro.
 Baade píngi è gẽ zéla lán ãa bàme,
 6 gbèntee tena ègõ de lán ɔra bàme.
 È bāabāa bo à auziki kakõa,
 mode à dõ tó dén eé gõnero.

7 Tó lεmε, bó tãmaan mégõ v̄i?

M̄be ma wée dɔnzi, Dii.

8 Ñ ma taarinɔ kēmε,
ñton tó yōnkɔɔɔ ma faboro.

9 Ma lé nakōana, mée ma lé wēkōaro,
zaake m̄be n yā beee kè.

10 Ñton ma lé dɔro,
ma gbāsī lè n ɔkū yānzi.

11 Nεè gbē toto nεè wée tãa à durun yānzi,
nεè à auziki yaka lán blé bà.
Baade píngi è gē zéla lán ãa bàme.

12 Ñ ma aduakena sí Dii,
ñ swā kpá ma wiipenazi.

Ñton ma ódɔna kpá swākotoro,
zaake n nibɔn ma ũ,
má de gbē z̄itɔ ũ lán ma dezino bà.

13 Ñ uu goma lε ma pɔɔ e àgõ nna dɔ,
ai màgõ gá anduna tó.

40

Dii sáabukpana

Dauda lè.

1 Ma wée d̄ Diizi maamaa,
ben à ae d̄ma à ma wiipena mà.

2 À ma bɔ kokotēwεen,
à ma bɔ foo guu.

À ma gbá p̄εε gbèsi musu,
à ma ze gwe ḡingin.

3 À lè dufu d̄ame ma lén,
wa Luda sáabukpana p̄ó ũ.

Gbēno é e pari, vĩa é n kũ,
ašé Dii náane ke.

⁴ Aubarikadeen gbē kè Dii náane vĩa ũ,
bensō è aε dō ãdārino kōn tãagbãgbãrinɔaro.

⁵ Dii ma Luda, n yãbonsaεkenanɔo pari,
weé f̃ wà yã kè néε pεεawee dɔdɔro.
Tó méε t̃k̃ēenne, à lé vĩro,
mé f̃ mà o píngiro.

⁶ N̄ ye sa'opɔ ke gbaaziro,
ben n ma gba swã mà yã mao.
Néε sa'opɔ kè wè ká tén à té kũ
ke durun agbaakpabɔ gbekaro.

⁷ Ben ma bè: Maε kè,
ma mɔ lán wà kè takadan ma yã musu nà.

⁸ Má ye n poyezi kemε, ma Luda,
n doka kú ma swè guu.

⁹ Mé yãzedeε baaru kpá pari kakōana guu,
mé ma lé nakōaro, lán n̄ d̃ nà Dii.

¹⁰ Méε n yãzedeε uteńnero,
ma n náane kōn n m̃sinao yã ò.
Méε gí n yenzi kōn n yãpuraao o
pari kakōana guuziro.

¹¹ Dii, n̄ton gí ma wēnda gwaziro,
n yenzi kōn n yãpuraao g̃ ma dākpa.

¹² Zaake yã zaa kè liganamazi lé vĩro,
ma taarinɔ dāmala, méε guu eero,
à pari de ma m̃k̃ala, swè kèmagu.

¹³ Dii, n̄ sùu ke n̄ ma m̃ sí,

Dii, ò kε kpakpaa ò m3 ò d3male.

¹⁴ Ò t3 wí gbē kè a33e ma wεε wà ma dεεn3 kũ,
a3 ñ mì pée.

Ò t3 gbē kè a33 yezi mà m3nzi een3 kpεε li,
a3 uu yāk3te.

¹⁵ Gbē kè a3è beme taale taaleεn3,
ò t3 wí ñ kũ a3 kε g3ri.

¹⁶ Gbē kè a33e n kii wεεεn3,
ò t3 a3 p33 kemma nna a3 yáa d3.
Gbē kè a33 ye n m3sinazin3
g3 bee Dii bíta.

¹⁷ Takaaside wëndadeen ma ũ,
ò laasuu lé ma yāzi, Dii.

Mbe ma d3nl3ri ũ k3n ma m3sirio,
ma Luda, òton g3 kero.

41

Gyāree aduakεna

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen gbē kè è gbāasaide yā daa ũ,
Dii è à b3 nawēakεgur3.

² Dii é à dākpa à à gba wëndi gbāa,
eé aubarika dan a b3sun,
eé à na à ibεεn3 33ĩ a3 ñ p3yezi kearo.

³ Dii é à dākpa à gyāpεa,
eé t3 à a gyāa pì ble.

⁴ Ma bè: Dii, ma durun kènnε,
ò ma wëndi gwa ò ma gba aafia.

⁵ Ma ibεεn3 è ma kpákpa gaao wà be:
B3ren eé ga lε à t3 kaatεε?

⁶ T3 a3 m3 ma gwa,

εγεγῶν ἀσὲ ὀμῆ,
 ἀσὲ βααρου ζααα ῶεε μα γᾶ μου,
 βεν ἀσὲ φεε ῶὰ γὰ ῶὰγῶ γᾶ πὶ φᾶα βᾶαζι.

⁷ Ma zangurinɔ è ma kpákpa à zaaao,
 aɔ́ píngi aɔ́è àisi zaaa kpámazi wà be:

⁸ Gagyāa bé à à lè,
 eé fεε a daεkiiia dɔro.

⁹ Baa ma gbēnna kè ma à náane kè,
 kè weè ɔ kakɔa ta dɔnkɔ guu bò ma kpeε.

¹⁰ Mmɔn sɔ Dii, ñ ma wēnda gwa,
 ñ ma gba aafia le mà fīa boíne.

¹¹ Tó ma ibεεnɔɔ e ma yògɔ kemaro,
 mégɔ dɔ sa kè ma γᾶ kànne.

¹² Ñ ma kūna ma nòse maaa γānzi,
 ñ tò màgɔ kú n aεzī gurɔ píngi.

¹³ Aubarikade Dii, Isarailinɔ Luda
 zaa káaku ai gurɔ píngi!
 Aami! Aami!

TAKADA PLAADÉE

Saamu 42-72

42

Zizɔ ɔɔɔna

Kora borinɔ lè.

¹ Lán zɔ ègɔ swasaε ni dεε nà,
 len n nii kú ma swèn le, Luda.

² Ma ninii e Luda ni dεε, Luda Wèndide pì,
 bɔren mé e mà gὰ wée siàlee?

³ Wée'i bé à gò ma pòblee ũ
 fāantē kɔn gwāvĩo.

Wègõ beeme gurɔ píngi:

N Ludaa kú mámeee?

⁴ Ma nòse wènnε, ben yā kèkiinɔ dòmagu,
lân mεε gá parii guu nà ai Luda ua,
gbēnɔ ègõ tété ma kpεε kōn gudakenao,
zĩbaakerinɔ ègõ té ma kpεε kōn sáabukpanao.

⁵ Bóyānzin ma nòse yākazi?

À kè dia ma làakari fēεε?

Séde màgõ wéε dɔɔ Ludazi,
zaake mé εara màgõ à sáabu kpaa,
ma Mìsiri, ma Luda.

⁶ Ma nòse yàka, ben n yā dòmagu

zaa Miza kpiigεεzi ai Yoda mìa,

zaa Emɔni gbènɔ musu.

⁷ Nεè tó ísɔpεεna kīi gõ dɔ,

í lònɔɔ e lé zuukõzi.

Ń tò í e daamala,

à sɔ e taamao.

⁸ Dii è yenzi ɔɔamε fāantē,

à lè ègõ da ma lén gwāavī,

mée wéε keε Luda kè de ma wèndi ũua.

⁹ Mεè be Luda ma gbèsine:

Bóyānzin ma yā sānguzi?

À kè dia ní tò màgõ té kōn pɔsiaao

ma ibεε wéētamma yānzii?

¹⁰ Ma ĩadammarinɔ è ma sɔsɔ,

beee yānzi ma wánɔ ègõ wii,

aṣègõ beeme gurɔ píngi:

N Ludaa kú mámeee?

11 Bóyānzin ma nòse yàkazi?
 À kè dia ma làakari fèèè?
 Séde màgõ wéè dɔɔ Ludazi,
 zaake mé εara màgõ à sáabu kpaa,
 ma Mìsiri, ma Luda.

43

1 Ìn ma yā nnaa kpáma Luda,
 ñ yā símao bori ludadõrisaideeno yā musu,
 ñ ma bɔ gbē zaa mɔnafikideeno ɔzĩ.
 2 Luda, m̀be ma utekii ũ,
 bóyānzin n gimazii?
 À kè dia ñ tò ma gõ té kɔn pɔsiaao
 ma ibèè wéetāmmana yānzii?
 3 Ìn n gupura kɔn n yāpuraao zĩma,
 à dɔme ae n kpìii musu,
 à gámao ai n kúkiia gwe.
 4 Mé gbasa mà gá n gbāgbākiia Luda,
 ma pɔɔ é kemma nna, Luda ma pɔnnaa,
 mé n tó kpá kɔn mɔɔɔ,
 Luda ma Luda.

5 Bóyānzin ma nòse yàkazi?
 À kè dia ma làakari fèèè?
 Mégõ wéè dɔ Ludazi,
 zaake mé εara màgõ à sáabu kpaame,
 ma Mìsiri, ma Luda.

44

Isarailinɔ faaba wéekena

Kora boriino lè.

1 Luda, yā kè ñ kè zaa gikena wa dezino gurɔ,
 aɔɔ òwe wa swã mà.

2 N ɔ yĩpa bori pāndenɔzi n ĩa dām̄ma,
n wa dezinɔ k̄aε n̄ gb̄en,
n n̄ kaara aɔ d̄agula.

3 Aɔ f̄εɛdaa bé à n̄ ká b̄usu k̄èaro,
aɔ ḡàsā gb̄āaan aɔ z̄ì bl̄èoro.
N z̄ĩnda ḡàsā gb̄āaa bé à tò,
n aε d̄òr̄ma k̄è n̄ yeńzi yānzi.

4 M̄be ma Kína ũ ma Luda,
n̄εè tó Yakubu boriinɔ z̄ì ble.
5 N ḡāz̄in weè ɔ yĩpa wa ib̄εenɔzi,
k̄ɔn n̄ t̄on weè wa zangurinɔ dúgu z̄ɔ.
6 Èe k̄e má sá náanekenanlo,
èe k̄e ma f̄εɛdaa bé è ma b̄oro.
7 Zaake m̄be n̄εè wa sí wa ib̄εenɔa,
n̄εè wí da wa zangurinɔa.
8 Luda, weèḡɔ n̄ sáabu kpaa gurɔ píngi,
weèḡɔ n̄ tó kpaa yāana sai.

9 Baa k̄ɔn beeeo n̄ giwazi n̄ tò wí wa k̄ũ,
n̄εè b̄o k̄ɔn wa z̄ìkp̄eenɔ d̄oro.
10 N̄ tò wa b̄oru kp̄ee wa ib̄εenɔne,
n̄ tò wa zangurinɔ wa p̄ónɔ n̄àk̄ɔa.
11 N̄ n̄ gbá zé aɔ wa d̄ede lán s̄aanɔ bà,
n̄ wa f̄āak̄ɔa boriinɔ té.
12 N̄ n̄ gb̄enɔ yà aaga,
n̄éε àre e à guuro.

13 N̄ tò wa gb̄ēdaaanɔ wa s̄ɔs̄ɔ,
gb̄ē k̄è aɔɔ kú wa saenɔ wa lalandi k̄è.
14 N̄ tò wa ḡɔ pena p̄ó ũ boriinɔne,
gb̄enɔ è n̄ m̄i k̄e deḡūdeḡū wa yānzi.

15 Meègõ kú kõn wíyão gurõ píngi,
wí ègõ kú ma wéen

16 ma faborino kõn ma sòsõrino yãnze
kõn ma ibee kè aõ yezi wà gëe bomaano yão.

17 Beee wa le píngi,
baa kè n yã e sãwaguro,
wée n bà kuunawao yã gbororo.

18 Wa laasuu e këmmaro,
wée kè n zéaro.

19 N wa wiwi,
n wa bùsu kè gbëngboono tékii ù,
n gusia níginigi dàwala.

20 Tó wa Dii tó sãwagu yã,
ke tó wa wée dè bori zítõno tãazi,

21 Luda é gí ezió?
Zaake àmbe à wa nõseguuyãno dõ píngi.

22 N yãnze wá kú gaa lézizi zaa kongo ai uusi,
wè wa diè lán sãa kè weé n kòto kpáno bà.

23 N vu Dii! À kè dia nées ii oo?
N fëe! Nton gíwazi gurõ píngiro.

24 À kè dia n mìkpëe zùwee?
Wa wëndakë kõn gbãaa kè wèe mooweoo sãngun
yó?

25 Wa gõ yina bùsutin,
wa gõ daena tóte.

26 N fëe n dõwale,
n mó n wa bo n yenzi yãnze.

45

Kína nɔsɛna lè

Yenzi lè kè Kora boriinɔɔ dà.

¹ Yá nnaa e pipii ma swè guu,
lán mée lè kèkii daa kɛnanɛ nà.
Ma lé nna lán takadakēri lákēbɔ bà.

² N maakεε de gbē pínɡila,
n légbε ègɔ nna,
aubarika kè Ludaa dànguu yāana vīro.

³ N zìkari pásī, n n fēɛdaa sé n logo
n kíkεgakui sèeda ũ.

⁴ N di sɔa n gá zì ble n gakuikεε guu
yāpura kɔn nòsɛdooo kɔn yāzεdeeo yānzi,
n yā naasideenɔ ke kɔn n ɔplaa gbāaaɔ.

⁵ Kí, n kànɔ lé sɔnte,
è gē à n ibεenɔ swè zɔ,
boriinɔ è léε n gbá saε.

⁶ Luda, négɔ vēena kpatan gurɔ pínɡi,
négɔ n kíkεgo kūna yāzεdee ũ.

⁷ Ní ye yāmaakεnazi, n za yāzaakεnan.
Bee yānzi Luda, n Luda, n ka kpatan,
à pɔnnaa pìsimma de n gbēnɔla.

⁸ Lí'ɔ gū nnannaa pìsi n pókāsāanɔa,
mɔrɔ'ɔ è n pɔɔ ke nna
n kpé kè wà kèke kɔn wesaswaaɔ guu.

⁹ Kí nénɔgbēnɔɔ kú n nɔ yenzideenɔ té,
n nɔ dufu kú n ɔplaazi,
à Ofi bùsu vura zāblebɔnɔ dana.

¹⁰ Nénɔkparε, n swā kpá n ma!
N de be kɔn n gbēnɔ yā tón dɔnnε aεro.

¹¹ N nɔmaakεε e kí mè lugaa,

̀n m̀ siene, zaake n diin à ũ.

¹² Tayadeenɔ é m̀ wà gba danne,

auzikideenɔ é n wée wete.

¹³ Kí nénɔkpare v̄ena kpéne guu k̄n gakuio,
wà ɔz̄i kè à p̀kāsāanɔa k̄n vura bào.

¹⁴ Wèe suuo kine

k̄n à p̀kāsā w̄z̄adeenɔo dana.

Nénɔkpare zennerinɔo tézi,

āɔe suuo à kiia.

¹⁵ Wèe ḡeényo kibe,

wèe p̀onnaa kee k̄n gudakenao.

¹⁶ N néḡɔgb̄enɔ é ḡɔ n denɔ ḡeé ũ,

né n̄ diēdie k̄inanɔ ũ anduna guu píngi.

¹⁷ Mé tó n tó ḡɔ dɔ gb̄enɔn yāana sai,

boriino é ḡɔ n sáabu kpaa gurɔ píngi.

46

Ludaa kúwao

Kora boriino lè.

¹ Ludan wa utekii ũ k̄n wa gb̄āao,

èḡɔ dɔwale gurɔ píngi wa nawēa guu.

²⁻³ Beee yānzi baa tó anduna yàka

bens̄ɔ kpiiino lèe wà s̄i ísiaan,

baa tó í p̄i kàka à fùta d̀

bens̄ɔ kpiiino dège k̄n k̄io,

sw̄è é k̄ewaguro.

⁴ Swa kee kuu kè à í è m̀ p̀onnao Luda w̄ete guu,

Luda Musude kúkii kè kú adona p̄i.

⁵ Ludaa kú w̄ete p̄i guu, eé ḡɔ bezi ũro,

Luda é d̀alè gudɔnao.

⁶ Boriino e wii lèe, kpatanɔo e yāaa,

Luda pùtã, ben anduna yò.

⁷ Dii Zìkpedee kúwao,
Yakubu Ludan wa utekii ũ.

⁸ À mó à Dii yãkenanɔ gwa,
lán à yã yà andunaa nà.

⁹ Àmbe è zì mì de ai anduna lén,
è sánɔ é'ε è sárinɔ dúgu zõ,
è té sõ sɛngbangonɔa.

¹⁰ À ze teεε àgõ dõ kè máambe Luda ũ.
Boriinɔ é ma tó sé lezĩ,
weé ma tó kpá anduna guu píngi.

¹¹ Dii Zìkpedee kúwao,
Yakubu Ludan wa utekii ũ.

47

Ludan anduna píngi kína ũ

Kora boriinɔ lè.

¹ Bori píngi, à ɔpa lé,
à pɔnna wii lé Ludanε kɔn gudao.

² Zaake Dii Musude naasi vĩ,
àmbe anduna píngi Kína bíta ũ.

³ À tò wa zì blè boriinɔa,
à tò wa ɔ tò gbɛnɔa.

⁴ À wa tɔɔte baka kpàwá,
à yenzide Yakubu boriinɔ ãadãbo ũ.

⁵ Luda fεε, wèe guda keε,
Dii zεna, wèe kãkãki peε.

⁶ À lè sí Ludanε, à lè síne,
à lè sí wa Kínane, à lè síne.

7 Zaake anduna píngi Kínan à ũ,
 à lè síne kɔ̃n dɔ̃nao.
 8 Ludaa e kí blee boriinɔa,
 à vɛ̃ena a kpata kè kú adonaa.
 9 Boriinɔ kpatablerinɔ e kɔ̃ kaakɔ̃a
 gbɛ̃ kè aɔ̃ de Ibraĩ Luda gbɛ̃nɔ ũ,
 zaake anduna kínanɔ né Luda pómɛ.
 À deńla n píngi.

48

Zayɔn né Luda wéteme

Kora boriinɔ lè.

1 Dii bíta, à kà wà à sáabu kpá maamaa
 wa Luda wéte guu à kpíii kè kú adona musu.

2 Zayɔn gbè kaena maa,
 à de anduna gbɛ̃ píngine pɔ̃nnaa ũ.
 Kína bíta wéte kú gbè pì gu'igbáaro kparamɛ.

3 Ludaa kú à gudákpakiinɔ guu,
 à tò wà a dɔ̃ aafia'ekii ũ.

4 Kè kínanɔ ledole kè
 ɛ wà mó wà léea ledó,

5 kè aɔ̃ wéte pì è ɛ, ben à bò n saɛ,
 vĩa n kũ, ben aɔ̃ bàa lè.

6 Gwen aɔ̃ɔe lugaan
 lán nɔgbɛ̃ nòwāwākeri bà.

7 N n wiwi
 lán ɔ̃fántɛbɔɛ ĩa è latarinɔ góro'itenɔ wíwi nà.

8 Yá kè wá màn wa wée è
 Dii Zìkpɛde wa Luda wéte guu.
 Luda wéte pì kàe àgɔ̃ kuu gurɔ píngi.

9 Luda, wá kú n kpé ua,

wée laasuu læ n yenzikεεa.

¹⁰ Luda, lán n tó dàgula ai anduna lén nà,
lén n sáabukpana dàgula læ dɔ.

Nεè yā gōgō n gbɛ̀nɔ̀nε a zéa.

¹¹ Zayɔ̀n kpiideenɔ̀ e pɔ̀nnaa kεε,
Yudano b́usu wétedeenɔ̀ pɔ̀ɔ̀ kè nna,
yākpæ kè n kènɔ̀ yānzi.

¹² À dɔ̀dɔ̀kɔ̀zi à liga Zayɔ̀nzi,
à à b́i dākpaki lezī pariinɔ̀ naro.

¹³ À à b́iinɔ̀ tàasi ke kɔ̀n à zeki gbāaanɔ̀
lε à e à tōkē kpεεdeeenɔ̀nε.

¹⁴ Zaake Luda kèn wa Luda ũ gurɔ̀ píngi,
è dɔ̀we aε ai wà gá gáo gákiiame.

49

Auziki náanekena né m̀isaiyāme

Kora boriinɔ̀ lè.

¹ Bori píngi, à yā kèkii ma,
anduna píngi, à swā kpá,

² ḱinanɔ̀ kɔ̀n talakanɔ̀,
auzikideenɔ̀ kɔ̀n takaasideenɔ̀ a píngi.

³ ɔ̀ndɔ̀yā kú ma lén,
dɔ̀na kú ma swèn.

⁴ Mé swā dɔ̀ yáasi yāzi
mà à bɔ̀kɔ̀te ke kɔ̀n m̀ɔ̀ɔ̀lenao.

⁵ Mé v́ia ke yā pāsī gurɔ̀ɔ̀nɛro,
baa tó ma zangurinɔ̀ ligamazi.

⁶ Aɔ̀ ń auziki náanε v́i,
aɔ̀è ń ɔ̀ɔ̀daa ĩa dā.

⁷ Gbēke é f̄s à gí a gbēdaaanε gaa kè eé à séziro,
eé e à póke kpá Ludaa à à wèndi booro.

8 Zaake gbẽ wèndi bona zĩ'ũ,
 auziki é f̄s̄ à bo zikiro.

9 Eé f̄s̄ à tó àḡō kuu gur̄ō p̄ngiro,
 eé f̄s̄ à ḡinē àton wéε si gèwāalero.

10 Zaake wà d̄s̄ kè baa ònd̄orin̄ō è ga,
 mìsaideen̄ō k̄on̄ ȳon̄k̄ōon̄ō è kaate le se,
 ās̄è ñ auziki tó gbẽ pānden̄ōnē.

11 Baa kè wà ñ t̄on̄ō kpà b̄usun̄ōnē yā,
 ās̄ mira éḡō de ñ b̄εε ūme gur̄ō p̄ngi,
 eéḡō ñ kúkii ū ai ñ boriia.

12 Gbẽntee k̄on̄ a b̄εεkeεo
 èḡō kuu gur̄ō p̄ngiro,

eé kaate lán n̄òb̄on̄ō bàme.

13 Mìsaideen̄ō yāanan gwe,
 len à de le d̄ō k̄on̄ gbẽ kè ās̄ō té ñ tuubazin̄ō.

14 Ās̄é si gèwāan lán sāan̄ō bà,
 gaa bé eéḡō de ñ d̄ari ū,
 gbẽ maaan̄ō é kí bleńma ziaa zĩ.
 Ās̄ m̄en̄ō é yai k̄u miran,
 gèwāa bé eéḡō de ñ b̄εε ū.

15 M̄ode Luda é ma wèndi sí gèwāaa
 à gb̄aake kpámazi.

16 Tó gbẽ e keε auzikidee ū
 bens̄ō à be tó nnaa e kaara,
 ñton tó à kennē yāke ūro,

17 zaake eé e à p̄oke sé à táo a gagur̄ōro,
 à auzikin̄ō é péziro.

18 Baa tó à a zĩnda d̄ò aubarikadee ū a wèndi gur̄ō
 bens̄ō wà à sáabu kpà à nnamana yānzi,

19 eé ká a dezin̄ōlamε,
 eé wéε si gupuraale ziki d̄oro.

20 Gbēntee kōn a bēkεεo,
tó à wéε e kēro,
eé gēte lán nòbɔnɔ bàme.

50

Dɔnzikena yapuraa

Asafa lè.

¹ Dii Luda Gbāapingidee e yā oo,
è lé zuu anduna gbēnɔzi
zaa ɔfāntēbɔε kpa ai à gēkii kpa.

² Luda gakui e bii Zayɔn,
wéte kè à maakεε papana.

³ Wa Ludaa e mɔɔ, eégɔ yītenaro.
Té kè è ní blee kú à aε,
zàga'īa pāsī ligazi.

⁴ Èe musudeenɔ kōn tɔɔtedeenɔ sisii
le à e à yākpae ke kōn a gbēnɔ.

⁵ À bè: À ma yāmarinɔ kakɔame,
gbē kè ma bà kúnyo sa'ona gāzīnɔ.

⁶ Ludan yākpaekeeri ũ,
musudeenɔ è à yākena a zéa kpàakpa ke.

⁷ À ma, ma gbēnɔ, má yā vī mà oare,
Isarailinɔ, mé a bɔbɔ a dàn,
mámbe Luda a Luda ũ.

⁸ Mée kpákēazi a sa'ona yānziro,
ke sa'opɔ kè eégɔ kaa tén à té kú baa bɔre.

⁹ Má zùswaree kè kú a kpàsan nii vīro,
ke blè kè kú a kara guu,

¹⁰ Zaake nòbɔsētenɔ né ma pónome
kōn pókāde kpàsa kè aɔɔ kú sīsī pariinɔ musuo.

¹¹ Má kp̄ii musu bāanɔ dɔ píngi,

sè̃te pò ketenɔ̃ kuu ma pò ũme.

12 Tó nɔaa e ma dee, mé oarero,
zaake má anduna vī kōn à pò kè kunnɔ̃ píngi.

13 Mèè zùsware nòbɔ̃ sòn yó?

Mèè blèkofii aru min yó?

14 À saa oma kēnnakōo pò ũ,
à lù kè á sè ma Luda Musudea fīa bo.

15 À ma sísi nawēakegurɔ̃,
mé a bɔ̃, é bèe líme.

16 Ben Luda bè zaakerinɔ̃e:

À kè dia ée ma yādienanɔ̃ dɔdɔ̃,
bóyānzin ma bà kuunańyo yā da a lénzi?

17 Á ye ma yādanneziro,
a ma yānɔ̃ kpà kpee.

18 Tó a kpāi è, eè à ke a gbēnna ũme,
bensō eègō kaakōa kōn zinakerinɔ̃.

19 A légbɛ zaa,
eè lénnaa kásańne.

20 Eègō a gbēndoo pee,
eè a da né egɛ bo.

21 A yā beeenɔ̃ kè, ben má yītēna.

Ée daa má de lán a bàme,
mòde mé kpākēazi mà a bɔbɔ̃ a dàn.

22 Amɔa kè ma yā sāaguunɔ̃, à yā pì ma.

Tó len sōro, mé a ke gyáigyai,
gbēke é fō à a símaro.

23 Gbē kè kennakōo saa òmaa bèe líme,
èe ma gba zé mà ɔdɔaare
lán mèè gbēnɔ̃ mì sí nà.

51

Yanza wéekena Luda

Lè kè Dauda dà gurɔ kè annabi Natã gaa à kiia à zinakena kɔn Basebao gbera

¹ Luda, ò ma wēnda gwa n yenzi guu,
ò ma taarinɔ gogo n maa bita yānzi.

² Ñ ma yā zaaa kēma mà gɔ wásawasa,
ò ma durun kēme míomi.

³ Má a taarinɔ dɔ sa,
ma durun ègɔ sāmaguro.

⁴ Mbe ma durun kènne,
ma yā kè ñ yeziroo kè.
Tó n yā ò, n yā ègɔ zé vī,
tó n yākpae kēmao, n yā ègɔ nna.

⁵ Zaa ma da nòsen má zaa,
má durun vī zaa ma igurɔme.

⁶ Nòse maaa bé è kánne,
ò òndɔɔ dame ma swè guu.

⁷ Ñ ma zú o kɔn saboo le mà zē wásawasa,
ò ma nòse pípime le mà gɔ pú fénfen.

⁸ Ñ tó mà ponnaa ke kɔn yáadɔnao,
ò tó ma wá kè ñ bùsanɔ were.

⁹ Ñton ma durunɔ yā daro,
ò ma yā zaaanɔ bɔ ñ zīna píngi.

¹⁰ Luda, ò nòsepuraa dame,
ò eara ò tó ma làakari gɔ kpaena.

¹¹ Ñton ma zīnaro,
òton n Ninii símaro.

¹² Ñ eara ò tó ma pɔɔ ke nna
kè n ma mì sì yānzi.

Ñ ma ninii gbaa màgõ n yã maa
 13 mé gbasa mà n yã dada zaakerinone,
 durunkerinone é eara wà ae domma.

14 Ñ ma bo gbēdena yān,
 Luda, Luda ma mīsiri,
 mé lè sí n yākena a zéa musu.

15 Dii, ñ ma gba lé
 mà n sáabu kpá.

16 Sa'ona è kenne nnaro,
 tó lenlo le má ò.
 Sa'opo kè wè ká tén à té kũ è kánnero.

17 Saa kè méé oommaan ma nõseyĩ ũ,
 neè kya ká wēndade sùudeenlo.

18 Luda, ñ aubarika da Zayon
 n poyezi maaa guu,
 ñ Yerusalemu bii gba gbāaa,
 19 sa'ona a zéa é gbasa à kánne
 kōn sa'opo kè wè ká tén à té kũo,
 weé saa o kōn zùswareeno n gbāgbākiia.

52

Auzikide ñadāna

Lè kè Dauda dà gurōo kè à gàa Aimeleki be, ben
 Edomu gbē Doegi gàa à ò Solune

1 N gōsagbāaa, Luda gbēkēē kuu gurō pínghi,
 à kè dia néé ña dāa kōn yā zaaao?

2 Neègõ léfotōo kaa gbēnōzi gurō pínghi,
 n lé nna lán gē mibobo bà,
 neè gbēno gbá séeo.

3 Ñ ye à zaaazi de à maaala,
 egetona è kenne nna de yāpuraala.

⁴ Ǻ ye gbēkaatena yāzi,
mɔnafikiyā bé à da n lén.

⁵ Luda é n gbāaa kò é ai gurɔ pínɡi,
eé n kũ à bɔnyo n kpén,
eé n bɔ gbē bēeno té.

⁶ Tó gbē maaanɔ è, vĩa é n kũ,
aǻé n lalandi ke wà be:

⁷ Gbē kè èe Luda ke a utekii ũroon yè!
À náane kpà a auziki bítaa,
à gǻ gbāadee ũ gbēkaatena guu.

⁸ Má de lán kù lásiadee kè kú Luda ua bà,
mégɔ ze kɔn Luda yenzio gurɔ pínɡime.

⁹ Mégɔ n sáabu kpaa gurɔ pínɡi
yā kè n kè yānzi,
mé n tó sé lezĩ n yāmarinɔ aezĩ,
kè n maa yānzi.

53

Misaidee yā'ona

Dauda lè.

¹ Yǻnkɔ è be a swèn Ludaa kuuro.
Gbēnɔ yàka, aǻ yākena zaa,
yāmaakeri kee kú n téro.

² Zaa musu Luda è gbēnteenɔ tàasi ke
à gwa tó gbēke ɔndɔ kà à a kii wete.

³ Aǻ sǻsǻ n pínɡi aǻ gǻ dɔrɔ sai míomio,
yāmaakeri kee kú n téro, baa mèn do.

⁴ Zaakerinɔ dɔna vĩroo?
Aǻè ma gbēnɔ mómɔ lán ú bà,

aǎè Luda sísiro.

⁵ Gwen vĩa n̄ kũn maamaa,
vĩapɔnɔ kú gwe s̄oro.

Ludaa tò gbē kè aǎ lèεawaanɔ ḡs̄ kaena gènɔ ũ,
a wí dàmma kè Luda ḡn̄zi yānzi.

⁶ Luda, n̄ bɔ Zayɔn n̄ mó n̄ Isarailinɔ mì sí!
Tó Luda sòkpa k̄n̄ a gbēnɔ n̄ gwena ziin,
Yakubu boriinɔ é pɔnnaa kε,
Isarailinɔ é yáa dɔ.

54

Gbē kè wèε wéε t̄aaa aduakεna

Lè kè Dauda dà gurɔɔ kè Zifideenɔ ḡaa wà bè Solunε,
Dauda utena n̄ b̄usun.

¹ Luda, n̄ ma mì sí n̄ tó yānzi,
n̄ yā símao k̄n̄ n̄ gbāaaɔ.

² Luda, n̄ ma aduakεna ma,
n̄ swá kpá ma yá'onazi.

³ Zaake bori pāndenɔ f̄εmazi,
gbē p̄s̄inɔ e ma wεε wà ma dε,
aǎè Luda yā daro.

⁴ Ludan ma dɔnleri ũ,
Dii bé à ma k̄na.

⁵ N̄ ma zangurinɔ zaaa sòkpańma,
n̄ n̄ dúgu z̄s̄ n̄ náane yānzi.

⁶ Mé saa omma k̄n̄ ma p̄yezio,
mé n̄ tó bɔ Dii, zaake n̄ maa.

⁷ À ma bɔ ma nawεanɔ guu píngi,
à tò ma ȳḡs̄ kè ma ibεenɔa.

55

Aduakena kuuna wétamma guu

Dauda lè. Wè sí kōn mōrōnōmε.

¹ Luda, ò ma aduakena ma,
 òton lá kú ma yálaro.

² Ñ swā kpá ma yāzi ò wemala,
 ma laasuu ma likōa ma gō bídi guu

³ ma ibεεnō yā'ona yānzi
 kōn gbē zaaanō wéebiimano,
 zaake aōe ĩa daama,
 aō ma kūna kōn pōfēo.

⁴ Swè kēmagu,
 ga vĩa gēmagu.

⁵ Vĩa ma kũ, mée lugalugaa,
 ma ninii dà batan.

⁶ Tó má dēbe vī lán pōtēε bà,
 le mé vĩa mà gá kámma bo,

⁷ mé bàa lé mà gá zāazā,
 mé gá mà vēε gbáan.

⁸ Mé wā mà gá mà utekii wete,
 le zàga'ĩa gbāaa tón ma lero yānzi.

⁹ Ñ ñ yā gboro, Dii, ñ ñ yā yākōtēñε,
 zaake má è zōka kōn swèeo kú wéte guu.

¹⁰ Aōε kpáε ke bīi musu fáantē kōn gwāavīo,
 yā zaa kōn yā gbāaa di wéte guu.

¹¹ Gbēdēdeyā bé à wéte pì pà,
 gbāamōnnena kōn mōnafikio è kē à gāalero.

¹² Tó ma ibεε bé èε ma sōsō yā, mé mena,
 tó ma zanguri bé à fεemazi, mé utεε.

13 Mɔde ríbeee, mmɔn kè wá sáa,
ma gběndoo, ma gběnnna!

14 Weè fàadi bo kɔo yā nnanna,
weègɔ tékɔzi parii té Luda ua.

15 Gaa é zāmba ke ma ibeennne,
aɔé si gèwāan n gbāaguro,
zaake zaaa vɛekii è n guu.

16 Mapi sɔ, mɛè Luda sísi,
Dii è ma mì sí.

17 Kɔngɔ, fāantɛ kɔn uusieo
mɛègɔ ma yā'ɔammanɔ bɔenne kɔn m̀bnao,
bensɔ è ma yā ma.

18 Baa kè ma ibeennɔ pari,
è ma sí à ma bɔ swèen aafia.

19 Luda ègɔ vɛena kpatan guro píngi,
eé ma yā ma, eé wí daríma,
zaake aɔè n dà liero, aɔɔ Luda vĩa vĩro.

20 Ma gbě pì swèe kè kɔn a gběnnɔ,
à b̀ledole kè aɔɔ kè kɔo kpee.

21 È yā nnaa o lán zó bà,
mɔde swèe laasuu kú à swèen.
È lénnaa kásaíne páipai,
mɔde yáadɔmma bà da à b̀kɔmme.

22 N n yā'ɔammanɔ tó Diine,
eégɔ n kũna,
è tó gbě maaa fu zikiro.

23 Gbɛ̀deri náanesaideenɔ é n guro dagura lero,
Luda, né tó aɔ si gèwāa t̀tuwɛen.

Mapi sã, mégõ n náane kee.

56

Zĩndakpana Luda

Lè kè Dauda dà gurɔ kè Filisitininɔ à kù zaa Gata.

¹ Ñ ma wẽnda gwa Luda, wèe pɛɛɛmazi,
wègõ zĩ kaamao wàgõ wée tãama gurɔ pĩngi.

² Ma kpàkparinɔ ègõ pɛɛɛmazi gurɔ pĩngi,
aõ wada yãnzin aõɛ zĩ kaamaozi.

³ Tó vĩa e ma kũu, mé n náane ke.

⁴ Mé Luda tó kpá yã kè à ò yãnzĩ,
má Luda náane vĩ, mé vĩa kero.
Bón gbẽntee é fõ à kemee?

⁵ Aõègõ ma yã liɛ kɛɛgãnda gurɔ pĩngi,
aõègõ ma kpákpaà à zaaa.

⁶ Aõè kã kakãamazi wà naeme,
aõè ma kpákpa wàgõ yezi wà ma de.

⁷ Luda, ñton tó aõ gbẽke bɔro,
ñ boriinɔ ne kɔn pɔfẽo.

⁸ Ñ ma nawẽa yã da,
ñ ma wée'ikwɛena ká n sère guu.
À kú n takada guuroo?

⁹ Tó ma Luda sìsi,
ma ibɛɛnɔ é bɔru kɛɛ,
mégõ dõ kè à yã sìmao.

¹⁰ Mé Luda tó kpá yã kè à ò yãnzĩ,
ee, mé Dii tó kpá yã pì ona yãnzĩ.

¹¹ Má Luda náane vĩ, mé vĩa kero.

Bón gběntee é f̄s̄ à kemee?

¹² Luda, mé lù kè má sèmmaano f̄ia bo,
mé kennak̄so saa omma.

¹³ Zaake n ma si gaa lézĩ, née tó ma gèn sìro,
le màḡo táa oonyo gupuraa kè è wèndi kpámma guu.

57

Wiipena Luda Musudezi

Lè kè Dauda dà gur̄o kè à bàa lè Solune à ùte
gbèwèen.

¹ Ñ ma wènda gwa Luda, ñ ma wènda gwa,
zaake mbe ma nanzi.
Ñ ma s̄oto n ̄oru ai ma bo gaa lézĩ.

² Mée wii p̄ee Luda Musudezi,
Luda kè è yá kè à ò papamee p̄i.

³ Eé tó d̄onle bo zaa musu à ma mì sí,
eé wí da gb̄e kè āōe p̄eemaziin̄o,
eé a gb̄eke k̄on a náaneȳao kemee.

⁴ Má kú músuno té,
ma ḡo daena n̄ob̄o p̄s̄ĩno dagura.
Gb̄e p̄ino néne nna lán f̄eedaa bà,
āo swaa né sárime k̄on k̄ào.

⁵ Luda, ñ n z̄inda tó sé lezĩ ai musumusu,
ñ tó n gakui da andunala píngi.

⁶ Āo bà kpàkpame ma zén, ben naw̄ea t̄oma,
āo wèe ȳo ma ae, ben āo z̄u à guu.

⁷ Ma làakari kpaena Luda, ma làakari kpaena,
mé lè sí mà n táaki lé.

⁸ Ì vu, ma swè!
Ma mɔɔ kɔ̃n ma kuntigio kú máa?
Mé gudɔɔ pá m̀ìo.

⁹ Dii, mé n sáabu kpá boriinɔ té,
mé n táaki lé gbēnɔne.

¹⁰ Zaaƙe n gbēke bíta kà n kiia,
n náane ludambe luguu lè.

¹¹ Luda, wà n tó sé lezĩ ai musumusu,
n tó n gakui da andunala píngi.

58

Gbē zaaanɔ tona kɔ̃n Ludao

Dauda lè.

¹ Gbāadeenɔ, eè yā o a zéa sɔ́ɔ?
Eè yākpae ke kɔ̃n gbēnɔ sùusuó?

² Eè yā zaa wàari pá a swè guu,
eè gbāaa mɔ gbēnɔne a b̀usun.

³ Gbē zaaanɔ sàsā zaa ń igurɔme,
egedeenɔ yàka zaa ń da gbēem̄me.

⁴ Aɔ légbɛ de lán mlè sewee bà,
aɔ de lán káre kè à a swā tàta bà,

⁵ Ʃe àton a kɔ̃kɔ'ori gaasia ó maro,
Ʃe mlè p̀ì tón a dabokeri gonik̄ee ero.

⁶ Luda, ń ń swaa é'èíne ń lén,
Dii, ń músu p̀inɔ swaa sɔ̄ntenɔ é'èíne.

⁷ Ì tó aɔ gē zéla lán í bàalena bà.
Tó aɔ sá gà, ń ń kànɔ é'èíne.

⁸ Ì tó aɔ kori kũ zén lán kɔ̄ntɔ lóu bà,
aɔgɔ de lán ǹbɔene kè èe ɔfántē eroo bà.

⁹ Ai yàka té gõ oroo wã,
gbẽ zaaano é gẽ ãa.

¹⁰ Gbẽ maaano é ponnaa ke,
zĩ kè Luda gẽe bònne gbẽ zaaano,
kè aõ ñ gbá pìpi ñ aru guu.

¹¹ Gbẽno é be: Gbẽ maaano láada ví fá!
Ludaa kuu, è yákpae ke anduna guu.

59

Ñ ma sí ma ibeeno

Lè kè Dauda dà gurɔ kè Solu gbẽno zĩ aõ à dādā à
be wà à de.

¹ Ma Luda, ñ ma sí ma ibeeno,
ñ ma bo gbẽ kè aõ fèemaziino ozi.

² Ñ ma sí zaakerino,
ñ ma bo gbèderino ozi.

³ Ñ gwa, aõe ma kpákpa,
gbẽ pāsino e swèe keema.
Dii, mée taari ke durun keñero,

⁴ mée sāsāñne yákearo,
ben aõ kú soruo wà nakõrema.
Ñ ma wenda gwa ñ fee ñ mó ñ domale!

⁵ N Dii Luda Zìkpede, Isarailino Luda,
ñ fee ñ wée tā borii mōno ñ píngi.

Ñton bonkpede zaaa mōno wenda gwaro.

⁶ Aõè ɛara wà su uusie do,
aõè likōaa zō wétɛn,
aõè hūu kema lán gbẽno bà.

⁷ Ñ gwa, aõ lóu e tō,
fèe kpá ñ lén,

aṣè be gbēkee e ní maaro.

⁸ Mpi sṵ Dii, nẹ̀è ní yáa dṵ,
nẹ̀è borii pìno lalandi ke ní píngi.

⁹ Luda ma gbāa, ma wéε dṵnzi,
m̀be ma aafia'ekii ũ.

¹⁰ Luda é dṵme ae a gbēkεε guu,
eé tó mà yṵgṵ ke ma zangurinṵa.

¹¹ Dii wa sεngbango, òton ní dedero,
ε aṣ yā tón sá ma gbēnṵnlo yānzi.

Ñ tó aṣ likṵaa zṵ ò ní sṵε kṵn n gbāaa.

¹² Yā kè è bṵ ní lén né durun yāme.

Ñ tó aṣ wadakεna ní kṵ,
zaake aṣè εγεε to, aṣè gbē ká.

¹³ Ñ ní kaate kṵn pṵfṵo,
ò ní dúgu zṵ, aṣtongṵ kuu dṵro
de aṵgṵ dṵ ai zaa anduna léa
kè Ludaa e kí blee Yakubu boriinṵa.

¹⁴ Aṣè εara wà su uusie dṵ,
aṣè likṵaa zṵ wéte guu,

aṣè hṵu ke lán gbēεno bà.

¹⁵ Aṣè ligaliga wàgṵ pṵblee wεtεε,
tó aṵε káro, aṣè wii pé.

¹⁶ Mapi sṵ, mé lè sí n gbāaa yā musu,
mà guda ke kṵngṵ n gbēke yānzi,
zaake m̀be ma aafia'ekii ũ,
m̀be ma utekii ũ nawεakeguro.

¹⁷ Luda ma gbāaa, mé n táaki lé,
zaake m̀be ma aafia'ekii ũ,
Luda kè è gbēkεε kemεε.

60

Wé zì ble kōn Luda gbāaa

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à zì kà kōn Siria kè aɔ kú Mesopotamia b̀sun kōn Zoba b̀su guunɔ, ben Yoabu mò à Edmunɔ d̀de Guzurε Wisideen g̃ɔn b̀rɔ kuri awεplaa.

¹ Luda, n pɔ f̀wazi,
n ɔ gb̀rεwazi n wa z̃inna.

Ñ sɔkpa ò aε dɔwa sa.

² Ñ tò wa b̀su nìgã ai à p̀ara.

Ñ εara ò tata a gb̀en,
zaake à g̃ k̀pámme.

³ Ñ tò yã z̃'ũu s̀u n gb̀enɔa,
n wa kaka í gb̀āaa,
ben wée tàtaataa boo.

⁴ M̀de n tuuta d̀ò n ṽakerinɔne,
le aɔ e wà b̀ gb̀enɔ ságana léz̃i.

⁵ Ñ wewala ò wa mì sí kōn n g̀sã gb̀āaa
le wamɔwa n gb̀ yenzideenɔ e wà b̀.

⁶ Luda yã ò zaa a kúkiia à bè:

Mé Σεκεmu kpaatεε kōn z̃iblena wiiio,
mé gba da kōn Suko guzurεo.

⁷ Giliada b̀su né ma p̀me,
Manase boriinɔ b̀su né ma p̀me,
Eflaimu boriinɔ b̀su né ma m̀furame,
Yudanɔ b̀su né ma g̀me.

⁸ M̀abunɔ b̀su né ma ɔpipibɔme,
mèè ma kyatee káε Edmunɔ b̀sun,
mèè z̃iblewiii d̀ Filisitininɔ b̀sua.

9 Dé bé eé gẽmao wéte bĩidee guuu?
Dé bé eé dɔme ae ai Edɔmunɔ bũsun?

10 Luda, à de mbe n ɔ gbàrewazi,
neè bɔ kɔn wa zĩkpeeno dɔroo?

11 N ɔ dawa wa ibeenɔ yãnze,
zaake gbẽntee dɔnle né yã pãame.

12 Wé zĩ ble kɔn Luda gbãaao,
àmbe eé kiti pá wa ibeenɔa.

61

Kína aduakena

Dauda lè.

1 Luda, n swã kpá ma wiipenazi,
n ma aduakena ma.

2 Kuuna zaa anduna léa ma wii pènze,
kè ma suuna lè, ben ma n sisi.

N gámao gbèsi kè lezĩ demalaa kiia.

3 Zaake mbe ma aafia'ekii ũ,
ma uteki gbãaa ũ ma ibeenɔ ae.

4 Má yezi màgõ kú n ua gurɔ píngi,
màgõ sɔto n ɔru.

5 Luda, zaake n lù kè ma sènnεε mà,
n n vīakerinɔ baka kpàma.

6 N kína dɔ aafiao,
n tó à ká a gurɔɔa.

7 Àgõ kpata blee n dɔna guu gurɔ píngi,
n à dákpa n gbẽke kɔn n náanekenao yãnze,

8 mé gbasa màgõ n táaki leε lán guu e dɔɔ nà,
mégõ lù kè má sènnεε fīa boo gurɔ píngi.

62

Ludan utekii ũ

Dauda lè.

¹ Luda ado bé à tò ma làakari kpáena,
àmbe è ma mì sí.

² Àmbe ma gbèsi ũ kōn ma m̀sirio,
mèè gbāa ea, mé nigā zikiro.

³ Gèn ũgban égō fεεε gbēzi?

É à nε lán gù kè è à kpán
ke kara zi wòkɔwòkɔ bàn yó?

⁴ À guna a tíla lén ée kpaakōsō,
εgetona bé è keare nna.

Eè sa maaa o gbēne kōn léome,
ben eè n ká a swè guu.

⁵ Luda ado bé à tò ma làakari kpáena,
zaake àpin ma wée dozi.

⁶ Àmbe ma gbèsi ũ ma m̀siri ũ,
mèè gbāa ea, mé nigā zikiro,

⁷ Ma aafia kōn ma bèεo è bɔ à kiiame,
àmbe ma gbèsi gbāaa ũ, ma utekii ũ.

⁸ Gbēnɔ, àgō à náane keε gurɔ píngi,
à a swè wēne, àmbe wa utekii ũ.

⁹ Talakanɔ de lán lé'ia bàme,
gbāadeenɔ e ká póke lézīro.

Tó wà n yō kilooa,
aō píngi égō de fákuumε.

¹⁰ Àton gbēble'ɔ náane kero,
àton ãa dā kōn kpāi póoro.

Tó a auziki e kō,

àton tó a swè gǝ kúaro.

11 Yǎ mèn doon Ludaa ò,
yǎ mèn plaaa kènɔn má mà:

Luda, m̀be n̄ gbãaa v̄i,

12 Dii, m̀be n̄ gbêkεε v̄i,

ben nεè f̄ia bo baadenε a yākεnaa.

63

Luda nidena

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à kú Yuda gbáan.

1 Ludaa, m̀be ma Ludaa ũ,
m̀éé n̄ w̄éé w̄etεε,
ma ninii yenzi, m̀éégǝ lugaanzi
lán tɔɔtε kori kè ye ízi bà.

2 Ma n̄ e n̄ kúkiin,
ma w̄éé s̄i n̄ gbãa k̄ɔn n̄ gakuiole.

3 Zaake n̄ gbêkεε maame de w̄èndila,
n̄ s̄aabukpana égǝ kú ma lén.

4 M̀égǝ n̄ tó kpaai ma w̄èndi lén,
m̀éé sé musu mà n̄ sísi.

5 Ma n̄òse é k̄a lán wè pó maa ble wà k̄a nà,
n̄ táakilena égǝ kú ma lén k̄ɔn gudakenao.

6 N̄ yǎ è d̄omagu ma daekiia,
m̀éé laasuu lénzi gw̄ãav̄i.

7 Ma s̄ɔtɔna n̄ ɔru, m̀éé lè sii,
zaake m̀be ma d̄ɔnleri ũ.

8 Ma ninii namma,
n̄ ma kúna n̄ ɔplan.

9 Gb̄è kè āɔɔe ma w̄εenɔ é kaate,
āé ḡé tɔɔten.

10 Ludaa é tó wà n̄ dedε k̄ɔn f̄ēdaao,
āé gǝ gb̄ēngboonɔ p̄óblee ũ.

11 Kína s̄ é p̄onnaa ke k̄n Ludaο.
Gbě k̄ è āè be wà s̄ k̄n Ludaο è à s̄abu kpá,
εγεdeenο s̄ lé éḡ nak̄ana.

64

N̄ ma sí gb̄ē zaaanο ɔzĩ

Dauda l̄è.

1 Luda, n̄ ma m̄bna ma,
n̄ ma bο ma ib̄εε k̄ è āɔe v̄ia daamaziinο ɔzĩ.

2 N̄ ma ute gb̄ē zaaa k̄ è ā lé kp̄àk̄s̄maziinοε,
zaak̄eri z̄okadee p̄inο.

3 Āè n̄ lé lé ke lán f̄εdaa bà,
ȳa p̄ās̄inο è bο n̄ l̄n lán k̄ à s̄ew̄εdee bà.

4 Āè taarisaid̄e d̄ādā l̄ è wà à pá,
āè à pá k̄ando, v̄ia è n̄ k̄uro.

5 Āè k̄ō ȳīpa wà da zaak̄ena guu,
āè b̄àkp̄ak̄pan̄ena gusaε ȳa ḡōḡō
āè be: Gb̄ēke é wa ero.

6 Āè zaak̄ena ȳa ḡōḡō wà be,
ȳa k̄è wa à lé kp̄àk̄s̄ b̄ɔezina.
Gb̄ēntee n̄s̄εguuȳanο asii b̄ita.

7 M̄ɔde Luda é n̄ pá k̄ào,
eé n̄ k̄ēna k̄ando.

8 Eé t̄ó ȳa k̄è āɔ ò wí n̄ musu,
gb̄ē k̄è n̄ é p̄ingi éḡō m̄i ke deḡūdeḡū wà be taale.

9 V̄ia é baade p̄ingi k̄ū,
āé Luda ȳāk̄enanο t̄ōk̄ē,
āéḡō ȳa k̄è à k̄enο laasuu l̄εε.

10 Gb̄ē maaanο, àḡō p̄onnaa keε Dii guu à nazi,
n̄s̄εpuradeenο, àḡō à táaki l̄εε á p̄ingi.

65

Bori píngi wée dɔ Ludazi

Dauda lè.

¹ Luda, à kɔ̀ sio wà n táaki lé Zayɔn,
wà lù kè wà sènnɛɛnɔ̀ fīa bo.

² Mmɔn kè nèè aduakɛna ma,
n kiian bori píngi é sun.

³ Wa yā zaaanɔ̀ wa fu,
ben n wa taarinɔ̀ kèwɛ.

⁴ Aubarikadeen gbɛ̀ kè ní sè n gɛo n ua ũ.
N kpé pɔ́ maaanɔ̀ mɔ̀wa,
n kpé kè kú adona pì.

⁵ Nèè wewala kɔ̀n yā maa naasideenɔ̀, Luda wa
Mìsiri.
Andunalɛzɛkideenɔ̀ kɔ̀n ísiabaadeenɔ̀ wée dɔnzi ní
píngi.

⁶ N gbāaa dānla,
n kpiiinɔ̀ kè kɔ̀n n ikoo.

⁷ Nèè ísia kɔ̀n a sɔ̀nɔ̀ kīi kpáɛ,
nèè boriinɔ̀ zɔ̀ka yāańɛ.

⁸ N dabuyānɔ̀ è swè kē
gbɛ̀ kè aɔ̀ kú zaa tɔ̀tɛlɛanɔ̀n,
wè guda dɔmma zaa ɔ̀fántɛ̀bɔ̀ɛ kpa
kɔ̀n a gēkpen kpaaɔ.

⁹ Nèè làakari dɔ andunaa, nèè à gba í,
nèè taaki ká tɔ̀tɛnɛ, n swaanɔ̀ pa kɔ̀n ío,
nèè tó blɛwɛɛ kɛ, zaakɛ lɛn ní dīɛ lɛ.

¹⁰ Nèè í dagula ai búgbarunɔ̀ pa,
nèè guunɔ̀ foo fɔ̀ kɔ̀n louo,
nèè aubarika da pɔ́ kè b̀ɛnɔ̀n.

¹¹ Nèè aubarika da burazīin wè kɔ̀n wèo,

ble nósídee è kwéé n tuuban.

¹² Pódádákiinɔ sè lá bòrɔ kù sètɛ,
sìsĩnɔ pɔnnaa dà uta ũ.

¹³ Pókádeenɔ dàgula ní dádákiinɔa,
blewéé dàgula sísĩgɛzi.

Wèe pɔnna wii lɛɛ, wèe lè sii.

66

Luda sáabukpana

¹ Anduna gbē píngi,
à guda dɔ Diia.

² À lè sí à tó gakuikɛɛ musu,
à à táaki lé à à tó bɔ.

³ À be Ludane: N yákenanɔ naasi vī,
n gbāa bíta è tó n íbɛenɔ na ní sàsaa.

⁴ Anduna píngi è kúenne,
aõ è n táaki lé wà n tó bɔ.

⁵ À mó à Luda yákenanɔ gwa,
yā kè à kè gbēnteenɔne naasi vī.

⁶ À ísiai lì gukori ũ,
aõ swaa bikù kèɛɛ.
Wà pɔnnaa kɛ à yā musu.

⁷ Ègɔ kí blee kɔn a gbāaaɔ gurɔ píngi,
à wéɛ ègɔ kú boriinɔa.
Swāgbāadeenɔ tón dɔkɛoro.

⁸ Boriinɔ, à wa Luda sáabu kpá,
à táakilɛna gɔ kú a lén.

⁹ À wa wèndi dàkpawe,
èè tó wa gbá sàtarɔ.

¹⁰ Luda, zaakɛ n wa yɔ n wa gwa,

n wa baasa lán kondogi bà.

¹¹ N wa ka kpésiaan,
n aso tiisi diwe wa kpεε.

¹² N tò wà diwa lán sǎ bà,
wa wée té mà, í dàwala,
ben n mɔwao gunnamana guu.

¹³ Mé mó n ua mà sa'opɔ kè wè ká tén à té kũ o,
mé lù kè má sɛnnɛɛnɔ fīa bonnɛ,

¹⁴ yā kè bò ma lén ma nawēakεgurɔ.

¹⁵ Mé saa omma kǔn pó mèkpananɔ,
mé sākaronɔ kpatannɛ,
mé n gbāgbā kǔn zùswareenɔ kǔn blèkofīinɔ.

¹⁶ Amɔa kè á Luda vīa vīinɔ,
à mó à ma a píngi,
mé yā kè à kèmmɛ oare.

¹⁷ Ma wii pèzi,
à táakilɛna da ma lén.

¹⁸ Tó ma yā zaaa dà ma swèn,
lɛ Dii gí ma yā mazi.

¹⁹ Mɔde à ma yā mà,
ben à ma aduakɛna sì.

²⁰ Aubarikadeen Luda ũ,
èe gí ma aduakɛna maziro,
èe gíme a gbèkεεoro.

67

Aubarika gbekana Luda

Lè kè wè sí kǔn mɔrɔnɔ.

¹ Luda, n wa wēnda gwa,
n n uu werewa n aubarika dawagu,

² lɛ anduna gbɛnɔ gǔ n zé dǔ,

bori píngi dõ lán neè gbě̀ mì sí nà.

³ Wà n táaki lé Luda,
baade píngi n táaki lé.

⁴ Boriinɔ pɔnnaa ke à guda ke,
zaake neè yákpae ke kɔn gbẽnɔ a zéa,
neè dɔ anduna boriinɔne ae.

⁵ Wà n táaki lé Luda,
baade píngi n táaki lé,

⁶ gbasa tɔɔte bleε ke,
Luda wa Luda é aubarika dawagu.

⁷ Luda é aubarika dawagu,
anduna lezekideenɔ é vĩa kene ní pingi.

68

Luda bítakεε

Dauda lè.

¹ Luda é fεε, à ibεenɔ é fãakɔa,
à zangurinɔ é bàa léne.

² Lán tésukpe è gẽ kɔn ãao nà,
n tó aɔ gẽte le.

Lán zósa è yó nà té saε,
zaakerinɔ é kaate Luda ae le.

³ Gbẽ maaanɔ sɔ pɔnnaa ke,
aɔ yáa dɔ Luda ae,
aɔ vĩvĩ kɔn pɔnna bítao.

⁴ À lè sí Ludane à lé maa,
à di ludambe luguua, à à tó bɔ,
à tón Dii, à pɔnna wii pé à ae.

⁵ Kuuna a kpé kè kú adona guu,
Luda né tonenɔ demε,
gyaanɔnɔ zenyoedeeme.

⁶ Luda è bæε κε gbẽ kè gbẽ vīroone,
 è pisinano bæε à n̄ da nmananan,
 swāgbāadeeno s̄o éḡo kú gukori guume.

⁷ Luda, kè n d̄o n gbẽnonε æε,
 gur̄o kè n t̄aa ònyo gbáan,
⁸ t̄oote nīgānigā, ludambæε lou gbàre n æε,
 mm̄on kè n yā ò Sinai kp̄iii musu æε,
 Luda, Isarailino Luda.

⁹ Luda, n̄ tò m̄o d̄o kp̄à n̄ b̄usua k̄s̄k̄s̄s̄,
 n n gbẽ kpasanan̄o gbà gbāaa.

¹⁰ N gbẽno v̄εε à guu, Luda,
 ben n wēndadeeno gbà p̄o n maakεε yānzi.

¹¹ Dii yā ò,
 ben no gbẽno ḡo à baarukparino ū pari.

¹² Kínano k̄n̄ n̄ z̄ikp̄een̄o e bàa læε kpakpaa,
 no gbẽ kè āo ḡo bæeno e n̄ p̄ono kpaatete.

¹³ Baa kè a daε kp̄asa gura,
 kondogi í kú ma p̄t̄εε d̄eben̄o,
 à k̄ano e té kεε lán vura bà.

¹⁴ Kè Gbāapingide kínano f̄aak̄o,
 āo kwè Zalam̄o kp̄iia lán lougbε bà.

¹⁵ Basā kp̄iii gakui v̄i,
 Basā kp̄ii m̄is̄ont̄eno pari.

¹⁶ Am̄o kp̄ii m̄is̄ont̄eno,
 bóyānz̄in ée kp̄iii kè Ludaa s̄e
 a k̄iblekii ūu gwaa n̄s̄eḡoan̄ozi?
 Gwen Dii éḡo kún gur̄o p̄ingi.

¹⁷ Luda s̄ogoron̄o lé v̄iro,
 à kà b̄oro læo ūgbangba.

Dii b̀o zaa Sinai,
à m̀o à p̀ita a guu k̀e k̀u adonan.

18 N f̀ee n ta musu d̀ona z̀iz̀oǹone ae,
n gbaa si gb̀eǹo ai k̀on swāgbāadeeǹo,
ben n v̀ee gwe, Dii Luda.

19 Aubarikadeen Dii Luda wa m̀isiri ũ,
àmbe èg̀o wa asooǹo s̀ena lán guu e d̀oo nà.

20 Wa Luda né Luda k̀e è ǹi m̀i síme,
Dii Luda bé è wa b̀o gaa léz̀i.

21 Luda é a ib̀eeǹo m̀i wíwiíne,
gb̀entee m̀ikp̀ee kádee k̀e ào té ǹi durun-oǹo.

22 Dii bè: Mé ǹi b̀oe Basā b̀usun,
mé ǹi b̀oe ísia l̀on,

23 Ie à a gbá ya a ib̀eeǹo arun,
a gb̀eeǹo é néne máen wà ǹi baka ble.

24 Luda, wa n gb̀eǹo è ào tétékōzi,
ma Luda ma Kína, ào b̀e m̀oo n k̀úkiia.

25 Lèsiriǹo té ae, bataǹo té ǹi kp̀ee,
ǹokpare s̀eg̀es̀eg̀epariǹo té ǹi gura.

26 À Luda t̀o b̀o pari kakōana guu,
à Dii sáabu kpá am̀o Isaraili boriiǹo.

27 Né zāade B̄eyāmi boriiǹo bé ào tena ae gwe,
beee gb̀era Yuda ḱineǹo k̀on ǹi gb̀eǹo
k̀on Zebulunì bori ḱineǹo
k̀on Nafatali bori ḱineǹo.

28 Luda, ǹn n gbāaa òd̀awe,
Luda, ǹn b̀o k̀on n gbāaa k̀e ǹi òd̀awe yāao.

29 Ḱinaǹo é m̀oǹne k̀on ǹi gbaaǹo
n kp̀é k̀e k̀u Yerusalemu yāanzi.

30 Ǹn kpākē Iyipiti íteǹob̀ozi,

ò pata boriino zùswareenɔa kɔn n gbẽnoo.
 N kondogi gò tɔ́mma,
 ò gbẽ kè zìkana è keíne nnaano fáakɔa.
³¹ Igitino é zìrinɔ gbaremma,
 Etioπiano é ɔ donzi, Luda.

³² Anduna kpatablerinɔ, à lè sí Ludane,
 à Dii táaki lé,
³³ àmo kè à di ludambee kè kuu zaa ziziia.
 À ma, èe pùtáa gbāngbān.
³⁴ À Luda gbāaa kpàakpa ke,
 wà à bítakee dɔ Isarailinɔa,
 à gbāaa kú ludambe puraan.
³⁵ Luda, n naasi vī n kúkiia,
 Isarailinɔ Luda è gbāaa kɔn ikoo kpá a gbẽnoa.

Aubarikadeen Luda ũ!

69

Wéetamma guu aduakena

Dauda lè.
¹ Luda, ò ma mì sí,
 zaake í ma kũ ma waale.
² Foo e ma moɔ ma ka zã,
 kèsepekii kuuro,
 ma kpaε í lòn,
 ísɔ e ma blee.
³ Ma wii lè ma kpasa,
 ma kòto nàε,
 ma wée dɔ ma Ludazi
 ai ma wée kè yòɔɔ.
⁴ Gbẽ kè aɔ zàmagu pāanoɔ
 pari de ma mìkànɔla.

Ma ibeenoo lé vïro,
 aõo yezi wà ma de póke wíinne sai.
 Pó kè mée à kpai oroon
 aõ bè mà i mà kpámma.

⁵ Luda, n ma yõnkoyãno dõ,
 ma taarinoo utenannero.

⁶ Dii Luda Zikpede,
 gbẽ kè aõ wée donziino
 ñton tó wí n kũ ma yãziro.
 Isarailino Luda,
 gbẽ kè aõè n kii weteno
 ñton tó aõ tó yaka ma yãziro.

⁷ Zaake n yãzin mée menaa kõn sõsõzi,
 ben wí gẽ ma wéen

⁸ Ma gõ gbẽ zito ù ma gbẽno té,
 ma gõ gbẽ miradodee ù ma da bedeeno té.

⁹ N ua yã ma kũ gbãa maamaa,
 gbẽno dokenanyo gõme.

¹⁰ Tó ma lé yì pòsiasa guu,
 wègõ ma sõsõ.

¹¹ Tó ma pòsia utano fifima,
 wègõ ma faboomè.

¹² Gbẽ kè aõo vèena gãaleno è ma pe,
 ígbãamirino è lè damao.

¹³ Mõde tó à gõ ma yãzi, Dii,
 mbe mégõ wée keemma a gurõõa.
 Ñ wemala Luda n gbẽke bíta yãzi,
 ñ ma mì sí yãpura.

¹⁴ Ñ ma bõ foon,
 ñton tó mà vlèenlo.

Ñ ma bo í lòn,
 ò ma sí ma zangurinɔa.

15 Ñton tó ísɔ ma blero,
 ñton tó mà kpáe í lònlo,
 ñton tó wèe tatamalero.

16 Ñ wemala Dii, zaake n gbẽkɛɛ maa,
 ò ae dɔma n sùu bíta guu.

17 Ñton mìkɛɛ zu n zòblerinero,
 ò wemala kpakpaa,
 zaake ma gɔ kagurakɛna.

18 Ñ sɔmazi ò ma mì sí,
 ò ma faaba ke ma ibɛɛnɔ yãnzɪ.

19 Ñ ma sɔsɔna dɔ
 kɔn ma wɪdammao kɔn ma kpɛbɔnao,
 née gbẽ kè aɔɔ ma kúna yãonɔ ee.

20 Sɔsɔna ma swè zò, ma gɔ gbãaa sai,
 gbẽ kè eé ma wènda gwaan má wète, mée ero,
 gbẽ kè eé ma nòse kpáemɛen ma wée dòzi, à kuuro.

21 Aɔ èzè zaaa kàme pòbleen,
 kè ímii ma de, aɔ wè kpàkpàa kpàma ma mi.

22 Aɔ zɪbaakɛna gɔ́nne takutɛɛ ũ
 à n kú à yã lúnne.

23 Aɔ wée sisi le aɔton guu ero,
 aɔ wó gɔ kokona.

24 Ñ n pètè pitańma,
 ò n pɔfè pāsĩ pisirńma.

25 Aɔ beɛ gɔ bezĩ ũme,
 aɔ gbẽke tóngɔ kuu le à vèe n kpén dɔro.

26 Zaake aè wée tã gbẽ kè n n lénɔa,
 aè gbẽ kè n n kari kènɔ wãwã yã o.

27 Ñ ñ yā píngi taari diíne,
aã baka tóngõ kú n mìnina guuro.

28 Ñ ñ tó gogo wèndi takada guu,
le aã tó tóngõ kú kǝn gbē maaano tóoro.

29 Luda, má kú wāwāa guu kǝn yā'õammao,
n ma sé lezĩ le mà bõ aafia.

30 Mé Luda tó bõ lèsina guu,
mé à sáabu ke mà à tó sé lezĩ.

31 Beee é ká Diine de sa'ona kǝn zùola,
baa zùsware kobadee.

32 Takaasideeno é e aã ponnaa ke,
a Luda kiweterino égõ wèndi vĩ.

33 Zaake Dii è wèndadeeno yā ma,
è kya ká a gbē kè aõ de zĩzo ùunonlo.

34 À à táaki lé musu kǝn tɔtɔo,
ísia kǝn pó kè kú à guuno píngi.

35 Zaake Luda é Zayon mì sí,
eé eara à Yuda wéteno káe,
à gbēno é vèen ñ pó ũ.

36 À zòbleri néno bé wégõ vĩ,
gbē kè aõ ye à tó nnaazino égõ kún.

70

Wiipena m̀sirizi
(Saa 40:14-18)

Dauda lè.

1 N yā nna Luda, n ma mì sí,
Dii, n ke kpakpaa n mó n ðmale.

2 Ñ tó wí gbē kè aõe ma wèe wà ma deeno kũ,
aã ñ mì pèe.

Ñ tó gbě kè aṣo yezi mà mónzi eeno kpεε li,
aṣ uu yákṣṣe.

³ Gbě kè aṣè bemε taale taaleεno,
n̄ tó aṣ εara kṣn wíyāo.

⁴ Gbě kè aṣoε n̄ kii wεtεεno pṣṣo kemma nna aṣ yáa do.
Gbě kè aṣo ye n̄ m̄sinazino gṣ bee Luda bíta.

⁵ Takaaside wēndadeen ma ũ,
Luda, n̄ ke kpaa.

Íbe ma d̄onl̄eri ũ kṣn ma m̄sirio,
Dii, n̄ton ḡi kero.

71

Mare isi aduakena

¹ Dii, m̄be ma nanzi,
n̄ton tó wí ma k̄u zikiro.

² N̄ ma b̄o n̄ ma m̄i sí n̄ maakena yānzi,
n̄ swā kpámazi n̄ ma faaba ke.

³ N̄gṣ de ma uteki gbè kè mégae gá uten ũ.

Í diε n̄ ma m̄i sí,
zaake ma gbèsi kṣn ma zeki gbāaaon n̄ ũ.

⁴ Ma Luda, n̄ ma b̄o zaakerino ɔzĩ,
n̄ ma si gbě zaa pās̄ĩna.

⁵ Íbe ma wéε d̄onzi, Dii Luda,
m̄be má n̄ náanekena zaa ma gṣkparekeguro.

⁶ Ma gbāa èmma zaa ma iguro,
m̄be n̄ ma b̄o ma da gbεεen.

N̄ táakin m̄εgṣ l̄εε.

⁷ Ma kuuna de yāb̄onsaε ũ gbēn̄one pari,
zaake m̄be ma uteki gbāaa ũ.

⁸ N̄ táakilena ègṣ da ma l̄én,
m̄εgṣ n̄ maakεε boo k̄ongṣ kṣn uusieo.

9 N̄ton ma tón ma zikūkεε yānzīro,
 n̄ton ma zīnna ma gbāa yāana yānzīro.

10 Zaaκε ma ibεεn̄o e ma pee,
 ma wεderin̄o e lé kpaak̄s̄mazi ma wèndi b̄ona
 yānzi.

11 Ās̄ bè: Luda ḡizime né, wà péa wà k̄ū,
 gbēke kuu kè à à mì síro.

12 Luda, n̄ton kemao zāro,
 ma Luda, n̄ ke kpāa n̄ m̄ó n̄ d̄male.

13 N̄ tó wí gbē kè āōe yā diimaan̄o k̄ū
 ε ās̄ kaate,
 n̄ tó s̄s̄s̄ da gbē kè āōe wée t̄amaan̄ola
 ε ās̄ tó yaka.

14 Mapi s̄o, ma wée éḡō d̄onzi,
 méḡō n̄ táaki lee màḡō gaa.

15 N̄ maak̄ena éḡō da ma lén gur̄o p̄ingi
 k̄on n̄ mìsina kè má à lé d̄orōo.

16 Mé m̄ó mà n̄ gbāabitakeyān̄o o, Dii Luda,
 n̄ mèn do maak̄een mé à kp̄aakpa ke gbēn̄one.

17 N̄ yā d̄ame zaa ma ḡokparεkegur̄o,
 Luda, ai tia mée n̄ yāb̄onsaen̄o oo.

18 Baa kè ma zi k̄ū, ma mìk̄ā pura,
 n̄ton ma tónlo, Luda,
 ε mà e mà n̄ gbāaa t̄ok̄ē tiadeen̄one,
 mà n̄ gbāakeyā da gbē kè āōe f̄een̄one n̄ p̄ingi.

19 Luda, n̄ maak̄ena z̄è s̄os̄on̄ena,
 n̄ yā bíta kè, dén weé lék̄ōzinyo?

20 N̄ t̄ò nawēa p̄āsī ma le paripari,
 m̄ode né εara n̄ ma gba wèndi d̄o,

né εara ò ma bo tɔɔte guu.

²¹ Né ma bèε kaaramε,
né εara ò ma làakari kpáεμε dɔ.

²² Ma Luda, mé n sáabu kpá
kɔn mɔɔɔ n náanekεε yānzi.
Isarailino Luda kè n kú adona,
mé n táaki lé kɔn kungidio.

²³ Guda égɔ dɔ ma lén,
mamɔma kè n ma mì sì mé n táaki lé.

²⁴ Mégɔ n yāmaakεna oo gurɔ píngi,
zaakε wí gbē kè aɔ ma wεte zaaaono kù,
aɔ gè kɔn bídio.

72

Aduakεna kínane

Sulemanu lè.

¹ Luda, ò dada kínane à yākpae ke kɔn yāpuraao,
ò tó kíne yā maaa ke lán neè ke nà,

² Iε à dɔ n gbēnɔne ae a zéa,
à yā gɔgɔ talakanɔne súusu,

³ kpíiino é gbasa wà mó gbēnɔne kɔn aafiao,
sìsĩno é tó aɔgɔ kú nnamana guu.

⁴ Kína é tó yā bo kɔn talakanɔ nna,
eé takaaside néno mì sí,
eé gbāamɔnnerino dúgu zɔ.

⁵ Égɔ kuu lán ɔfāntē ègɔ kuu nà,
lán mɔvura ègɔ kuu nà wè kɔn wèo.

⁶ Égɔ dε lán loumana buraa bà,
lán mɔdɔ kè è kpá tɔɔtea bà.

⁷ Gbē maaano é ɔ tá a gurɔɔa,
nnamana égɔ bíta ai mɔɔ tóngɔ kuu dɔro.

8 Eé kí ble zaa ísia baa kè kpa kɔn baa kãa kpaaɔ,
sena zaa Yuflatia ai gana anduna léa.

9 Borii kè aɔ kú gbáa guuno é mó wà kúene,
à ibeeno é dae ní puua à ae.

10 Taasisi kína kɔn ísia baa kɔn é tángba kpáa,
Seba kɔn Seba kɔn é mó wà gba danɛ.

11 Kɔn é mó wà kúe à ae ní píngi,
bori píngi é zò blenɛ.

12 Zaake eé wɛndadee kè aɔ wiii dɔnɔ bɔme,
eé takaasidee kè aɔ dɔnleri vɔroonɔ mì sí.

13 Eé gbãasaideenɔ wɛnda gwa,
eé takaasideenɔ bɔ gaa lézĩ.

14 Eé ní bɔ gbãamɔnnerinɔ ɔzĩ kɔn gbẽ pásĩnɔ,
zaake à ye ní arukwɛnaziro.

15 Luda kína dɔ kɔn aafiao!
Wàgɔ à gbaa Seba bùsu vura,
wàgɔ adua keene yãana sai,
wàgɔ sa maaa oone gurɔ píngi.

16 N tó burapɔnɔ ke à bùsun maamaa,
à lánɔ gɔ da sɔsɔnɔ musu sí plèple,
aɔ né i wà pia lán Lebanɔ lákpe bà,
aɔ gbã lán kàbapu bà sɛte.

17 N tó à tó gɔ kuu gurɔ píngi
lán ɔfântɛ bà,
bori píngi é aubarika e à gãzĩ,
wé à tó nnaa sí.

18 Aubarikadeen Dii Luda, Isarailinɔ Luda!
Àmbe è yãbɔnsaenɔ ke ado.

19 Wàgɔ à tó gakuidee bɔ gurɔ píngi!
À tó à gakui da andunala píngi!

Aami! Aami!

²⁰ Yεε né Dauda aduakεna lén gwe.

TAKADA AAGODEE

Saamu 73-89

73

Zaakerino nnamana

Asafa lè.

¹ Luda è yā maaa ke Isarailinone yāpurame,
atēnsa nòsepuradeeno.

² Mapi sō, ma kīi kù lεnao,
ma gbá yezi à satame yā.

³ Kè ma zaakerino kuuna maaa è,
ma ãdāri pino gwena ni dè.

⁴ Yāke è kpáñero,
aafia mòmma bensō aō mèkpana.

⁵ Aōè nawēa ke lán danò bàro,
aōè gyāa ke lán danò bàro.

⁶ Aōè ãdāna da n waale lán kāmbeε bà,
aōè pāsikεε da pókāsāa ũ.

⁷ Aō swè kè gbāa yāzaakenao,
yā vāi n nòse pà.

⁸ Aōè gbē lalandi ke aōè yā zaaa liríma,
aōè gbāaa mójine n gwena bitakeε yāanzi.

⁹ Aōè be: Luda pita wà osi ká,
bensō aō yā bé è ble anduna guu.

¹⁰ Bee yāanzi wè tá n kpa,
wè yā kè aō ò píngi sí yāpuraa ũ.

¹¹ Aōè be: Luda é ke dea à dō?
Luda Musude dōna kà len yó?

12 Ñ gwa, zaakerino è yãke kãhãn kero,
aõ gwena ègõ kaara guro píngime.

13 Ase ma nõse pura pãn yó?

Ma a ɔɔ b̀̀e taarin wásawasa pãmeó?

14 Neègõ ma gbẽe guro píngi,
neègõ ma swã sukãame lán guu e dɔɔ nà.

15 Tó ma ze kõn yã beee taka onao,
bee ègõ de bɔna n gbẽno kpee yã ùme.

16 Kè ma laasuu lè yã pìzi mà e mà dõ,
à kème zĩ'ũ.

17 Sé kè ma gẽ Luda kúkiin,
ben ma wée gbasa à kè lán aõé yãa nà.

18 N ñ kpá guzãea yãpura,
neè ɔ sõñzi aõ lée wà kaate.

19 Aõè gõ kaatena pó ù kãndo,
vĩapono è ñ le aõ yãao.

20 Lán nanaa è gẽ ãa nà tó gbẽ vù,
tó n fee Dii, ñ tó aõ gẽ ãa le.

21 Kè ma nõse yàka,
bensõ ma pɔɔ sia kù,

22 ma ke yõnko, má yãke dõro,
ma gõnne lán nõbõsẽte bà.

23 Baa kõn beeeo meègõ kúnyo,
ñ ma kúna ma ɔplaaa.

24 Neè dɔme ae kõn n lédammanao,
né yãa ñ ma sí ai n gakui guu.

25 N baasiro, dén ma wée dɔzi musuu?
N baasiro póke nii e ma de anduna guuro.

26 Baa tó ma mè kõn ma swèò e yãaa,
Ludan ma swè gbãa'ekii ù,

àmbe ma baka ũ guro pínɡi.

27 Gbē kè aǎ kèmmaano é mì de,
né gbē kè aǎ bò n kpeeno kaate.

28 Luda, ma sǎnzina bé à kème nna,
Dii Luda, ma n ke ma utekii ũ,
mé n yákenano tǎkèíne.

74

Wiipeña Ludazi à kpé kè wà wì yǎnzi

Asafa lè.

1 Luda, bóyǎnzin n giwazi ai guro pínɡizi?

À kè dia n pētē e feee n kpása sǎanozi?

2 Ñ tó gbē kè n n sǐ zaa ziino yǎ dǎngu,

borii kè n bò aǎ gǎ n pǎ ũuno
kǎn Zayon kpii kè n kè n kúkii ũuo.

3 N ibeeno n kúkii gbè wà dàe mámmam,
n dǎdǎzi n gwa, à gbòro pínɡi

4 N zangurino zǎka dǎ guu kè weè danlen,
aǎ n zǐnda tuutano pèe gwe sèeda ũ.

5 Wá è, aǎ kpása dǎ musu,
aǎe kee lán wègǎ dǎko kèee nà.

6 Lí ana maaa kè wà nàna n kpé gǎa,
aǎo gbè wà gbòro kǎn kpásao kǎn aadao.

7 Aǎ té sǎ n kúkiia à kwè,
aǎo tò kpé kè n tǎ kúa pǐ gbǎsǐ lè.

8 Aǎ bè n nǎsen: Wà o tǎmma mámmam.
Aǎ té sǎ wa bùsu aduakekpenoa.

9 N kpé sèedano kuu dǎro,
annabi ke kuu dǎro.
Wégǎ kuu le ai bǎreme?

Wa gbēkee dōro.

10 Luda, né tó n ibeeno gō n yáa dōo ai bōremε?

N zangurino égō kya kaangu yāana sain yó?

11 Bóyānzin n o kpà n kùlazi?

N o bōε n utan n n dedε.

12 Ludan ma kína ũ zaa káaku,
àmbe è gbē mì sí anduna guu.

13 Mbe n ísiao zòkōre kōn n gbāāao,
n kùkuku mìnō wìwi í guu.

14 N Igitino kàate gwe,
n n gèno kpà gbāa nòbōnoa pòblee ũ.

15 N swaano bō n zé wè bianone,
n swaa kè à í babana vīroo zòkōre.

16 Fāantē kōn gwāavīo kú n pó ũ,
n mōvura kōn ofāntēo kúkii kèñne.

17 Mbe n anduna gulezekino kè píngi,
n kwεε kōn buusieo gurōo diε.

18 N yá kè n ibeeno dō yāa dōngu Dii,
yōnkōono kya kà n tón.

19 Nton n pōtēε kpá nòbō pāsīnoaro,
n gbē wēndadeeno yā tón sānguro.

20 N làakari dō n bà kuunawaoa,
zaake wa bùsu gusaeno pāsī píngi.

21 Nton tó wa gwenawēndadeeno bōru kpεε kōn
wíoro,
n tó takaasideeno kōn póniderino n táaki lé.

22 Luda, n fεε n gí kōn n zīndao,
n n yá kè yōnkōono e dōo zεna sai ma dé!

23 Nton zōka kè n ibeeno e kaanzi kpá swākotoro,

n zangurinɔ kīi dīgɔ do yāana sai.

75

Ludan yākpækeri ũ

Asafa lè.

¹ Wa sáabu kènne Luda, wa sáabu kènne.
Tó wà n yābɔnsaenɔ tɔkè, neègɔ kú kīi.

² Luda bè: Ma gurɔ diɛ
kè mé yākpæ ke a zéa.

³ Tó anduna nìgā kɔn gbě kè aɔ kúnno ní píngi,
mámbe mè è wesagbanɔ kú gíngin.

⁴ Mè è o wadadeenɔne aɔton ãa dāro,
mè è o zaakerinɔne aɔton kùse biiro.

⁵ Àton kùse bii ludambearo,
àton waa nɔnɔmaziro.

⁶ Zaake gbāaa è bɔ ɔfântēbɔe kpa ke a gēkpen kparo,
è bɔ gbáanlo,

⁷ Ludan yākpækeri ũ,
àmbe è gbě doo lago à gbě doo kaara.

⁸ Togoo kú Dii ɔzĩ, í gbāaa kán à pà,
èe sɛsɛe à pɔfɛ ũ.

È kú anduna zaakerinɔne ní píngi,
ben aɔè mi wà yāa láe kɔn à gbòo.

⁹ Mapi sɔ, mégɔ yā pì oo gurɔ píngi,
mé Yakubu Luda táaki lé.

¹⁰ Mé zaakerinɔ koba é'ɛ,
gbě maaanɔ koba sɔ, mé sé musu.

76

Ludan zìblena gbāaa ũ

Asafa lè. Wè sí kǝn mǝrǝnǝ.

¹ Wà Luda dǝ Yuda bǝsummɛ,
à tó bíta Isarailinǝ té.

² À bisakutaa kú Salem,
à kúkii kú Zayǝn.

³ Zaa gwen à kà wāaanǝ è'en
kǝn sɛngbangonǝ kǝn fɛɛdaanǝ kǝn zìkabǝnǝ.

⁴ Nɛè guu pu nɛègǝ té kɛɛ,
n bítakeɛ dɛ kpíiii kè aǝ kuu gurǝ pínɡinǝla.

⁵ N kùgbāadeenǝ gbāaa sǝrǝmma,
aǝ daɛna kǝn ga'iiǝ,
gǝ gbāaa pǝnǝ dokee e fǝ à a ɔ sèrǝ.

⁶ Yakubu Luda, n kpākɛńzi,
ben sǝnǝ kǝn n sǝgoronǝ gǝ kaɛna.

⁷ Mbe n naasi vǝ ndo,
tó n pǝ bǝ n yǝzǝ,
dé bé eé fǝ à zɛ n aɛɛ?

⁸ Zaa musu n yākpaɛ kè,
vǝ anduna kǝ, à yǝtɛ kítikiti,

⁹ zǝ kè Luda, n fɛɛ n yā gǝgǝ andunanɛ
lɛ n gbāasaideenǝ mì sí.

¹⁰ N pǝfɛna gbɛnǝzi è n tó bǝ,
n pǝfɛ kpaaa ègǝ dǝ n pii.

¹¹ À lù sé Dii a Ludanɛ à à fǝa bo.
Amǝa kè á ligawaziinǝ, à mǝ
à Luda kè dɛ wàgǝ à vǝa vǝi gba pǝ.

¹² È kpatablerinǝ ká busa,

è tó vĩa anduna kínano kū.

77

Luda dɔnle begekɛna nawēa guu

Asafa lè.

¹ Ma wii pè Ludazi ma à sisi,
ma wii pè Ludazi le à ma yā ma.

² Kè má kú nawēa guu ma Dii kii wètɛ,
ma ɔ sè musu gwāavĩ kámmabona sai,
ma làakari wè à kpáero.

³ Kè ma laasuu tà Luda kiia, ben ma ā'ā,
kè ma à yā wàari pà, ben ma suuna kè.

⁴ N ma wéɛ tɛ iii,
ma gɔ bídi guu ma kora yāzi mà o.

⁵ Ma dɔ yā ziinɔn
kɔn wè kè gètɛnɔ.

⁶ Ma laasuu lè ma swè guu gwāavĩ,
ma a zĩnda là mà wɛɛ mà dɔ.

⁷ Ma bè: Dii gɪwazi mámmann yó?

À pɔɔ é kɛwa nna dɔroo?

⁸ À gbɛkɛɛ yāa mámmann yó?

À yā égɔ fɛɛna guro píngin yó?

⁹ Wa wēndagwana yā sà Ludann yó?

À pɔ fɛwazi, eé sósobi kɛwao dɔroo?

¹⁰ Ben ma bè: Yā kè òmaan yè.

Luda Musude ɔ búsawe.

¹¹ Mé laasuu lé Dii yābɔnsaɛnɔa,
mé dɔ yā kè à kè yāanɔn.

¹² Mé n dabuyākɛnanɔ wàari pá píngi,
mé n yābitakɛnanɔ da ma swèɛn.

¹³ Luda, n zé kú adona.

Dii kpare bíta bè à kà lán wa Luda bà?

14 Mbe Luda yābɔnsaεkeri ũ,
n n gbāaa mò boriinɔε.

15 N n gbēnɔ mì sì kōn n gāsā gbāaaɔ,
wamɔwa Yakubu kōn Yusufu boriinɔ.

16 Kè ísia wéε sìnle Luda,
kè ísia wéε sìnle, ben à kótɔ kpà,
à dègedege ai a lɔn.

17 Ludambεε í kwéε,
lapatana kīi gō dɔ musu,
n kànɔɔ e fāa loupina ũ.

18 N pūtāna kīi dɔ zàga'īa guu,
n loupina anduna pù píngi,
tɔɔte kè giri, à nìgānigā.

19 N zé bò ísiaan,
n gēkii kè í bítanɔ dagura,
wèe n kèsεgbε ero.

20 N dɔ n gbēnɔε aε lán sã kpàsa bà
Musa kōn Arunao gāzī.

78

Lè kè Isarailinɔ yā wa gbao làakari

Asafa lè.

1 Ma gbēnɔ, à ma yādannena ma,
à swā kpá ma yāzi.

2 Mé yā oare kōn yáasio,
mé yā kè utena zaa zii bɔkɔte keare,

3 yā kè wá mà bensɔ wá dɔ,
yā kè wa denɔ tɔkèwee.

4 Wé yā pì ute wa nénɔnɛro,
wé Dii táakilena da wa dionɔε,
à gbāaa kōn yābɔnsaε kè à kènɔ.

5 À yā diē Yakubu boriinone,
 à a doka dà Isarailinone,
 à diē wa dezinone kè aō tó n nēno gō dō,
 6 Iē à gō n borii kè aō kpēnone fεεakaarayā ũ,
 aō gbasa wà fεε wà dada n nēnone se,
 7 Iē aō e wà Luda náane kε,
 à yākenano tón sãnguro,
 mōde aōégō à yādienano kūna.
 8 Aōgō de lán n dezinō bàro,
 zaake aō swāgbāaa kè aō gi Luda yāzi,
 aō swè kú Ludaaro, aō yāpuraa vīnero.

9 Eflaimu boriino né kàzurinome,
 ben aō bōru kpeε zī guu.
 10 Aōe ze kōn Luda bà kuunaño yāoro,
 aō gi té à dokazizi.
 11 À yākenano sãngu
 kōn yābonsae kè à òdōánenō.
 12 À dabuyāno kè aō dezinō wáa
 Zoā wéte guu, Iqipiti būsun.
 13 À ísīaa zòkōre à bikùnyo,
 à tò í gō zena lán bīi bà.
 14 À dōñne ae tēluguu guu fáantē,
 gwāavī sō kōn té gupuraaō.
 15 À gbèsi pàra gbáan,
 à í kpàmma bíta lán ísīa'i bà.
 16 À tò í bōñne gbèn,
 à tò í bàa lè lán swadaa bà.
 17 Ben aō kpé wèe durun keene,
 aō gi Luda Musude yā mazi gbáan.
 18 Aō Luda yò wà gwà kōn nòseplaaao,

aõ ñ poyezi pòblee gbèkaa.

19 Aõ Luda zaa bò wà bè:
Luda é fõ à wa gba pòblee gbáan kèn yó?

20 Baa kè à gbè lè, í bò à dàgula,
eé fõ à pòblee ke nòbo kpáwa dóó?

21 Kè Dii yã pì mà, à pò fè,
ben té fè à dà Yakubu boriinola,
à pòfè pita Isarailinola.

22 Zaake aõoe Luda yã síro,
aõoe à mìsina gbãa náane kero.

23 Baa kòn beeeo à yã diè bàtumanè,
à musu zé wè,

24 ben à mana kwèéñne aõ blè,
à pòblee kè bò musu kpàmma.

25 Aõ malaikanò pòblee blè,
à kūsãe kèñne, à gè òla.

26 À tò ïa gbãaa bò ofantèboe kpa,
à pè soomete kpa ïaa dò kòn a gbãaao,

27 ben à nòbo kwèéñne pari lán lutè bà,
bãano dàńla lán ísiale bũsu'ãatè bà.

28 À tò aõ pìtapita ñ bũran,
aõ gè káe ligana ñ kpénzi.

29 Luda pó kè aõoe à ni deeno kpàmma,
ben aõ blè wà kà gíngin.

30 Le à ni kpé à bońgu,
gurò kè pòblee pì kpé da ñ lén,

31 Luda pòfè fèéñzi,
à Isaraili gõ gbãaano dède,
à ñ gõkpareno lè à nè.

32 Baa kòn beeeo aõ kpé wèe durun kee,
baa kòn à yãbonsaekenano, aõoe à náane kero.

33 Ben à n wèndi kèńne pã lán lé'ia bà,
à tò mónzi n lé.

34 Tó à n gbēkeno dède, ben aṣè à kii wete,
aṣè ɛara wà ae doa kōn wāaa.

35 Ben aṣ dòn sa kè Ludan n gbèsi ũ,
Luda Musudeme n m̀siri ũ.

36 Gurɔ m̀da sa aṣè lé maa,
aṣè egɛɛ tone,

37 aṣ swè kúaro,
aṣ à bà kuunańyo yã gbòro.

38 Àpi sɔ n wēnda gwà,
à n durun kèńne, èe n kaatero.
Ègɔ a zĩnda pɔfɛ kpaɛɛ baabɔɛ,
è a pētēpitammana ɔzã gba.

39 À n gbēnteekɛɛ d̀ńma,
kè aṣè gēte suna sai lán ia bà.

40 Aṣ swāgbāaa kène gbáan gèn ũgbangba!
Aṣ à pɔɔ yàka sète gwe à kè bíta.

41 Aṣ Luda yò wà gwà, aṣ Luda yò wà gwà,
aṣ Isarailino Luda kè kú adona pɔɔ fè.

42 À iko gbāaa sãngu,
lán à n sí n ibɛɛnoa nà,

43 lán à dabuyãno kè Iyipiti nà,
bensɔ à yãbɔnsaɛno kè Zoã b̀sun.

44 À n swa ino li aru ũ,
ben aṣɔe fɔ wà à í m̀ doo.

45 À ifiino kãngu, aṣ n soso,
kōn kasono do, à m̀nzi kpàńzi.

46 À tò kwaanɔ n bura pówɛɛno blè,
à sutɛno kà n burapɔno.

47 À tò loughɛ n geepi líkpeno kè dúgudugu,

zàga'ĩa n̄ kākā línɔ è'ε.

48 À n̄ pókādeenɔ kàate kɔn lougbεo,
laa p̄εε n̄ kpàsanɔa.

49 À a pɔf̄ε bíta b̀̀b̀̀n̄zi,
à k̄én̄yo ïi kɔn pɔf̄εo kɔn p̄ēt̄εo,
à malaika kisiadeenɔ gb̀̀àεm̄ma.

50 À a pɔf̄ε zé w̄è, èε gí gaane d̄oro,
à gagyāa k̀̀án̄gu.

51 À Igipiti daudunɔ d̄ède n̄ p̄íngi,
Hamu bori néḡɔgb̄ε káakunɔ g̀̀aga.

52 M̄ode à b̀̀ò kɔn a gb̄ēnɔ lán s̄aanɔ bà,
à d̀̀n̄ne aε gb̀̀aan lán s̄ā kp̀̀asanɔ bà.

53 À t̄én̄yo làakario kp̀̀áena v̄ia sai,
ā̄ ib̄εenɔ s̄̄, ís̄iaa d̀̀án̄la.

54 À k̀̀án̄yo a b̀̀usu lézi,
gus̄is̄idee k̄è à s̄i kɔn a gb̀̀aaao p̄i.

55 À p̄én̄ne boriinɔa,
ben à n̄ b̀̀usu kp̀̀aat̄et̄én̄ne n̄ p̄ó ũ,
à ua kp̀̀akpa Isaraili boriinɔa.

56 Ben ā̄ Luda ỳ̀è wà gwà ā̄ ḡi à ȳā mazi,
ā̄ Luda Musude ȳādienanɔ k̄ūnaro.

57 Ā̄ èara wà b̀̀ò à kp̄εε lán n̄ denɔ bà,
ā̄ náane v̄iro lán s̄á kotina bà.

58 Ā̄ à p̄ɔɔ f̄è kɔn n̄ sa'okiinɔo,
ā̄ à n̄̀s̄εḡōaanɔ f̄è kɔn n̄ t̄āanɔ.

59 K̄è Ludaa d̀̀è l̄ε, ben à p̄ɔ f̄è,
à ḡi Isarailinɔzi zaazaa.

60 À a bisakutaa tò zaa Silo gwe,
à b̄εε k̄è à d̀̀ò gb̄ēnteenɔ t̄é p̄i.

61 À tò ā̄ w̄ederinɔ mò wà a àkpati s̄è,

àmbe à gbãa kɔ̃n à gakuibɔ̃kiio ũ.

62 À tò wà a gbɛ̃nɔ̃ dèdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao,
à pɔ̃ fɛ̃ borii kè ñ sézi.

63 Aɔ̃ gɔ̃kparɛ̃nɔ̃ té kù zì guu,
aɔ̃ nɔ̃kparɛ̃nɔ̃ e e wà zãkɛ̃ɛ sɪ dɔ̃ro.

64 Wà ñ sa'orinɔ̃ dèdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao,
aɔ̃ gyaanɔ̃nɔ̃ e fɔ̃ wà ɔ̃ dɔ̃ro.

65 Ben Dii fɛ̃ɛ sa lán i'ori bà,
lán gɔ̃sa kè vù kɔ̃n wɛ̃'iio bà.

66 À ñ wɛ̃dɛrinɔ̃ gbɛ̃, aɔ̃ bòru kpɛ̃ɛ,
à tò aɔ̃ gɔ̃ kɔ̃n wíyão gurɔ̃ píngi.

67 À gɪ Eflaimu boriinɔ̃zi,
èe Yusufu borii pì sé dɔ̃ro.

68 Yuda boriin à sè sa
kɔ̃n Zayɔ̃n kpíiii kè à yezio.

69 À a kúkii bò musumusu gwe,
eé̃gɔ̃ kuu gurɔ̃ píngi lán anduna kaena bà.

70 Ben à a zòbleri Dauda sè,
à à bò sãkpasan.

71 À à bò sãdã̃n, à dɔ̃ Isarailinɔ̃ne aɛ,
Luda gbɛ̃ Yakubu boriinɔ̃ kíname.

72 Dauda ñ kpá a kpɛ̃ɛ kɔ̃n nòsɛo do,
à dònne aɛ kɔ̃n a ɔ̃ aubarikadeeo.

79

Wɛ̃nda ɔ̃ɔ̃na Yerusalɛmu wina yã musu

Asafa lè.

1 Luda, bori pãndenɔ̃ sɪ n bùsun,
aɔ̃ n kpé kè à kú adona yàka,
aɔ̃ Yerusalɛmu wìwi wà dàɛ.

2 Aɔ̃ n zòblerinɔ̃ gè kpà bãanɔ̃a,

aɔ n yāmarinɔ mè tò nòbɔ pāsĩnɔne póblee ũ.

³ Wà ní aru kwèe lán í bà Yerusalemu bĩkpreε,
gbēke kuu à ní vīiro.

⁴ Wa gɔ sɔsɔna pɔ ũ wa saεdeenɔne,
fabona pɔ ũ gbē kè aɔɔ ligawazinɔne.

⁵ Dii, négɔ pɔ fēεwazi ai bɔεμε?

N pētē té égɔ kũu gurɔ pínɡin yó?

⁶ N pɔfē pita borii kè aɔɔ n dōroonɔa,
gbē kè aɔè n sísiroonɔ bùsunɔa.

⁷ Zaake aɔ Yakubu boriinɔ blè,
aɔ ní bùsu dè.

⁸ Nton wa denɔ durunnɔ wí wa musuro.

N wēnda dōwe kpakpaa,
zaake wa busa wa gɔ búgubugu.

⁹ N dɔwale, Luda wa mìsiri.

N wa mì sí le n tó bɔ,
n wa durunnɔ kēwe n tó yānzi.

¹⁰ Bóyānzin né tó bori pāndenɔ wa la wà be:

Wa Ludaa kú māmεε?

N tó bori pāndenɔ gɔ dɔ wa wáa
kè nεè n zòblerinɔ dedena gēε boríma.

¹¹ N tó zizɔnɔ ɔɔɔna gē n swān,

n gbē kè aɔɔ kú ga lézĩ pìnɔ bɔ

kɔn n gàsā gbāaao.

¹² N lalandi kè bori pānde kè ligawazinɔ kènnεε

fīa boríma gēn swεεplaa, Dii.

¹³ Wamɔwa n gbēnɔ, n kpàsa sāanɔ,
wé gbasa wàgɔ n sáabu kpaa gurɔ pínɡi,
wégɔ n tó tɔkēéine ai wa boríia.

80

Isarailino suna n gwena ziia aduakena

Asafa lè.

¹ N swā kpá, Isarailino Don'aede,
mmɔn kè neè Yusufu boriino dā lán sãa bà.
N bɔ n mɔ, mmɔn kè n vɛena kerubuno dagura,

² n do Eflaimu boriinone ae
kɔn Beyãmi boriino kɔn Manase boriino.

N fɛɛ kɔn n gbãaaɔ, n mɔ n wa mì sí!

³ Luda, n tó wà ɛara wà su wa gwena ziin,
n uu werewa, n wa mì sí.

⁴ Dii Luda Zikpede,
né fɛ n gí n gbẽno aduakena sízi ai bɔremɛ?

⁵ N wée'i dònne n pómína ũ,
n n wée'i yónne à pɔ pà, aɔɔ mì.

⁶ N tó wa gɔ fabona pɔ ũ wa saɛdeenone,
wa ibeenɔ e wa lalandi keɛ.

⁷ Luda Zikpede, n tó wà su wa gwena ziia,
n uu werewa n wà mì sí.

⁸ N geepi lí wùre Igipiti,
n pe boriino, ben n lí pì pè aɔ gbèn.

⁹ N guu kèkene à kãsãa pɛɛ,
ben à ɔ tà à guu sì.

¹⁰ À ɔra dà kpíiinɔla,
à gãno de sida lí bítanɔla.

¹¹ À ɔ tà à kà ai ísia léa,
à oneno kà ai Yuflatizi.

¹² Bóyãnzin n à kara gbòrozi

le gbẽ kè aɔɔe gẽtɛɛnɔ gɔ ɔ maɛɛ à nézi?

¹³ Kyàkpanɔ è lé kázi wà bi,
nòbɔsɛtɛnɔ è mó wà à lá ble.

¹⁴ N yá nna! Luda Zìkpɛde, ò ɛara ò ɛɛ dɔwa!
Zaa musu ò wéɛ kpáɛ ò gwa!

Ò làakari dɔ geepi lí kèa,

¹⁵ borii kè ò pè n zĩndaa,
né kè ò sì n pò ũu pì.

¹⁶ Wà n geepi lí pì zò, wà té sɔa,
n wéɛ tɛaa pitiĩma, ben aɔɔe kaatɛɛ.

¹⁷ Ò ɔ kúɛ gbẽ kè kú n ɔplaazia,
gbɛntee né kè ò sè n pò ũu pì,

¹⁸ wé kɛmma dɔro.

Ò wa kuuna kɛkɛ ò kɛwe, wé n sísi.

¹⁹ Dii Luda Zìkpɛde,
ò tó wà su wa gwena ziia,
ò uu werewa ò wa mì sí.

81

Isarailinɔ zĩbaa lè

Asafa lè.

¹ À guda dɔ Luda wa gbãaaa,
à pɔnna wii pé Yakubu boriinɔ Ludaa.

² À lè dɔ à bata lé
kɔn mɔrɔ'ɔ nnao kɔn kuntigio.

³ À kuu pé mɔ dufu bɔnao,
à pé tó mɔɔ ɔzi kè wa zĩbaaguro,

⁴ zaakɛ à dɛ doka ũ Isarailinɔnemɛ.
yã kè Yakubu boriinɔ Ludaa diɛn gwe.

⁵ À yã pì dà Yusufu boriinɔnɛ
gurɔɔ kè à vɛ Igipiti búsula.

Aã kòto kè wà dōroo mà à bè:

⁶ Ma asoo gò a gân,
ma a ɔɔ bɔɛ ãɛbona zĩin.

⁷ A wii pèmazì nawãakεgurɔ, ben ma a bɔ,
ma weala zaa louvĩnan,
ma a ɛ ma a gwa zaa Meriba í kiia.

⁸ À swã kpá ma gbẽɔ, mé lé daawa,
amɔa Isarailinɔ, tó é ma yã ma dé!

⁹ Àtongɔ bori zìtɔɔ tãa vĩ a téro,
àton kúɛ dii pãndenɛro.

¹⁰ Mámbe Dii a Luda ù,
ma a bɔɛ Igipiti.

À a lé wẽ, mé tó àgɔ kãna.

¹¹ Mɔde Isarailinɔ gì ma yã mazi,
ma gbẽ pìnɔɔ e mì siemɛro.

¹² Ben ma n̄ tó kɔn n̄ swãgbãakεεo,
aɔ tó n̄ zĩnda pɔyezizi.

¹³ Tó wà be Isarailinɔ é ma yã ma,
tó ma gbẽɔ tó ma yãzi,

¹⁴ ɛ mé n̄ ibɛenɔ sɔɛ gɔɔgɔɔ,
mé ɔ sɔ n̄ zangurinɔzi.

¹⁵ Ma zangurinɔ é na n̄ sàsaa ma aε,
aɔ wéetãmmana égɔ yãana vĩro.

¹⁶ Mé gbasà mà a gwa kɔn pɔwεε maaao,
mé ɛara mà gbè zó'i kpáawa à mɔawa.

82

Yakpaεkena kɔn gbãadeenɔ

Asafa lè.

¹ Ludaa vɛɛna pari kakɔana guu,

èe yâkpaε kεε kōn Ludanɔ à bè:

² Ai bɔren égɔ yâkpaε kεε a kpεεgānda
à yā sí kōn zaakerinɔ?

³ À yā nnaa kpá gbāasaideenɔa kōn tonenɔ,
à zε kōn takaasideenɔ
kōn gbē kè wèe wéε tãámmanɔ.

⁴ À gbāasaideenɔ kōn wēndadeenɔ mì sí,
à n bɔ zaakerinɔ ɔzĩ.

⁵ Aɔ yâke dɔro, aɔ à ke gbá zé dɔro,
aɔ kú gusiaa guumε,
ben anduna nìgã ai a gĩzĩ.

⁶ Ma bè Ludanɔn a ũ,
Luda Musude nénɔn a ũ a píngi.

⁷ Baa kōn beeeo é ga gbēntee gana ũmε,
é kpá guuzi lán gbāade kpaaanɔ bàme.

⁸ Luda, n fεε n yâkpaε ke kōn andunao,
zaake bori píngi né n pómε.

83

Ibεenɔ kpana Luda

Asafa lè.

¹ Luda, n̄tongɔ yĩtenaro,
n lé tóngɔ nakɔanaro,
n̄ton zε sitiigirow, Luda.

² N̄ n ibεenɔ gwa lán aɔ f̄εε wà zè nà,
n zangurinɔ e n̄ mì zuzuu.

³ Aɔɔe ɔ̄ndɔɔ kεε n gbēnɔzi,
aɔɔe lé kpaakɔsɔ n gbē yenzideenɔzi.

⁴ Aɔɔe bee: À mɔ wà n̄ borii bɔ,
lε aɔ tɔ Isaraili tóngɔ dɔ gbēken dɔro.

⁵ Aɔ lé kpàkɔsɔ, aɔ yā kɔsè,

aã lædole kè kõo wà fæenzi.

⁶ Edõmunõ kõn Sumaila boriinõ
kõn Mõabunõ kõn Agyara boriinõ

⁷ kõn Gebalideenõ kõn Amõninõ
kõn Amalekinõ kõn Filisitininõ kõn Tayadeenõ.

⁸ Baa se Asirianõ nàmma dõ,
læ aõ ɔ da Lutu boriinõa.

⁹ N kèné lán n kè Midiãnonè nà,
lán n kè Sisera kõn Yabïonè nà Kisõzi.

¹⁰ N n kè dúgudugu Endõ,
ben aõ gõ kaena tõtè lán busa bà.

¹¹ N kè n wënenonè
lán wà kè Orëbu kõn Zeebuonè nà.

N kè n kinenonè
lán wà kè Zëba kõn Zalamunaonè nà.

¹² Aõpinõ bé wà bè yã,
wà Luda sãdãkii sé n pó ũ.

¹³ Ma Luda, n tó aõ gõ lán ãampuu sè bà
lán ése ũkã kè ãa e sééè bà.

¹⁴ Lán dàko è té kũ nà,
kesõ lán té è kpiinõ ble nà,

¹⁵ n pééñzi kõn n zàga'ïao,
n tó n ãa pãsi swè kèngu.

¹⁶ N tó wí gë n wéén,
læ aõ n gbãaa dõ Dii.

¹⁷ Wí égõ n kũu gurõ píngi kõn bídio,
aõé bõru kpèè wà kaatè.

¹⁸ N tó aõgõ dõ kè n tón Dii,
mbe Luda Musude ũ anduna guu píngi.

84

Luda ua begekɛna

Kora boriino lè.

¹ N kúkii maa fá, Dii Zìkpɛde!

² Mée Dii ua begekɛ kɛɛ ai guu e liima,
ma nini kɔ̃n ma m̀eò e lugaa Luda Ẁɛ̀ndidezi.

³ Dii Zìkpɛde ma Kína ma Luda,
baa s̀at̃e s̀a d̀ò n gbãgbãkii saɛ,
taakaso kpé b̀ò gwe à a ñeño kàn.

⁴ Aubarikadeenɔn gb̃e k̀è ão kú n ua guuno ũ,
ãèg̃o n táaki lɛɛ gurɔ p̃ingi.

⁵ Aubarikadeenɔn gb̃e k̀è ão gbãaan n ũuno ũ,
n ua gana yã kú n sẁe guu.

⁶ Tó ãoɛ g̃ɛtɛɛ Baka guzurela,
è g̃o lán guu k̀è ib̃okiino ṽi bà,
p̃ot̃ogurɔ lou è tó aubarika dagula.

⁷ Ão gana guu ão gbãaa èg̃o kaaramɛ
ai ão gá káo n kiia Zayɔn.

⁸ Dii Luda Zìkpɛde, ñ ma aduakɛna sí,
ñ swã kpá ma yãzi, Yakubu Luda.

⁹ Luda, ñ kína k̀è dɛ wa sɛngbango ũu gwa,
ñ w̃eɛ g̃o t́e ḱi k̀è ñ kàzi.

¹⁰ Kuuna n ua gurɔ doo maame
dɛ kuuna gu pãndea gurɔ wàa sooroola.

Ma Luda ua zédãkparikɛɛ s̀i
dɛ kuuna ua lɛdo kɔ̃n zaakerinɔla.

¹¹ Dii Ludaa deñne ɔfánt̃e kɔ̃n sɛngbango ũ,
Dii è gb̃ekɛɛ k̃eñne kɔ̃n b̃eɛo,
è ǵi ṕo maaa kpá taarisaideenɔaziro.

¹² Dii Zìkpɛde,

aubarikadeen gbě kè èè n náane kee ũ.

85

Aafia wéékèna Luda

Kora boriinɔ lè.

¹ N aubarika dà n b̀sun, Dii,
n ɛara ò su k̀n Yakubu boriinɔ ò gwena ziin.

² N n gbẽnɔ taarinɔ g̀go,
n ò durunnɔ k̀́ne píngi.

³ N n pɔ kp̀kpa tò píngi,
n n pɔfẽ p̀sĩ tò.

⁴ N s̀kpawao wa gwena ziin, Luda wa M̀siri,
n p̀tẽ kè ò k̀wao lago.

⁵ N pɔɔ ɛg̀ f̀nawazi gurɔ píngin yó?

Né g̀ n pɔfẽgurɔ gagaa wè k̀n wèon yó?

⁶ Né ɛara ò n gbẽnɔ kuuna keke ò k̀́ne dɔ,
lɛ aɔ pɔɔ e à kemma nnaroo?

⁷ Dii, ò n gbèkeɛ ɔɔawe,
ò wa mì sí k̀n n gbãaao.

⁸ Ma swã dɔ Dii Luda yã'onazi,
zaake è aafia lé gbẽ a yãmarinɔne,
tó aɔɔe ɛara wà s̀kpa ò ỳnkoyãnoziro.

⁹ À v̀akerinɔ m̀sina gurɔ z̀aro,
lɛ à gakui e àg̀ kú wa b̀sun yãzi.

¹⁰ Gbèke k̀n náane è dak̀re,
yãzede k̀n aafiao è ɔ kp̀kã.

¹¹ Náane è ɔ poro musu,
yãzede è ɔ nɔnɔ tɔtɛa.

¹² Dii é à maa kewe,
wa tɔtɛ é p̀blee ke.

13 Yāzedeē ègõ té à aε,
è zé kekενε.

86

Dɔnlε wéεkena Ludaα

Dauda lè.

¹ Dii, ñ swā kpá ma yāzi ñ wemala,
zaake takaaside wëndadeen ma ũ.

² Ñ ma wëndi dākpa,
zaake má a zīnda kpàmma.

Ñ mamɔma n zòbleri mì sí,
zaake mée n náane keε.

Mbe ma Luda ũ.

³ Ñ sùu kemao, Dii,
zaake meègõ n sisii kɔngɔ kɔn uusieo.

⁴ Ñ mamɔma n zòbleri pɔɔ ke nna,
zaake ma làakari tà n kīia, Dii.

⁵ Ñ maa bensõ ñ sùu vī, Dii,
n gbēke bíta n sisirinɔne.

⁶ Dii, ñ swā kpá ma wéεkenazi,
ñ làakari dɔ ma wēnda wiīia.

⁷ Mé n sísi ma nawēakegurɔ zī,
zaake neè wemala.

⁸ Tāa ke é sí lékɔzinyoro, Dii,
gbēkee è fɔ à n kena kero.

⁹ Borii kè ñ kènɔ é mó wà kúenne,
aɔ n tó bɔ ñ píngi.

¹⁰ Zaake ñ bíta bensõ neè dabuyānɔ ke,
mbe Luda ũ ndo.

¹¹ Ñ n zé ɔɔame, Dii, mégõ táa oo n yāpuraa guu,
ñ ma laasuu kemε do, le màgõ n vīa vī.

¹² Mé n sáabu kpá kɔn nòseo do,

Dii ma Luda, mégõ n tó bɔɔ gurɔ píngi.

¹³ Zaake gbẽkεε kè n kèmεε bíta,
n ma wēndi bò gèwāa lòn.

¹⁴ Luda, karambaanideenɔɔ e fεεemazi,
gbẽ pāsĩnɔɔ e ma wεε, aõè n yā daro.

¹⁵ N Dii, Luda sósobideen n ũ,
ń sùu vĩ bensõ n pɔɔ è fẽ kpaaro,
n gbẽkε kɔn n náanεo bíta.

¹⁶ N ae dɔma n ma wēnda gwa,
n n zòbleri gba gbāaa,
n mapi n zònkpare né mì sí.

¹⁷ N yāmaakεna gbè ɔdɔamε
le ma zangurinɔ e, wí n kũ,
zaake Dii, n dɔmale,
n ma làakari kpàεmε.

87

Zayɔn né Luda wéte

Kora boriinɔ lè.

¹ Luda a wéte kàε
kpíii kè à kú adona musu,

² Dii ye Zayɔn bĩilenɔzi
de Yakubu boriinɔ wéte kpaaanola píngi.

³ Luda wéte,
Luda gakui yā ò n musu à bè:

⁴ Mé Igititinɔ kɔn Babilɔnudeenɔ da
gbẽ kè aɔɔ ma dɔɔnɔ té.

Filisitininɔ kú à guu dɔ
kɔn Tayadeenɔ kɔn Etiopianɔ.

Weé be, wà gbẽ beenɔ ì gwemε.

⁵ Zayɔn yā musu weé be:

Wà wāane kōn wāaneο ì gweme,
 Luda Musude bé è à kāsāa pée gíngin.
 6 Tó Dii e gbēno tó daa takadan,
 eé be: Wà gbē kè ì gweme.
 7 Lèsirinο kōn òwārinο n píngi aǎé be:
 Wa maake píngi è bo Zayomme.

88

Kuuna gaa lézĩ aduakena

Ɖzera bori Emani lè.
 1 Dii Luda ma Mìsiri,
 mée wii pēenzi fāantē kōn gwāavĩo.
 2 N tó ma aduakena ká n kiia,
 n swā kpá ma wiipenazi.
 3 Zaake yā'ōamma ma nòse pà,
 ma wēndi kú gaa lézĩ.
 4 Wà ma da gbē kè aǎe sii gèwāanno té,
 ma gō gbāasaidee ũ.
 5 Wà pā kpàmazi wà ma da gèno té
 lán gbē kè aǎo daena miran sòròròno bà,
 lán gbē kè aǎo yā dōngu dōro
 aǎo bà kúnyo dōroonò bà.
 6 N ma zu wèe zǎn
 ai tǔtǔe tú kokotēwēe gusiaan.
 7 N pǔfē tǔma,
 à ísǔ dāmala.
 8 N tó ma gbēno ma zĩnna,
 n tó aǎo ye ma kǎziro.
 Wà ma kagura kè, bokii kuuro,
 9 nawēa ma wée sisi.

Mée n sisii zaa kōngò ai uusiē,

ma ɔɔnɔɔ dɔnzi.

¹⁰ Gènnɔn nèe yābɔnsae keñnéó?

Gèwāadeenɔ bé wè fɛɛ wà n sáabu kpáó?

¹¹ Wè n gbēkeɛ tōkē mira guun yó?

Wè n náanekɛyā o gèwāann yó?

¹² Wà n dabuyānɔ dō gusiaa guun yó?

N maakɛnanɔ dōna kú yāsāngukii guun yó?

¹³ Dii, mée wii pɛɛnzi,

ma aduakɛna kɔngɔ è ká n kiia.

¹⁴ Bóyānzin née giimazizi, Dii?

À kè dia n mìkɛɛ zùmɛɛ?

¹⁵ Má kú gaa lézī wēndawēnda zaa ma
gōkparɛkɛgurɔ,

n yā pāsīnɔ tōma, ma gō sàii.

¹⁶ N pɔfɛnamazii dāmala,

n víapɔnɔ ma kaatɛ.

¹⁷ Aō dāmala lán í bà zaa kɔngɔ ai uusie,

aō lìgamazi māmman.

¹⁸ N tò ma gbēnɔ kōn ma gbēnnanɔ ma zīnna,

gusiaa bé à gō ma kpàasi ũ.

89

Luda légbēna Daudanɛ

Ɛzɛra bori Etani lè.

¹ Dii, mégō lè sii n gbēke yā musu yāana sai,

mégō n náanekɛyā kpàakpa kɛɛ wè kōn wèo.

² Mé o kè n gbēkeɛ yāana vīro,

n náanekɛɛ kāsāa pɛɛna n be zaa musu.

³ N bè: Ma bà kú kōn gbē kè má sèo,

ma lé gbè ma zòbleri Daudanɛ.

4 Né tó à borii gō kí blee gurō pínɡi,
né à kpata gba gbāaa ai à borii.

5 Musudeenō è n dabuyānō sáabu kpá, Dii,
malaikanō è n náanekéyā o n kakōana guu.

6 Zaake gbēkee kú musu kè kà Dii ūro,
malaika ke é sí lékōziro.

7 Luda vīa è malaikanō kū n kakōanan,
à naasi vī de gbē kè aō ligazinola.

8 Dii Luda Zìkpede, dé bé à sēnkpenyo?
N gbāaa vī kōn náaneo yā pínɡi guu.

9 Neè gbāaa mō ísiaane,
tó à sō fēe vīvīnao, neè à gbāaa fō.

10 N Iɡipitinō dúgu zò, aō gō gènō ũ,
n n zangurinō fāakōa kōn n gāsā gbāaa.

11 Musu né n pómé, tōte do né n pómé,
n anduna kàe kōn pó kè kú à guunō pínɡi.

12 N gu'igbāro kōn sōometeo kè,
Tabo kōn Emōni gbènō è guda ke kōn n tóo.

13 N gāsā né gbāaa pómé,
n gbāaa bensō n oplaa do musu.

14 Maake kōn yāzedekēon n kpata kāsāa ũ,
gbēke kōn náaneo bé à dōnne ae.

15 Aubarikadeenōn gbē kè aō gudadōmmaanō ũ,
kè aō taa o gupuraa kè kú n kuunzi, Dii.

16 Aōgō pōnnaa kee kōn n tóo gurō pínɡi,
aōè ña dā kōn n maakēo.

17 Zaake aō gakui kōn n gbāaaon n ũ,
n zenawao è wa sé lezī.

18 Wa kína né Dii pómé,
wa sēngbango pì né Isarailinō Luda pómé.

19 N yã ò n yāmarinɔne yã wéegupu'ena guu
n bè: Ma donle kè gɔ gbāaane,
ma gɔkpare sè musu a gbēnɔ té.

20 Ma a zòbleri Dauda è,
ma a nòsi kùà ma à dìe.

21 Mégɔ à kūna ma ɔzĩ,
ma gāsā gbāaa égɔ kúo.

22 Ibēē ke é fɔ à tångba síaro,
gbē zaa ke é e à ɔ tšaro.

23 Mé à wēderinɔ ú ló à ae,
mé à zangurinɔ ne.

24 Mé gbēkēē kēēne kōn náaneɔ,
weé à sé lezĩ kōn ma tóo.

25 Mé ísīaa nanē a ɔzĩ,
eégɔ iko vī swaanɔa.

26 Éé ma sísi à be,
má de a De ũ kōn a Ludao,
a gbèsi ũ kōn a m̀isirio.

27 Mé à ke ma daudu ũ,
eégɔ de anduna kínanɔ m̀idee ũ.

28 Mégɔ gbēkēē vīo gurɔ ṕingi,
ma bà kè kúo gborona vīro.

29 Mé tó à borii gɔ kí blee gurɔ ṕingi,
à kpata égɔ kuu lán ludambēē ègɔ kuu nà.

30 Tó à boriinɔ pā kpà ma dokazi,
bensɔ aɔe té ma yādiēnanɔziro,

31 tó aɔ b̀è ma yã kpēē,
bensɔ aɔ ma yādannenanɔ kūnaro,

32 mé gò tš́mma ń taarinɔ yānzi,
mé ń ke búgubugu ń zaakena musu.

33 M̀ode gbēkēē kè má vīo é yāaro,
mé fɔ mà náanesaiyã kero.

34 Mé ma bà kuunao yā gbororo,
mé yā kè b̀ò ma lén liero.

35 Má sì kōn ma kuunao g̀èn do,
mé εγεε to Daudanero, kè ma bè,

36 à borii éḡṵ kuu gurɔ́ píngi,
à kpata éḡṵ kuu ma wáa lán ɔ́fántē bà.

37 Lán mɔ́vura de sèeda náanɛdee ũ musu nà,
lén à kpata éḡṵ kuu gurɔ́ píngi le.

38 Baa kōn beeeo n gi kína kè n kàzi,
n ɔ́ gbàrezi n pɔ́ f̀èzi maamaa.

39 N n bà kuuna kōn n z̀òblerio yā gb̀òro,
n kya kà à kífuran n p̀àε tɔ́tε.

40 N à wéte b̀ĩno gb̀òro,
n à zεki gb̀āaanɔ́ gb̀è n dàε.

41 Gb̀è kè āɔ́ε g̀εε zélaanó n baka b̀òn n píngi,
à g̀ò fabona pɔ́ ũ a bori daanɔ́nε.

42 N à wɛderinó g̀à d̀ò musu,
n t̀ò à ibεenɔ́ pɔ́nnaa kè.

43 N à f̀εεda gb̀āaa è,
néε zεo z̀i guuro.

44 N à kíkεgo s̀ia,
n à kíkpaata lé k̀ùε.

45 N t̀ò à zi k̀ù a gb̀āaan,
n wí dàa gumusu ũ.

46 Dii, néḡṵ utenawe ai b̀ɔ́remε?
N pɔ́f̀ε té éḡṵ k̀uu gurɔ́ píngin yó?

47 N laasuu lé ma ẁèndi kusukεεa.
N gb̀èntee kè p̀án yó?

48 Dé bé eéḡṵ kuu à gí gazii?
Dé bé eé f̀ò à a z̀inda sí mira gb̀āaaa?

49 Dii, gbẽkεε kè ní vī yāa gāa māmε?
N yenzi kè ní à lé gbè Daudanε kōn náanεo sō né?

50 Ñ tó n zòbleri fabona yā dɔngu,
boriinɔ ma atafii kè wà ma nòse yàka.

51 N ibεεnɔ kína kè ní kà lalandi kè
ai guu kè à kèse pèen, Dii.

52 Aubarikadeen Dii ũ ai gurɔ píngi!
Aami! Aami!

TAKADA SIIGɔDEE

Saamu 90-106

90

Luda kōn gbēnteeo

Luda gbē Musa aduakεna.

1 Dii, wa utekiin n ũ wè kōn wèo.

2 Lε ní kpé ñ kpiiinɔ kε,
lε ní kpé ñ tɔtε kōn andunao káε,
Ludan n ũ zaa káaku ai gurɔ píngi.

3 Ñ diε kè gbēntee é sɔkpa tɔtε,
nεè beñnε aɔ εara bùsutin.

4 Wè wàa sɔɔroo dεnnε lán gurɔ doo bà,
à dεnnε lán gīa ke gwāavī zaka bà.

5 Nεè gbēntee sé kōn ga'iiio,
aɔɔ dε lán sè yīi bà kɔngɔ.

6 È bɔε kɔngɔ à gbā,
è yitoo kŭ à gaga uusie.

7 N pɔfē è wa kaatε,
n patammāna è swè kēwagu.

8 Wa yā zaaanɔ kaεna n aε,

wa asiiyāno b̀̀ gupuraa n kuu.

⁹ Wa gurɔ̀̀ è gēte n pētē yānzi,
wa wēndi è yāa kōn m̀bnao.

¹⁰ Wa wè̀̀ è ká baaagō akuri,
tó wá gbāa sō, basiigō.

Nawēa kōn pōsīaaon wè̀̀ pìnɔ̀̀ è móowe,
ašè gēte gōogō, ben weè kpá guuzi.

¹¹ Dé bé à n pōfē gbāa lé dōo?

N pētē bíta kà vīa kè à de wà kennεε ũ.

¹² N̄ dawē wàgō wa wēndi kusuke lé dō,
le wà ɔ̀ndō e wa swè guu.

¹³ Dii, bōren né n pōfē kpáεε?

N̄ n z̀̀blerinɔ̀̀ wēnda gwa.

¹⁴ N̄ tó n gbēkεε mówa lán guu e dōo nà,
le wàgō pōnnaa kεε kōn gudakenao ai wa gurɔ̀̀ lén.

¹⁵ N̄ wa pōo ke nna o kè n̄ tōwa gurɔ̀̀ lén,
nawēa kè wá kè wè̀̀ lén.

¹⁶ N̄ n yākenano ɔ̀ɔba wamōwa n z̀̀blerinɔ̀̀ne,
n̄ tó wa n̄nɔ̀̀ n gbāaa gakui dō.

¹⁷ Dii wa Luda, n̄ tó wà n pōnnaa e,

n̄ tó wa z̄i kaarana e,

ee, n̄ tó wa z̄i kaarana e.

91

Ludan wa dakpari ũ

¹ Gbē kè utena Luda Musude ɔ̀z̄i
égō kú Gbāapingide ɔ̀razi.

² Eé be Diin a zeki gbāaa ũ,
a Ludan a utekii ũ, á à náane vī.

³ Àmbe é n sí karia,
eé n mì sí gagyāaa.

⁴ Eé n soto a pote, négō utena à oru,
à náanekεε bé eé n dākpa lán sɛngbango bà.

⁵ Gwāavĩ kaino kōn fāantē kà vīanano
aō ke vīa é n kūro,

⁶ ke gagyāa kè ègō té gusiaan
ke gyāgēwete kè è n le fāantē gbāaa.

⁷ Baa tó gōon wāa sooro e leεε n sae,
ke gōon boro kuri e gaa n oplaazi,
pōke é n lero.

⁸ Né wée sé n gwa,
né e lán wè wée tā zaakerinōa nà.

⁹ Tó n Luda Musude kè n utekii ũ,
tó n Dii kè n kúkii ũ,

¹⁰ yā zaa ke é n lero,
mónzi é gē n uaro.

¹¹ Zaake eé n yā o a malaikanone,
le aō n dākpa guu kè née gaan píngi.

¹² Aōé n sé n ozi
le ñton gēn sí gbèaro yānzi.

¹³ Né kèse ze músua kōn káreo,
né kèse péεπεε gbèkaa kōn pitigooo.

¹⁴ Dii bè: Zaake à nàmazi, mé à bo,
zaake à ma dō, mé o kúa.

¹⁵ Eé ma sísi, mé weàla,
tó yā nākōrea, mégō kúo,
mé à mì sí mà à kpe da.

¹⁶ Mé à poo ke nna kōn wèndi gbāao,
mé tó à e lán mēè gbē mì sí nà.

92

Luda sáabukpana

Kámmaboguro lè.

¹ À maa wà n sáabu kpá, Dii,
wà lè sí wà n tó bo, Luda Musude,

² wà n gbēkεε tōkē kongɔ,
wà n náanekεyā o gwāavĩ,

³ wà n táaki lé kōn mɔrɔo
kōn kuntigi ó nnaao.

⁴ N yākenano è ma pɔɔ ke nna, Dii,
mèè guda do n ɔzīkenanoa.

⁵ Dii, n yākenano bíta maamaa,
n laasuunɔɔ zā à kè bíta.

⁶ Yōnkɔɔ yā pì dōro,
mìsaidee é fō à dōro dōro.

⁷ Baa tó gbē zaaano fēε wà gbà lán sè bà
bensō zaakerino kaarana è n píngi,
aō ziaa né kaatena yāanasaimε.

⁸ Mmɔn sō Dii,
nèègō kú musu guro píngi.

⁹ N̄ gwa, n ibεenɔɔ e yāaa,
zaakerinɔɔ e fāakōa n píngi.

¹⁰ N ma gba gbāaa lán zùsēte bà,
n nōsi maaa kù ma mìa.

¹¹ Ma wée sì ma wèterino lεenale,
ma swā ma ibεε zaaano wiili mà do.

¹² Gbē maaano é gbā lán damina líno bà,
aōé ke bíta lán Lεbano sida líno bà.

¹³ Aō pena Dii bεε guu,
aōé gbā wa Luda ua.

14 Baa kōn n̄ zikūkεεo aṣégõ né iime,
aṣ lá égõ té kεε sí plèple.

15 Aṣé be, Dii maa,
àmbe wa gbèsi ũ, zaa kee kú à guuro.

93

Dii Kí ũ

1 Dii bé èe kí blee,
à bitakεε dana uta ũ.
Dii bitakεε dana,
à gbāaa dò a pii,
à anduna kàε gíngin,
eé degero.

2 N kpata pεena zaa zizi,
n̄ kuu zaa káaku.

3 Í bíta dàgula Dii,
í bíta kīi dɔ,
í bíta e gàgã lεε.

4 Dii kú musu, à bíta,
à bíta de í bíta kīila,
à gbāaa de ísia sō vīvīnala.

5 Dii, n yādienanɔɔ gborona vīro,
à kō sio n kpé gō kú adona ai guro píngi.

94

Ludan yákpækεri ũ

1 Dii Luda gēεboóm̄mari,
Luda gēεboóm̄mari, n̄ bɔ gupuraa!

2 Anduna yákpækεri, n̄ fεε,
n̄ fīa bo wadadeenɔne n̄ yākenaa.

3 Gbē zaaanɔ égõ n̄ zīnda sεε lezī ai bɔrεmε?

Ai bɔreɛɛ, Dii?

⁴ Zaakerino è wada yā o,
aɔè yā bɔe aɔè ïa dā n pĩngi.

⁵ Dii, aɔè n gbẽno dúgu zɔ,
aɔè gbāaa mo gbẽ kè n n sɛnoɛ.

⁶ Aɔè gyaano kɔn bàmno dɛdɛ,
aɔè toneno kaate.

⁷ Aɔè be Dii e n ero,
Yakubu boriino Luda làakari kúmmaro.

⁸ A yɔnkɔno, à làakari ke!
A misaideeno, é ɔndɔ kũ bɔren yee?

⁹ Luda bé à swā dɔ, eé gí yā mazió?

À wée kè, eé gí guu ezió?

¹⁰ È boriino tòto ke, eé gí n swā gágazió?

È yā dañe, à dɔna vĩnloo?

¹¹ Dii gbẽntee laasuu dɔ,
kè yā pāame.

¹² Aubarikadeen gbẽ kè neè tòto ke
n n doka danɛ ũ, Dii.

¹³ Neè à gba kámmabona nawɛakeguro,
ai wàgɔ wée yɔ zaakerine.

¹⁴ Dii é pā kpá a gbẽnoziro,
eé gbẽ kè à n sé a pɔ ũuno zĩnnaro.

¹⁵ Weé ɛara wà yákpae ke a zéa,
nɔɛpuradeeno é zɛo.

¹⁶ Dé bé eé fɛɛme gbẽ zaaanozi?

Dé bé eé zɛmao zaakerino yā musuu?

¹⁷ Tó èe ke Dii dɔnle kèmenlo,
le má kú miran kítikiti kò.

18 Kè ma bè gu zãe e ma seee,
n ma kũ n gbẽkẽe guu, Dii.

19 Kè laasuu ma swẽ pà,
n ma làakari kpàeme n ma pɔɔ kè nna.

20 N bà égõ kú kõn yãlekpeegõgõrinɔ kpataoó?
Aõ yãdienanɔ è mójine kõn nawẽao,

21 Aõè lé kpakõsõ gbẽ maaazi,
aõè yã da taarisaiideela wà à de.

22 Diin ma zeki gbãaa ũ,
ma Ludan gbèsi kè mɛè uten ũ.

23 Eé ñ zaakena sokpañma,
eé ñ borii bɔ aõ taarinɔ yãñzi.
Dii wa Luda é ñ borii bɔ.

95

Luda táakilena

1 À mój wà pɔnna lè sí Diine,
wà guda dɔ Gbèsi kè è wa mì sía.

2 Wà mój à ae wà à sáabu kpá,
wà lè sí wà à táaki lé.

3 Zaake Dii né Luda kè bítame.
Kí bítame, à de dii píngila.

4 Tɔɔte zã gĩzĩgĩzĩ kú à ɔzĩ,
kpíi mìsɔntɛnɔ né à pómɛ.

5 Ísia né à pómɛ, zaake à kè,
àmbe à tɔɔte í kàsa kõn a ɔɔ.

6 À mój wà kúe wà dɔnzi ke
wà dae Dii wa Kèri ae.

7 Zaake àmbe wa Luda ũ,
à kpàsa gbɛnɔn wa ũ,

à sãa kè èe ní dãanɔ ũ.

Tó a à kòto mà gbãa,
⁸ àton swãgbãaa ke
 lán a dezinɔ kè nà zaã Meribaro
 ke Masa gurɔɔ kè aɔɔ kú gbáan.

⁹ Baa kè aɔ ma yákenanɔ è,
 aɔ ma ɛ wà ma gwa gwe.

¹⁰ Ben ma pɔ fè gbẽ pìnɔzi ai wè baplaa,
 ma bè gbẽ sãsananɔn ní ũ,
 aɔɔ ma zénɔ dõro.

¹¹ Ben ma la dà ma pɔfè guu ma bè,
 aɔé gẽ ma kámmabokiinlo.

96

Diin Kí bíta ũ

¹ À lè dufu sí Diine,
 anduna gbẽ píngi, à lè sí Diine.

² À lè sí Diine à à tó bɔ,
 àgɔ à mìsina baaru kpaa lán guu e dɔɔ nà.

³ À à gakuikɛyã o boriinɔne,
 à à yãbɔnsaenɔ tɔkè baade píngine.

⁴ Dii bíta, à kà wà à táaki lé,
 à kɔ sio wà vĩa kene de tãanɔla ní píngi.

⁵ Boriinɔ tãanɔ né pɔ ginanɔme,
 mɔde Dii bé à musu kè.

⁶ Bítake kɔn bèeɔ kúa,
 gbãa kɔn gakuio kú à kúkiiame.

⁷ À gakui kɔn gbãaaɔ dɔ Diine,
 bùsu píngi gbènɔ, à dɔ Diine.

⁸ À Dii tó gakui dɔne,

à mós kōn gbaao à gēo à ua.

⁹ À dōnzi ke Diine à kúadona maakeen,
tōtēdeenō, àgō lugaa à ae a píngi.

¹⁰ À o boriinōne, Dii e kí blee.

Anduna kaena gíngin, à nigāna vīro,
eé yākpae ke kōn baade píngio a zéa.

¹¹ Musudeenō, à pōnnaa ke,
tōtēdeenō, à vī kōn pōnnaao,
ísia kōn pó kè kúnno, à kīi dō.

¹² Sētē kōn pó kè kúnno, à pōnna wii lé,
lí kè kú dàko guuno, à guda ke a píngi.

¹³ Aōé pōnnaa ke Dii ae, zaake èe mōo,
èe mōo yākpae ke kōn andunao.
Eé yākpae ke kōn andunao a zéa,
à yā gōgō gbēnōne kōn yāpuraao.

97

Dii mōna

¹ Dii bé èe kí blee!

Tōtēdeenō pōnnaa ke,
ísiabaadeenō gō kú pōnnaa guu.

² Ludambe sia kōn gusia níginigio ligazi,
maake kōn yāzēdeenō à kpata kāsāa ũ.

³ Té ègō kūu à ae,
è ibee kè aōo ligazinō kpata.

⁴ À loupina è tōtē pu,
tó anduna è, è luga.

⁵ Kpīiinō è yó lán zósa bà Dii ae,
anduna píngi Dii ae.

⁶ Musudeenō è à maakee kpàakpa ke,
bori sānda píngi è à gakui e.

7 Wí è tāagbāgbārinɔ kũ ní pínɡi,
gbě kè aṣè ìa dǎ kǝn pɔ ginanɔ.
Tāanɔ é dɔnzi kɛnɛ ní pínɡi.

8 Zayɔndeɛnɔɔ mà wà pɔnnaa kè,
Yuda wétɛdeɛnɔɔ kú pɔnnaa guu
n yākpaekeɛnanɔ yānzi, Dii.

9 Zaake ní kú musu de anduna pínɡila,
Dii, ní de tāanɔla ní pínɡi.

10 Dii ye gbě kè aṣ zà yā zaaannɔzi,
ègɔ a yāmarinɔ wèndi dākpa,
è ní bɔ zaakerinɔ ɔzĩ.

11 Guu è dɔ gbě maaanɔa,
nòsepuradeɛnɔɔ pɔnnaa vĩ.

12 Gbě maaanɔ, à pɔnnaa ke Dii guu,
à à tó kè kú adona bɔ.

98

Dii mɔna táakilena

1 À lè dufu sí Diine,
zaake à yābɔnsaenɔ kè,
à zĩ blè kǝn a ɔplaa kè kú adona gbāaaɔ.

2 Dii tò wà a m̀sina d̀,
à a maakɛna òdɔa boriinɔnɛ.

3 Gběke kǝn náanɛ kè à vĩ kǝn Isarailinɔɔ d̀n,
andunalezekideɛnɔ wa Luda m̀sina è ní pínɡi.

4 Anduna pínɡi, à pɔnna wii pé Diine,
à gudakɛna kakǝn.

5 À m̀ɔɔlɛna ó dɔ Diine,
à m̀ɔɔ lénɛ kǝn lèsinaɔ

6 kǝn kākākipɛnaɔ kǝn kuru'ɔɔ.

À ponna wii pé Dii wa Kínane.

⁷ Ísia kōn pó kè kúnno kīi ke,
anduna kōn gbē kè aōo kúnno í píngi.

⁸ Swaanoo opa lé Dii ae,
kpiiino guda ke ledole,

⁹ zaake èe mooo yākpae ke tooteme.
Eé yākpae ke kōn andunao a zéa,
eé yā gōgō gbēnoe kōn yāpuraa.

99

Luda kè kú adona

¹ Dii e kí blee, boriino luga,
à vëena kerubuno dagura,
anduna nigā.

² Dii bíta Zayon,
à de bori píngila.

³ Aō à tó bíta naasidee bo,
à kú adona.

⁴ Kína pì gbāaa vī, à ye yāzedezi,
àmbe à yākpækena a zéa dìe,
à yā gōgō Yakubu boriinoe a zéa.

⁵ À Dii wa Luda tó sé lezī,
à kúe à tinti ae,
à kú adona.

⁶ Musa kōn Arunao kú à gbàgbārinoo té,
Samuelin à sisirino doke ũ,
aō à sisi, ben à wénla.

⁷ Zaa téluguu guun à yā ònne,
aō à doka kōn à yādannenano kūna.

⁸ Dii wa Luda, n weńla,
 mbe Luda kè è n taari kēńne ũ,
 baa kōn beeeo n n yā zaaano wĩńne n musu.

⁹ À Dii wa Luda tó sé lezĩ,
 à dōnzi keke à kp̄iii kè kú adona musu,
 zaake Dii wa Ludaa kú adona.

100

Dii sáabukena

Sáabukena lè.

¹ Anduna píngi, à pōnna wii pé Diizi.

² À dōnzi ke Diine kōn pōnnaao,
 à mó à kiia kōn gudakenao.

³ À dō kè Diin Luda ũ,
 àmbe à wa ke, wá de à pó ũ,
 wá de à gbēno ũ, à kp̄asa s̄aano ũ.

⁴ À gē à ualen kōn sáabukenaao,
 à gē à ua kōn à táakilenao,
 à sáabu keke à à tó sé lezĩ.

⁵ Zaake Dii maa, à gbēkeke yāana v̄iro,
 ègō náane v̄i guro píngi.

101

Kína légbēna Ludane

Dauda lè.

¹ Mé lè da n gbēke kōn yāzedeeo musu,
 mé lè sínne, Dii.

² Mé làakari ke màgō kuu taari sai,
 bōren né mómazii?

Mégō kú ma ua kōn nòsepuraao,

³ Ma wée égō kú pó ginaaro,
 mé za yādōrsaikenan, é namaro.

⁴ Ma nòse éǵõ mɔnafiki vīro,
ma bà éǵõ kú kǝn yā zaaaoro.

⁵ Mé gbē kè è a gbēdaaa yaka à kpεε kaate,
mé sùu fǝ kǝn wadadeenɔ kǝn ãdārinɔoro.

⁶ Ma wée éǵõ kú ma bùsu náanedeena,
le aǵǵõ kúmao,
gbē kè èǵõ kú taari sai éǵõ de ma zĩkeri ũ.

⁷ Mé we gbēsāsāri ǵõ kú ma bero,
mé tó mɔnafikidee ze ma aero.

⁸ Méǵõ ma bùsu gbē zaaanɔ kaate lán guu e dɔɔ nà,
méǵõ zaakerinɔ borii bɔɔ Dii wéte guu.

102

Gbāasaidee aduakena

Wēndade gbāasaidee kè èe a yā'ɔammanɔ bɔεε
Diine aduakena.

¹ Dii, ñ ma aduakena ma,
ñ tó ma wiini n kii le.

² Nton wée gá ñ zume ma nawēakegurɔro,
ñ swā kpámazi,

tó ma n sisi, ñ wemala kpakpaa,

³ Zaake ma gurɔɔ e gēteε lán tésukpe bà,
ma mè e puusu bɔɔ lán téyǵõ bà.

⁴ Ma nòse yàka, ma ǵõ lán sè kori bà,
ma sã pǔbleyān.

⁵ Ma mbona gbāngbān bé à tò
ma ǵõ wákabaran ũ.

⁶ Ma ǵõ lán gbáa tiongoo bà,
lán bezĩ koroò bà.

⁷ Ii è gē ma wéenlo,
ma ǵõ lán bāa kè zǝ kpé musu adoo bà.

⁸ Ma ibeεnɔ èǵõ ma sǝsǝɔ gurɔ pínɡi,
ma faborinɔ è gbē ká kǝn ma tóo.

9 Túbun mɛ̀ è ble pɔ́blee ũ,
 ma wéé'i è ká ma íminan
 10 n pɔ́fɛ̀ kɔ́n n pɛ̀tɛ̀o yānzi,
 zaake n ma se n ma zīnna.
 11 Ma gurɔɔ e gɛ̀tɛɛ lán ɔ́ra bà,
 ben méɛ gagaa lán sè̀ bà.

12 Mpi sɔ́ Dii,
 nɛ̀ɛgɔ́ kú kpatan gurɔɔ pínɡi,
 n tó é garo ai wa boriia.
 13 Né fɛɛ̀ n Zayɔ́n wɛ̀nda gwa, zaake gurɔɔ kà,
 gurɔɔ kè n diɛ̀ kà, kè né à pɔ́nnaa wɛɛɛ.
 14 À gbɛ̀nɔ̀ kè n zɔ̀blerinɔ̀ne maa,
 à gborona bùsu è kénne wɛ̀nda.
 15 Bori pínɡi é vīa kenne, Dii,
 anduna kínanɔ̀ é n kíkeɛ̀ dɔ́ n pínɡi.
 16 Zaake Dii é Zayɔ́n keke à bo dɔ̀,
 eé bo à mó́rma kɔ́n gakuio.
 17 Eé takaasideenɔ̀ aduakɛna sí,
 eé n wéekɛna kpá swākotoro.

18 À tó yā kè gɔ́ kēna kpɛɛdeɛnɔ̀ yānzi
 lɛ̀ gbɛ̀ kè aɔ́ kpéno Dii táaki lé.
 19 Dii tɔɔtɛ̀ gwà zaa a kúkiia,
 zaa musu à wéé kpàɛ̀ gĩzĩ,
 20 lɛ̀ à gbɛ̀nɔ̀ zɔ̀blena wii ma
 à n bo gaa lézĩ yānzi,
 21 Weé Dii tó bo Zayɔ́n,
 weé à táaki lé Yerusalemu.
 22 zĩ kè gbɛ̀nɔ̀ é kɔ́ kakɔ́a gwe,
 kɔ́n kpatablerinɔ̀ wà dɔ́nzi kɛnɛ.

23 À ma gbāaa bùsa zégbān,

à ma wèndi kè kusu,
²⁴ ben ma bè: Ma Luda,
 ònton ma wèndi bɔ gugbànlo,
 mmɔn kè ñ kuu ai wa boriia.
²⁵ N anduna kāsāa pèe zaa káaku,
 musu né n ɔzĩime.
²⁶ Aõ píngi é gēte, mɔde négõ kuu,
 aõé zi kũ lán pókāsāa bà,
 né ñ lié lán uta bà ò ñ zĩina.
²⁷ Mpi sɔ n kuuna ègõ dõnkõ,
 n gurɔɔ yāana vĩro.
²⁸ N zòblerinɔ nénɔ égõ kuu aafia,
 aõ boriinɔ é kāsāa pèe n kuu.

103

Luda gbēkēe

Dauda lè.

- ¹ Ma swè, ò Dii sáabu kpá,
 ma baabɔ píngi, ò à tó kè kú adona bɔ.
- ² Ma swè, ò Dii sáabu kpá,
 ònton sã à yāmaakena kenlo.
- ³ È ma taarinɔ kēme píngi,
 è ma kēkõa kõn ma gyāanɔ píngi.
- ⁴ È ma wèndi bɔ gèwāan,
 è à nnaa dialeme a gbēke kõn a wèndao guu.
- ⁵ È tó pɔ maaa kè má yezinɔ móma,
 le ma gõkparekēe e àgõ dufu lán kúu pɔ bà.
- ⁶ Dii è yā ke a zéa,
 è tó yā bɔ kõn gwenawèndadeenɔ nna.
- ⁷ À tò Musa a pɔyeziyã dõ,
 à a yābonsaenɔ òdɔa Isarailinɔne.

8 Dii sùu vī kōn wēndaaο,
à pɔɔ è fē kpaaro,
à gbēke bíta maamaa.

9 Eé n taari e gèn baaagōro,
eé pɔfē da a nòsen gurɔ píngiro.

10 È yā kewe lán wa durunnɔɔ de nàro,
è fīa bowe lán wa zāzāanɔɔ de nàro.

11 Lán ludambe lezī kà nà kōn tɔɔteο,
len à gbēke bíta le kōn à vīakerino.

12 Lán ɔfāntēbɔe kpaα zā kōn a gēkpen kpaao nà,
len è wa taarino kēwa le.

13 Lán de è wēnda dō a nénɔne nà,
len Dii è a vīakerino wēnda gwa le,

14 Zaake à dō pɔ kè à wa keο,
à dòn kè busun wa ũ.

15 Gbēntee wēndi kusu lán sè bà,
ègō gakui vī gurɔ plaa lán lávu bà.

16 Tó ĩa paa, è gēte,
guu kè à kún pì è dɔ à yān dɔro.

17 Dii ègō gbēke vī kōn a vīakerino
zaa káaku ai gurɔ píngi,

è à maaa ke n nénɔne kōn n dionɔ,

18 gbē kè zè kōn à bà kuunańyo yāo
bensō aō yā kè à dienɔ kūnanɔ.

19 Dii a kpata diε musu,
à gbāaa vī gbē píngia.

20 À Dii sáabu kpá, amɔα à malaikanɔ,
a gbāadee kè eè à yā ma à zīi keanɔ.

21 À Dii sáabu kpá, a ludambe zìkpenɔ a píngi,
à zíkəri kè eè à poyeziyā keenɔ.

22 À Dii sáabu kpá, amɔα à pókēnanɔ a píngi
guu kè èe kí bleennɔ baama píngi.

Ma swè, ò Dii sáabu kpá.

104

Dii Pópingikeri táakilena

¹ Ma swè, ò Dii sáabu kpá.

Dii ma Luda, ò bíta maamaa,
ò gakuì dana pókásãa ũ, èe té kee,

² n gupuraa kùnlá lán bisa bà,
n musu kpàe lán pè bà,

³ n bee bò ínola musu.

N ludambe luguu kè n sōgoro ũ,
neè dì ãa ooa.

⁴ Neè ãa ke n zìrino ũ,
neè tévura ke n zìkerino ũ.

⁵ N anduna kàe, n à kásãa pèe,
à nigãna vī zikiro.

⁶ N ísìaa dàne uta gumusu ũ,
í pì dà kpìiinola.

⁷ N kpākē í pìzi, ben à bàa lè,
n pataa, ben à nàguzi.

⁸ Kpìiino bò gupuraa, guzureno sōe,
ben í tà guu kè ò dienen.

⁹ N lézekii dà í pìne, eé fō à vīàlaro,
eé eara à da tōtela ziki doro.

¹⁰ Neè tó íbōkiino í pisi swa'onenen,
ben à í ègō bàa lee kpìiino dagura.

¹¹ Sēte pō pìngi ègō à í mii,
à í è sagino í nii kēm̄ma.

¹² Bãano è sà dō swaano sae,
aōègō kú à dako guu, aō wiii ègō dō.

¹³ Zaa n be musu neè lou gbarē kpìiinōa,

n zĩ gbè è anduna kã.

14 Nèè tó sè bɔɛ pókãdeenɔnɛ,
nɛè tó burapɔnɔ bɔɛ gbẽnteenɔnɛ,
nɛè póblee bɔɛńnɛ tɔtɛa,

15 geepiwɛɛ kè è ń pɔɔ kɛ nnaa
kɔn nɔsi kè è ń uu té kɛɛo
kɔn blɛɛ kè è ń gba gbãaaɔ.

16 Dii líno è mɔdɔ e maamaa,
sida lí kè à bà Lɛbanɔnɔ.

17 Gwen bãanɔ è sà dɔdɔn,
zùbaaninɔ è bɛɛ dɔ pini lí musu.

18 Kpii lezĩnɔ dɛ kpasaanɔ kúkii ũ,
gbèkotoonɔ dɛ gbè'ɛɛnɔ utekii ũ.

19 N mɔvura kè gurɔ tàasikebɔ ũ
kɔn ɔfántɛ kè à a gɛna kpén gurɔ dɔɔo.

20 Nèè tó guu si, ben gwãavĩ è kɛ,
lákpepɔnɔ è fɛɛ táo píngi.

21 Músunɔ è nɔadɛna ɔɔ dɔ,
aɓè póblee wɛtɛ Ludaa.

22 Tó ɔfántɛ bɔɛ, aɓè lɔɔtɛ
aɓ tá daɛ ń tòn.

23 Gbẽntee è bɔ à gá zĩ kɛ,
ègɔ yã ma a zĩndaa ai uusie.

24 Dii, n yãkenanɔɔ pari fá!

À píngi bɔ̀ n ɔndɔɔ guumɛ,
anduna pana kɔn pɔ̀ kè ń kènɔ.

25 Ísia kuu, à bíta bensɔ̀ à yàasa,
pɔ̀ bɛɛ kè kú à guunɔ̀ lé víro,
à néngo kɔn à bítao píngi.

26 Góro'itenɔ̀ ègɔ̀ táa oon
kɔn kúkukuu kè ń kè à kɔ̀kɔ̀ o à guuo.

27 Pó pìno è wée donzi ñ píngi
 le ñ póblee kpámma a gurɔɔa.

28 Neè kpámma, aɔè sée,
 neè ɔ poroñne, ben pó maaano è mómma.

29 Tó n m̀kpee zùñne, aɔè bídi keme,
 tó n wèndi sìmma, aɔè ga wà ɛara wà tá bùsutin.

30 Tó n n Ninii gbàre, póno è wèndi e,
 neè tó tɔɔte ɛara à ke dufu.

31 Wà tó Dii gakui gɔ̃ kuu gurɔ píngi,
 wà tó Dii pɔɔ ke nna a yãkenanɔa.

32 Àmbe è tɔɔte gwa, ben è dege,
 è ɔ ke kp̄iinɔa, ben tésukpe è bɔ.

33 Mé lè sí Diine ai ma wèndi lén,
 mé ma Luda táaki lé ai ma gurɔ lén.

34 Ñ tó ma laasuu kánne, Dii,
 lán mée pɔnnaa kenyo nà.

35 Durunkerinɔ mì de anduna guu,
 zaakerinɔ tóngɔ̃ kuu dɔro.

Ma swè, ñ Dii sáabu kpá.
 Aleluya!

105

Luda a gbẽno m̀sina

1 À Dii sáabu ke à à tó kpá,
 à tó boriino à yãkenano dɔ̃.

2 À lè sí à à táaki lé,
 à à yãbonsaekenano tɔkè píngi.

3 À ña dã k̄on Dii tó kè kú adonao,
 a Dii kiweterino à pɔnnaa ke,

4 À Dii kii wete à gbāaa wée kea,
àgõ à uu weteε yāana sai.

5 À tó yābõnsae kè à kènɔ dɔagu,
à dabuyākenanɔ kɔn à yākpaekenanɔ,

6 a Dii zòbleri Ibraĩ boriinɔ,
a Yakubu borii kè à a seenɔ.

7 Àmbe Dii wa Luda ũ,
à yākpaekena kú anduna guu píngi.

8 À bà kuunawao yā è sãn zikiro,
yā kè à diε égõ kuu ai wa borii.

9 À bà kú kɔn Ibraĩo,
à èara à sì kɔn a kuunao Isaakune dɔ.

10 À yā pì pàpa Yakubune dokayā ũ,
ben à kú kɔn Isarailinɔ ai gurɔ píngi.

11 À bè é Kanaa bùsu kpámma,
eégõ de n baka ũ kè aõgõ vĩ.

12 Gurɔ beee aõ pariro, wè n yā daro,
aõ kú Kanaa bùsun bɔamɔnɔ ũmε.

13 Aõégõ likõaa zõ bori kɔn boriionɔ té,
aõégõ lili oo bùsu kɔn bùsuo.

14 Èe we wà gbāaa mònnero,
à kpákε kɔnanɔzi aõ yā musu à bè,

15 aõton ɔ na gbẽ kè a n sɛnɔaro,
aõton wée tã a annabinɔaro.

16 Ben à tò nɔaa gè bùsu pìn,
à tò aõ kūsāε yāa píngi.

17 Ben à Yusufu gbàre à dònne n aε,
wà à yà zò ũ.

18 Wà mòkyakoo kà à gbāa,

wà mò dà à waale

19 ai yā kè à gīake à ò gàa à pàpao,
ben yā kè Dii dàne tò yā bò nna.

20 Kè kína gbē zì, ben wà à gbàre,
bùsu gbēnsi pì à bò bàn.

21 À à diε a bùsu dɔn'aεdee ũ,
à tò à iko vī a auzikinɔa píngi.

22 Yusufu à kínεnɔ tòto a pɔyezia,
à ɔndɔɔ dàda à ibanɔne.

23 Ben Yakubu sù Igipiti,
Isarailinɔ kuu nibɔnɔ ũ Hamu boriinɔ bùsun.

24 Dii tò a gbēnɔ kò gwe maamaa,
à tò aɔ pari kù de n ibεenɔla.

25 À n ibεε pìnɔ swā gbàgbáñne,
ben aɔ zà à gbēnɔn, aɔ ɔndɔɔ kè à zòblerinɔzi.

26 À a zòbleri Musa zìrìma
kɔn Aruna kè à à sèo.

27 Aɔ dabudabuyānɔ kè Igipitinɔne,
aɔ yábɔnsaεnɔ kè Hamu boriinɔ bùsun.

28 À gusiaa gbàεrìma, guu sù n bùsun,
kè aɔ gí à yā mazi yānzi.

29 À n ínɔ lì aru ũ,
ben n kpònɔ gàga.

30 Kasoonɔ dà n bùsula
kɔn n gbāadeenɔ daεkiinɔ píngi.

31 À yā ò, ben ifīnɔ dàníla,
gāinɔ sù n té ai aɔ bùsu lén píngi.

32 À loughε kwèéñne lou gēε ũ,
lapatana dà n bùsula píngi.

33 À n geepi línɔ è'ε kɔn n kākāpura línɔ,
à n bùsu línɔ kè dúgudugu.

34 À yā ò, ben kwaano kàngu,
sutēno kà aō lé vīro.

35 Aō n̄ b̄usu s̄ē k̄ōn lāo bl̄è wà n̄è,
aō n̄ burap̄ono bl̄è p̄ingi.

36 À n̄ b̄usu dauduno d̄èd̄e n̄ p̄ingi,
n̄ né daudu k̄è aō ì n̄ òwazikegur̄ono.

37 À b̄ò k̄ōn Isarailino,
aō kondogi k̄ōn vuraō s̄ena,
aō bori gb̄ēkee e ḡèn sí z̄énlo.

38 K̄è aō b̄òe, Igipitino p̄oō k̄è nna,
k̄è vīa n̄ k̄ū Isarailino yā musu.

39 À t̄eluguu dà a gb̄ēn̄la,
à k̄è t̄é ū gwāavī à guu p̄ún̄e.

40 Aō w̄éē k̄èa, ben à m̄òñ̄ne k̄ōn b̄urun̄o,
à musu p̄óblee kp̄àr̄mma, aō m̄òr̄ma.

41 À gb̄èsi p̄àra, ben í b̄òn,
í bàa l̄è gb̄áan gwe lán swa'i bà.

42 Zaake à d̄ò lé k̄è à gb̄è
a z̄òbleri Ibrañ̄e yān.

43 À b̄ò k̄ōn a gb̄ēno, aōe p̄onnaa kee,
gb̄ē k̄è à n̄ s̄én̄o e guda kee.

44 À boriino b̄usu kp̄àr̄mma,
aō z̄īi k̄è dan̄o k̄è àre bl̄è,

45 Le aō e w̄àḡō à ȳadienan̄o k̄ūna,
aō à dokayāno da.

Aleluya!

106

Isarailino n̄ durunn̄o ona Ludan̄e

¹ Aleluya!

À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gběkeε yāana vīro.

² Dé bé eé f̄ à Dii yābitakenano oo?

Dé bé eé f̄ à à táaki lé píngii?

³ Aubarikadeenon gbē kè aōè yā ke a zéano ũ,
kè aōè yā maaa ke guro píngi.

⁴ Tó née à nnaa keε n gbēnonε,

̀̀n tó ma yā gō dōngu, Dii,

tó née ní m̀̀i sii, ̀̀n ma wée gwa,

⁵ ̀̀e ma baka e àgō kú n gbēno nmanan,

mà ponnaa ke kōn borii kè n ní sénō,

̀̀e mé n táaki lé n gbē pìno té.

⁶ Wa durun kè lán wa dezinō bà,
wa taari kè wa yā zaaa kè.

⁷ Kè wa dezinō kú Iqipiti,

aōe Dii dabuyākenano yā daro,

gběkeyā parii kè à kè́nneño sà́ngu,

ben aō swāgbāaa kè Isia Tēaa saε.

⁸ Baa kōn beeeo à ní m̀̀i s̀̀i a tó yānzi,

̀̀e à à gbāa bíta oḍa.

⁹ À kpākē Isia Tēaazi, ben gukori b̀̀,

à gè́nyo à wèen, aō bikù lán wà be gbáan bà.

¹⁰ À ní b́́ ní ibeεno ozi,

à ní sí ní zangurino gbāaaa.

¹¹ Í dà ní wēderinola,

baa aō gbē m̀̀en do èe boro.

¹² Ben aō à yā kè à o s̀̀i,

aō à táaki lè.

¹³ M̀̀de à yākenano sà́ngu gō,

ben aōe ze ̀̀e à lé darımaro.

¹⁴ Aō p̀̀ble pānde ni dè gbáan,

ben ā Dii ȳ wà gwà s̄ete gwe.

15 À p̄ó k̄è ā w̄ée k̄èa kp̄à́mma,
ben à m̄è'ibabagyāa z̄í́mma.

16 Ās n̄òseḡṣaano kp̄à k̄õn Musao bùran
k̄õn Aruna k̄è kú adona Diineo.

17 T̄oote p̄àra à Datani m̄ò,
à s̄ik̄õre Abiramua k̄õn a gb̄ẽno.

18 Té f̄èe ā ibano té,
t̄éneḡ gb̄ẽ zaaano bl̄è.

19 Ās m̄ò p̄i zaa Orebu lán z̄ùswaree bà,
ās d̄onzi k̄è n̄ t̄āa k̄è āõ p̄ine.

20 Ās Luda Gakuide lendee kp̄à
k̄õn z̄ù s̄è̄sori takao.

21 Ās s̄à Luda n̄ m̄isiri ȳān,
k̄è à ȳā b̄ítano k̄è́ne zaa Igipiti,

22 k̄è à dabuyāno k̄è Hamu boriino bùsun,
k̄è à naasiyāno k̄è Isia T̄ēaazi.

23 Beee ȳānzin à bè é a gb̄ẽno kaate,
ben Musa k̄è à à s̄è kp̄àne,
à tò à p̄oo kp̄àe, èe ḡàa à n̄ kaatero.

24 Ās kya k̄à bùsu nidee m̄on,
ās ḡi Dii ȳā náane kezi.

25 Ās ȳābuu t̄à n̄ bisakutaano guu,
āõe d̄o Dii ȳāziro.

26 Ben à o d̄ò à la dà́ne à bè,
é t̄ó ās gaga gbáan,

27 é t̄ó ās boriino gaga boriino té,
é n̄ f̄āak̄õa bùsuno guu.

28 Ās d̄ò Peo t̄āazi,

aã pò kè wà saa òo pógεnoa blè.

29 Aã yãκεnanο Dii pοο fè,
ben gagyãa sìngu.

30 Finεasi fεε à yã pì mì zò,
ben gyãa pì zè.

31 Ben Dii tò yã bòo nna,
à bà kúo ai à borii.

32 Aã Dii pοο fè Meriba í kiia,
ben yã bò Musao zaa aã yãnzei.

33 Zaake aã à nòse yàka,
ben à yã ò laasuulεna sai.

34 Aãεe bùsu pì deeno kaate
lán Dii diéne nàro.

35 Aã yãkote kòn borii pino,
aã ñ fεεakaara zékpaε sè.

36 Aã dò ñ tãanοzi,
ben yã pì gòne takutεε ũ.

37 Aã ñ négōgbēno kè sa'opo ũ,
aã saa ò tãanοa kòn ñ nénogbēnoo.

38 Aã taarisaideeno kòto kpàkpa,
aã négōgbēno kòn ñ nénogbē pino.
Aã saa ònyo Kanaa bùsu tãanοa,
ben aã bùsu pì gbāsī kè.

39 Aã gbāsī lè ñ yãκεnanο yãnzei,
aã gò náanεsaideeno ũ ñ yãκεnanοa.

40 Ben Dii pofε fεézi,
à ye gbē kè à ñ sénο kāzi doro.

41 À ñ ná boriinοne ñ ozi,
ben aã zangurinο kí blè ñ musu.

42 Aõ ibεεno gbãaa m̀òhne,
aõ ɔ t̀ómma.

43 Ègõ ní bɔɔ g̀èn baaagõ,
m̀ode aõ zè k̀õn ní swāgbãakεnao,
ben aõ s̀ε ní durun yānzi.

44 Baa k̀õn beeeo tó à ní wiii mà,
è ní nawεakεna yā da.

45 Aõ yānzi è dɔ a bà kuunańyo yān,
è a ǹɔε lie a gb̃εke bíta yānzi.

46 À tò gb̃ε k̀è aõ ní k̀ūkū z̀izɔ ũuno
ní wēnda gwà.

47 Dii wa Luda, ò wa mì sí!

Ò wa bɔε boriino té ò wa kakõa,
le wà n t́ k̀é kú adona bɔ
wà ãa dā k̀õn n táakilεnao.

48 Aubarikade Dii, Isarailino Luda
zaa káaku ai gurɔ píngi!
Gb̃ε píngi be aami!
Aleluya!

TAKADA S̀ORODEE

Saamu 107-150

107

Dii sáabukεna

1 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gb̃εkεε yāana vīro.

2 Gb̃ε k̀è Dii ní bóno o le,
gb̃ε k̀è à ní bó ní ibεεno ɔz̃ino.

3 Gb̃ε k̀è à ní bó bùsu k̀õn bùsuo à ní kakõa
bɔna ɔfānt̃εbɔε kpa k̀õn a g̃εkpen kpaao

kōn gu'igbāroo kpaaoo kōn soomete kpaaono.

⁴ Aō gbēkeno likōaa zò gbáan,
aōwe wéte kè weé gá v̄ēen zé dōro.

⁵ Nōaa n̄ dé, ímii n̄ dé,
aō wèndi suuna kè.

⁶ Ben aō wii pè Diizi n̄ nawēakenan,
ben à n̄ bó n̄ wétamma guu.

⁷ À n̄ dá zé súusun
ai aō kà wéte kè aōé v̄ēen.

⁸ Wà Dii sáabu ke à gbēke yānzi
kōn yābonsae kè è ke gbēnono.

⁹ Zaake è ímiderino kòto yī kū́ne,
è pó maaa kpá n̄aderinōa aō kã.

¹⁰ Aō gbēkeno kú ga gusisin,
aōwe nawēa kee yina kōn m̀kyakooo.

¹¹ Zaake aō g̀ Luda yā mazi,
aō kya kà Luda Musude lédamman.

¹² À tò wà n̄ busa kōn zī gbāaaoo,
aō g̀èn s̀ wà lèe, d̀nleri kuuro.

¹³ Ben aō wii pè Diizi n̄ nawēakena guu,
ben à n̄ bó n̄ wétamma guu.

¹⁴ À n̄ bó ga gusisin,
à n̄ m̀kyakoono g̀à à k̀k̀.

¹⁵ Wà Dii sáabu ke à gbēke yānzi
kōn yābonsae kè è ke gbēnono.

¹⁶ Zaake è b̄ile gbà kè wà p̀ kōn m̀gotēo gboro,
è m̀si gbāngano é'ε.

¹⁷ Aō gbēkeno likōa n̄ swāgbāa yānzi,
aō wétamma è n̄ taarinō yānzi.

18 Póblee nii bò ní pɔɔn,
aɔ kà gana.

19 Ben aɔ wii pè Diizi ní nawɛakenan,
ben à ní bó ní wéetamma guu.

20 À a yā zīm̄ma, ben aɔ kèkɔ̄a,
à ní bó gaa lézĩ.

21 Wà Dii sáabu ke a gbêke yānzi
kɔ̄n yābɔnsaɛ kè è ke gbɛ̄nɔ̄nɔ̄.

22 Wà kennakɔ̄o saa oa,
wà à yākenanɔ̄ tɔkè kɔ̄n gudakenao.

23 Aɔ gbêkenɔ̄ dà ísiaala góro guu,
aɔ̄e laa taa í bíta p̄la.

24 Aɔ Dii yākenanɔ̄ è,
kɔ̄n yābɔnsaɛ kè è ke í dagulanɔ̄o.

25 À yā ò, ben zàgà'īa gbāaa kàka,
ísiaa s̄o f̄eɛ musumus̄u.

26 Aɔ̄e f̄eɛɛ musu, wèe suu gĩzĩ,
aɔ̄ kú kari lézĩ, ben swè kèńgu.

27 Gó nìgānigāńyo,
aɔ̄ tàtaataa bò lán wēderi bà,
íte'ɔ̄nd̄o p̄ingi yāam̄ma.

28 Ben aɔ wii lè Diizi ní nawɛakenan,
ben à ní bó ní wéetamma guu.

29 À īa gbāaa zè, à ḡò īa f̄eɛɛ ũ,
à ís̄o kp̄aɛ, ben í zè kítikiti.

30 Kè guu ȳi, aɔ p̄ɔ̄ kè nna,
ben à gāańyo íkpare kè aɔ̄ yezi.

31 Wà Dii sáabu ke à gbêke yānzi
kɔ̄n yābɔnsaɛ kè è ke gbɛ̄nɔ̄nɔ̄.

32 Wà à tó b̄o pari kakɔ̄ana guu,
wà à táaki lé d̄on'aedeeno kakɔ̄anan.

33 À swa ídeenɔ lìe gbáa ũ,
à tò íbɔkiinɔ gò gukori ũ.

34 À tɔɔte aubarikadee lì gu wìsidee ũ
gbě kè aɔ vɛenɔ yāzaakɛna yānzi.

35 À gbáa lì sèbe ũ,
à tò gukori gò íbɔkiinɔ ũ.

36 À nɔaderinɔ kàe gwe,
ben aɔ wéte kàe wà vɛen.

37 Aɔ burapɔnɔ tɔ, aɔ geepi línɔ bà,
ben à né ìnne maamaa.

38 À aubarika dàngu, aɔ pari kù maamaa,
èe tó aɔ pókādeenɔ làgoro.

39 Ben à ní lago dɔ, aɔ bùsa
gbāamɔnnɛna kɔn mɔnzio kɔn pɔsiaao yānzi.

40 À wí dà wɛenenɔa,
à tò aɔ likɔaa zò gukori zésaidee guu.

41 Mɔde à wɛndadeenɔ bò takaasikɛen à ní sé lezĩ,
à tò aɔ ua kò lán kpàsapɔnɔ bà.

42 Tó gbě maaanɔ è, aɔè pɔnnaa ke,
gbě zaaanɔ sɔ è ní lé nakɔa.

43 Ɔndɔdee làakari dɔ yā pìnɔa,
à Dii gběkke gwa lán à de nà.

108

Luda bé è tó wà zì ble

Dauda lè.

¹ Ma làakari kpaɛna, Luda,

mé lè sí mà n táaki lé kɔn nɔsɛo do.

² Ma mɔrɔ kɔn ma kuntigio kú máa?

Mé gudɔ pá mìo.

³ Dii, mé n sáabu kpá boriinɔ té,

mé n táaki lé gbēnōne.

⁴Zaake n gbēkke bíta kà n kiia,
n náane ludambe luguu lè.

⁵Luda, wà n tó sé lezĩ ai musumusu,
n̄ tó n gakui da andunala píngi.

⁶N̄ wewala n̄ wa mì sí kōn n gāsã gbāaa,oo,
le wamōwa n gbē yenzideenō e wà bō.

⁷Luda yā ò zaa a kúkiiā à bē:

Mé Sēkemu kpaatete kōn zìblena wiio,
mé gba da kōn Suko guzuro.

⁸Giliada būsū né ma pómē,
Manase boriinō būsū né ma pómē,
Eflaimu boriinō būsū né ma mōfuramē,
Yudanō būsū né ma gòmē.

⁹Mōabunō būsū né ma pipibōmē,
mèè ma kyatee káē Edōmunō būsūn,
mèè zìblewiii dō Filisitininō būsua.

¹⁰Dé bé eé gēmao wéte bīidee guuu?
Dé bé eé dōmē aē ai Edōmunō būsūn?

¹¹Luda, à de m̄be n ò gbàrewazi,
nèè bō kōn wa zìkpeeno dōroo?

¹²N̄ ò dawa wa ibeenō yānzi,
zaake gbēntee dōnle né yā pāmē.

¹³Wé zì ble kōn Luda gbāaa,oo,
àmbe eé kiti pá wa ibeenōa.

109

Sa zaaa ona ibēne

Dauda lè.

¹Luda, m̄be mèè n táaki lé,
n̄tongō yītenaro.

² Zaake gbẽ zaa bɔnkpeedeeno è ma yaka,
aõ è lé bɔ wà egɛyã dima.

³ Aõ è ligamazi kɔn zangu yão,
aõ è swèe kɛmao pɔke wíwinnena sai.

⁴ Aõ è yenzi sɔkpamɛ kɔn yãdimmanao,
baa kè mɛè adua kɛ́nɛ.

⁵ Aõ è à maaa fĩa bomɛ kɔn à zaaao,
yenzi sɔ, kɔn zanguo.

⁶ Ñ Setãn swi kea,
n̄ à kpakɔzi kɔn Ibilisio.

⁷ Ñ tó yãkpɛ à ble,
n̄ tó à aduakɛna kɛnɛ taari ũ.

⁸ À wɛ̀ndi gɔ kusu,
gbẽ pãnde gɔ à gɛɛ ũ.

⁹ À nɛno gɔ de sai,
à naɔ gɔ gyaano ũ.

¹⁰ À nɛno gɔ likɔazɔrinɔ ũ wàgɔ baa kee,
wàgɔ n̄ kpakɛɛ n̄ be zĩno guu.

¹¹ À fĩadee à pɔno nakɔa píngi,
gbẽ zĩtonɔ à zĩ àre ble.

¹² Gbẽke tón gbẽkɛɛ kɛnɛro,
wàton à né kè à tònɔ wɛ̀nda boro.

¹³ À boriino kaate,
aõ tó tóngɔ kú borii kè aõ é fɛeno téro.

¹⁴ À dezinɔ zaakɛna yã gɔ dɔ Diin,
n̄ton tó à da durun kɛa zikiro.

¹⁵ Aõ durun gɔ dɔn Diin,
aõ yã sã gbɛnon anduna guu.

¹⁶ Zaake èe dɔn à gbẽkɛɛ kɛ gbẽkenɛro,
è wéɛ tã takaasideenoa kɔn wɛ̀ndadeeno
kɔn pɔsiadeeno ai gèwãan.

17 À ye sa zaa onnenazi,
 ò tó à wí à musu.

Sa maa onnena è kánero,
 ò tó aubarika keo zã.

18 À lékennena dà lán uta bà,
 à à mè yàku lán í bà,
 à gè à wánon lán nósi bà.

19 Kana pì gõ daàla lán uta bà,
 àgõ dõ à pii lán asaa bà.

20 Dii fīa bo ma yādimmarinone le
 kōn gbē kè aṣè yā zaaa o ma musunoo.

21 Dii Gbāapingide,
 ò ma wēnda gwa n tó yānzi,
 ò ma bõ n maake kōn n gbēkeeo yānzi.

22 Zaa ke takaaside wēndadeen ma ũ,
 ma pɔɔ yàka búgubugu.

23 Mée gēteε lán uusie ora bà,
 má de lán kwaa kè ĩa e seε bà.

24 Léyina tò ma gbá è sí sé doro,
 ma yāyā ma gõ wòzɔgɔ.

25 Ma gõ yáadɔzipɔ ũ ma yādimmarinone,
 aṣè ma gwa wà mì gbāke.

26 Ñ dɔmale, Dii ma Luda,
 ò ma mì sí n gbēke yānzi,

27 le aṣ dõ kè n ɔɔ bé à kè,
 mbe Dii, n kename.

28 Baa tó aṣ ma ka, né aubarika damagu,
 tó aṣ fεemazi, wí é n kũ,
 mapi n zòbleri mé pɔnnaa ke.

29 Tó zaaa gõ ma yādimmarinone uta ũ,
 aṣ wí da n zĩndaa lán gumusu bà.

³⁰ Mé Dii sáabu kpá kōn kòto gbāaaο,
mé à táaki lé pari kakōana guu.

³¹ Zaake è ze kōn wēndadeenο,
è ń sí gbē kè aōè yā vēmmanο.

110

Mesaya kίkeε

Dauda lè.

¹ Dii bè ma diine à vēε a οplaazi
ai àgō à ibεεnο kenε à tinti ũ.

² Dii é tó n iko dagula,
né kí ble n ibεεnοa zaa Zayon.

³ N gbēnο é ń zīnda kpámma zìkaguro
kpiii kè kú adona musu,
n gōkparenο é mó n kiia lán gudonao kpíikpana bà.

⁴ Dii la dà, eé lé sokparo à bè:
Négō de sa'ori ũ ai guro píngi
Mεεkizεδεki zékpaεa.

⁵ Dii kú n οplaazi,
eé kίnanο dúgu zō a pofēguro.

⁶ Eé yákpae ke kōn boriinο,
aō gēnο égō kpá,
eé anduna píngi kίnanο dúgu zō.

⁷ Eé í mi swaazi zé léa,
beee yānzin à mì égō dana ílazi.

111

Dii tóbona

¹ Aleluya!
Mé Dii sáabu kpá kōn nòseo do
gbē maaanο kakōana guu.

² Dii yākenanɔ bíta,
gbē kè à yā kèńne nnaanɔ è wete wà dō.

³ À yākenanɔ bèe vī kōn gakuio,
à yāmaakena yāana vīro.

⁴ Dii tò wà dɔ a yābɔnsaekenanɔn,
à sùu vī kōn wēndaa.

⁵ È póblee kpá a vīakerinɔa,
égō dɔ a bà kuunańyo yān.

⁶ À a yākenanɔ gbāaa òdɔa a gbēnɔne,
à bori pāndenɔ būsuno sị à kpàńma.

⁷ À yākenanɔ náane vī bensō à zé vī,
à yādannenanɔ yāpuraa vī píngi.

⁸ Yā pìnɔ kāsāa pɛena gurɔ píngi,
è yā ke a zéa kōn náaneo.

⁹ À m̀siri zì à a gbēnɔ b̀ò,
à bà kúńyo gurɔ píngi.

À tó kú adona, à naasi vī.

¹⁰ Vīakena Diinen òndō m̀i ũ,
gbē kè aō à vīa vīinɔn asānsideenɔ ũ.

À táakilena égō yāana vīro.

112

Gbē kè Dii vīa vīi

¹ Aleluya!

Aubarikadeen gbē kè Dii vīa vīi ũ,
bensō Dii yādienanɔ è káne maamaa.

² À nénɔ égō gbāadeenɔ ũ ǹ b̀usun,
ǹsɛpuradee boriinɔ égō de aubarikadeenɔ ũ.

³ ɔ kōn auzikio di à be,
à yāmaakena yāana vīro.

4 Baa gusiaan guu è pu gbẽ maaane,
nòsɛpuradee kè sùu kɔ̃n wẽndaao ṽi.

5 Gbẽ kè è ɔ poro, kè è pó sɛkãíne,
bensõ è yá ke a zéa, yã è bɔo nna.

6 Póke é gbẽ maaa lá ble zikiro,
à yã égõ dɔ́ngu gurɔ́ píngi.

7 Baaru zaaa è à ṽia kũro,
à làakari égõ kpaena, égõ Dii náane ṽi.

8 À kù è ṽiro, ṽia è à kũro
ai à gá à yògõ ke a ibeena.

9 È gba da takaasideenone maamaa,
à yãmaakena yãana ṽiro,
à gbãaa ègõ kaara kɔ̃n b̃eεo.

10 Gbẽ zaaa è à e à pɔ f̃e,
è swaa kakũn à naguzi,
gbẽ zaaa pɔyezina è ke pã.

113

Dii táakilena

1 Aleluya!

Dii zòblerinɔ, à à táaki lé,
à Dii tó bɔ!

2 Wà Dii sáabu kpá
zaa tia ai gurɔ́ píngi.

3 Wà Dii tó bɔ
zaa ɔfántɛbɔε kpa ai à g̃ekpen kpaao.

4 Dii bíta de bori píngila,
à gakui da musula.

5 Dé bé à kà Dii wa Luda ũu?

À ṽeena kpatan zaa musu,

6 è w̃éε zu g̃ĩĩ

à musu kōn tōtεo gwa.

⁷ È gbāasaideenɔ bɔ̀ b̀usu té à n̄ fεε,
è wēndadeenɔ bɔ̀ tubura à n̄ sé lezĩ.

⁸ È n̄ da ḱinenɔ té,
borii kè à sè ḱinenɔ.

⁹ È p̄aaa kaara a bεen,
è à kε nédande pɔ̀nnadee ũ.
Aleluya!

114

Banla z̄lbaa lè

¹ Kè Isarailinɔ̀ b̀ò Igipiti,
kè Yakubu boriinɔ̀ b̀ò gbě z̄l̄tɔ̀nɔ̀ té,

² Yudanɔ̀ b̀usu ḡò Dii ḱukii ũ,
Isarailinɔ̀ b̀usu ḡò à ḱiblekii ũ.

³ Isia Tēaa ẃεε s̄in̄le à bàa lè,
Yoda í k̄pεε li.

⁴ K̄p̄īīinɔ̀ v̄iv̄i lán s̄ákaronɔ̀ bà,
s̄is̄in̄nɔ̀ k̄ɔ̀ɔ̀ lè lán s̄ānenɔ̀ bà.

⁵ Ísia, b́ó bé à n le n bàa lè?
Yoda, à kè dia n k̄pεε li?

⁶ K̄p̄īīinɔ̀, b́óyānz̄in a v̄iv̄i lán s̄ákaronɔ̀ bàzi?
S̄is̄in̄nɔ̀, à kè dia a k̄ɔ̀ɔ̀ lè lán s̄ānenɔ̀ bà?

⁷ Anduna, n̄ lugaluga Dii aε,
Yakubu Luda aεz̄ĩ.

⁸ À gbèsi kè íkaekii ũ,
à gbèpukāa li íbɔ̀kii ũ.

115

Dii bé è aubarika dañgu

¹ Èe ke wámbeero Dii,
 èe ke wámbeero,
 m̀be n̄ de wà n tó b̄
 n gb̄k̄e k̄õn n náan̄e yãnz̄i.

² À k̄è dia boriin̄ è wa la
 wà be wa Ludaa kú máme?

³ Wa Ludaa kú musu,
 p̄ k̄è à yezin è ke.

⁴ Ā ñ tãan̄ p̄i k̄õn kondogio k̄õn vuraa,
 gb̄ẽntee ɔ̄z̄ĩme.

⁵ Āõ lé v̄ĩ, m̄ode āè yã oro,
 āõ w̄éé v̄ĩ, m̄ode āè guu ero.

⁶ Āõ swā v̄ĩ, m̄ode āè yã maro,
 āõ ȳĩ v̄ĩ, m̄ode āè p̄ ḡũ maro.

⁷ Āõ ɔ̄ v̄ĩ, m̄ode āè p̄ k̄ũro,
 āõ gb̄á v̄ĩ, m̄ode āè t̄áa oro,
 āè k̄òto kek̄ero.

⁸ Āõ p̄irin̄ s̄ẽnkpeñyome
 k̄õn gb̄ẽ k̄è āõe ñ náan̄e keen̄ ñ píngi.

⁹ Isarailin̄, à Dii náan̄e ke!
 Àmbe a d̄onleri ũ k̄õn a s̄engbangoo.

¹⁰ Aruna boriin̄, à Dii náan̄e ke!
 Àmbe a d̄onleri ũ k̄õn a s̄engbangoo.

¹¹ Dii v̄ĩakerin̄, à Dii náan̄e ke!
 Àmbe a d̄onleri ũ k̄õn a s̄engbangoo.

¹² Dii d̄ò wa yãn,
 eé aubarika dawagu.
 Ée aubarika da Isaraili boriin̄,

eé aubarika da Aruna boriinɔn,
 13 eé aubarika da a vīakerinɔn,
 né féte gběnsi.

14 Dii a bori kōare,
 apinɔ kōn a nénɔ.

15 Dii aubarika daagu,
 àmɔ kè musu kōn tɔtɛo kè.

16 Musu né Dii pómɛ,
 mɔde à tɔtɛ nà gběnteenɔnɛ n̄ ɔzĩ.

17 Èe ke gènɔ bé wè Dii táaki léro,
 kesɔ gbě kè aɔ lé yĩtenɔ.

18 Wámbe, wégɔ Dii sáabu kpaa
 zaa tia ai guro píngi.
 Aleluya!

116

Gbě kè b̄ gaa lézĩ Dii sáabukpana

1 Má ye Diizi, zaake à ma yā mà,
 à ma wiipɛnaazii mà.

2 Mégɔ à sisii ai ma wèndi lén,
 kè à swā kpàmazi yānzi.

3 Ga bà fīkāmazi yā,
 mira wāwāa tōma,
 wéetamma kōn pɔsiaao dāmala.

4 Ben ma Dii sisi ma bè:
 Dii, n yā nna, n̄ ma mì sí.

5 Dii sùu vī bensɔ à maa,
 wa Ludaa wènda vī.

6 Dii è gbāasaideenɔ dākpa,
 kè ma busa, à ma mì sì.

7 Ma swè, ò keke ò kpáε,
zaake Dii yã maaa kènne.

8 Dii, n ma bɔ gaa lézi,

n wée'i gògome, née tó ma gèn síro,

9 Ie màgɔ té n ae gbě bēeno kukiia kè.

10 Baa kè nawēa tōma ma gɔ búgubugu,
má kpé à náane ví, ben ma yã ò.

11 Ma bídi kè ma bè:

Gbě píngi né egēdeenome.

12 Bón mé fīa boo Diine
à maaa kè à kēmee musu píngii?

13 Mé Dii m̀sina togo sé musu,
mé à sísisio.

14 Mé lù kè má sè Diineno papa
à gbēno wáa ní píngi.

15 Dii yāmarino gana bèe vīne.

16 Dii, n yã nna, n zòblerin ma ũ,
nɔgbě kè à d̀nzi nén ma ũ,
n ma bɔ bàn.

17 Mé kennakɔo saa omma,
mé n sísisio, Dii.

18 Mé lù kè má sè Diineno papa
à gbēno wáa ní píngi

19 à kpé ua Yerusalemu guu.

Aleluya!

117

Dii táakilena

1 Amɔa bori píngino à Dii tó kpá,
amɔa bùsu píngi gbēno à à táaki lé,

² Zaake gbẽkεε kè à vīwao kè bíta,
 Dii náane vī gurɔ píngi.
 Aleluya!

118

Gana Dii ua kɔn sáabukenao

¹ À Dii sáabu ke, zaake à maa,
 à gbẽkεε yāana vīro.

² Isarailinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

³ Aruna boriinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

⁴ À vīakerinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

⁵ Ma Dii sìsi ma nawēa guu,
 ben à wèmala à ma gba m̀èporokii.

⁶ Dii kúmao, vīa é ma kūro.
 Bón gbẽntee é fɔ à kemεε?

⁷ Dii kúmao ma dɔnlɛri ũ,
 mé ma ibεenɔ tí dɔ.

⁸ À maa wà na Diizi de
 gbẽntee náanekenala.

⁹ À maa wà na Diizi de
 gbāadeenɔ náanekenala.

¹⁰ Bori píngi lìgamazi,
 ben ma ní kaate kɔn Dii tɔo.

¹¹ Aɔ lìgamazi kpa píngi,
 ben ma ní kaate kɔn Dii tɔo.

¹² Aɔ fīma lán zónɔ bà,
 ben aɔ gàga lán kãe té bà,

ma n̄ kaate kōn Dii tóo.

¹³ Aō ma yīpa kpeεε, má yezi mà léε,
ben Dii dōmale.

¹⁴ Dii bé ma gbāaa ũ, à táakin meè lé,
àmbe à gō ma m̀siri ũ.

¹⁵ À ma, ponna wiii dō gbē maaanò bùran,
Dii oplaai zī bíta kè.

¹⁶ Dii oplaai kú musu,
Dii oplaai zī bíta kè.

¹⁷ Mé garo, mégō kuu,
mégō Dii yákenanò tōkēε.

¹⁸ Dii ma toto maamaa,
mōde èè tó gaa ma sero.

¹⁹ À zé maaa gbànò wēmε,
le mà gē mà Dii sáabu kpá.

²⁰ Dii ua zén yè,
gbē maaanò bé wè gēn.

²¹ Ma n sáabu kè Dii, zaake n wemala,
n gō ma m̀siri ũ.

²² Gbè kè kpéborinò pā kpàzi
bé à gō kpé gooda gbè m̀dee ũ.

²³ Dii bé à beee kè,
ben à kewe yābonsaε ũ.

²⁴ Gurō kè Dii d̄ien yè,
wà ponnaa ken wà ǹsε ke nna.

²⁵ N yā nna Dii! N̄ wa m̀ sí!
N̄ sùu ke Dii! N̄ wa dakōre m̀innaao!

26 Aubarikadeen gbẽ kè èe mɔɔ kɔ̃n Dii tó ũ,
zaa Dii ua wée gbáake kpaanzi.

27 Diin Luda ũ, à guu pùwe.

À zà lá kpákpa àgɔ̃ téo zĩbaakerinɔzi
ai sa'oki kobano kiia.

28 Ma Ludan n ũ, mé n sáabu ke,
ma Luda, mé n tó sé lezĩ.

29 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gbẽkɛɛ yãana vĩro.

119

Luda yã sɛna lezĩ

1 Aubarikadeenɔn gbẽ kè aɔ̃ kuu taari sai
wà Dii doka kũnanɔ ũ.

2 Aubarikadeenɔn gbẽ kè aɔ̃ Dii yã kũna
wà à kii wetɛ kɔ̃n nòsɛo doonɔ ũ.

3 Aɔ̃è yã kpɛgãnda kɛro,
aɔ̃ègɔ̃ té à zé guu.

4 N n ɔdɔkii òdɔawe,
lɛ wàgɔ̃ tézi kɔ̃n làakario.

5 Má yezi màgɔ̃ kú ma dɔ̃rɔa
màgɔ̃ n yãdannɛnanɔ kũna.

6 Tó má n yãdienanɔ kũna píngi,
bee é tó wí ma kũro.

7 Gurɔ̃ kè méɛ n dokayã maaanɔ dadaa,
mé n sáabu kpá kɔ̃n nòsɛpuraao.

8 Mégɔ̃ n yãdannɛnanɔ kũna,
n̄ton ma tón mámmanlo.

9 Dian gɔ̃kparɛ e àgɔ̃ kuu gbãsí sai nà?
Séde à yãkɛna kɔ̃ sé kɔ̃n n yão.

10 Méɛ n kii wetɛɛ nòsɛo do,

nton tó mà zã n yãdienanɔaro.

11 Ma n yã dà ma swè guu
 ɛ màton durun kennero yãzi.

12 Aubarikadeen mmɔn Dii ũ,
 n n yãdienanɔ damɛ.

13 Dokayã kè aɔ bɔ n lénno píngi,
 mé tɔkèíne kɔn ma léo.

14 Mèè pɔnnaa ke kɔn n yãno
 lán wè ke kɔn auziki bítao nà.

15 Mèè laasuu lé n ɔɔkiia,
 ma wée kú n zénɔa.

16 Ma pɔɔ kè nna n yãdienanɔa,
 n yã é sãmaguro.

17 N yã maaa ke mɔma n zɔblerine
 ɛ màgɔ kuu wèndio, mégɔ n yã kũna.

18 N ma wée kɛme
 ɛ mà wée si yãbɔnsaenɔɛ n dokan.

19 Nibɔn ma ũ anduna guu,
 nton n yãdienanɔ utemero.

20 N dokayãno nidena baabɔre
 ma swè blè.

21 Nèè kpákè wadadeeno kè lé n kũnozi,
 gbè kè aɔ zã n yãdienanɔano.

22 N ma bɔ sɔsɔnan kɔn ɔkenyoo,
 zaake má n yãno kũna.

23 Baa kè kinenɔ vèè wà lé kpàkɔsɔmazi,
 ma laasuu égɔ kú n yãdannenanɔa.

24 N yãno è ma pɔɔ ke nna,
 n yã pì è lé dama.

25 Ma gɔ daena tɔɔte,

̀̀n ma w`endi d`akpa l`an n`i `o na.

26 Ma a y`akenano d`od`onne, ben n wemala,
̀̀n n y`adannenan`o dame.

27 N`to ma n `od`kiino d`o,
ma laasuu `eg`o k`u n y`ab`onsaen`o.

28 Ma p`o`o sia `a k`e b`ita,
̀̀n ma gba gb`aa l`an n`i `o na.

29 N`ma k`e m`onafiki z`ea,
̀̀n ma gba z`e ma z`e k`on n dokao.

30 Ma y`ap`ura z`e s`e,
ma sw`e `eg`o k`u n dokaa.

31 M`a n y`an`o k`una `oplaplaa,
̀̀nton t`o w`i ma k`uro, Dii.

32 M`e`e w`a n y`adienan`o z`ezi,
zaake n ma l`aakari kp`aem`e.

33 Dii, ̀̀n n y`adannenan`o z`e `od`ame
le m`ag`o k`una ai ma w`endi l`en.

34 N`ma gba `ond`o m`ag`o n doka k`una,
m`ag`o z`i k`ea k`on n`o`se`o do.

35 N`ma da n y`adienan`o z`en,
zaake bee b`e `e k`amagu.

36 N`to ma sw`e `g`o k`u n y`an`o,
`aton t`a b`ini z`enlo.

37 N`ma w`ee go p`o p`aan`o,
̀̀n ma w`endi d`akpa l`an n`i `o na.

38 N`ya k`e n`i `o papa m`oma n z`o`blerin`e,
l`e k`e n`i gb`e n v`iakarin`o`ne.

39 N`to s`o`so`na k`e m`e`e `a v`ia k`ee gomala,
zaake n dokay`an`o maa.

40 M`a ye n `od`kiizi f`a,

̀n ma w`endi d`akpa n maakee guu.

41 Dii, ̀n m`o ̀n gb`ekee keme,
̀n ma mi si lan n`i o na,

42 gbasa ma ya si ma s`os`orila,
zaake mee n ya naane kee.

43 Nton y`apura ya si ma lenlo,
zaake n y`az`eeden ma wee d`ozi.

44 M`eg`o n doka k`una
ai gur`o p`ingi,

45 M`eg`o te aafia,
zaake ma n o`d`okii wete.

46 Me n yan`o o kinan`o ae,
wi e ma ku s`oro.

47 N y`adienan`o e ke ma p`one,
zaake ma ye ya p`in`ozi.

48 Ma ga se n y`adiena ke ma yezin`one,
me e laasuu le n y`adannenan`o.

49 N d`o ya ke n`i o n z`oblerinen,
zaake n`i to ma wee d`ozi.

50 Ya ke e ma laakari kp`ae ma naw`eakenan ye,
n legb`ena be e ma w`endi d`akpa.

51 Wadadeen`o e ma faboo yaana sai,
baa k`on beeeo me e za n dokaaro.

52 Me e d`o n dokaya ke ku zaa ziin`on,
ben a`e ma n`ose yi kume, Dii.

53 Me e p`o fe maamaa,
ke zaakerin`o e pa kp`a n dokazi yanzi.

54 Me e le si n y`adannenan`o musu
ma kuuna anduna kekii guu.

55 N ya eg`o d`omagu gw`aav`i, Dii,
me eg`o n dokayan`o k`una.

56 Ma yā beeenɔ kɔ̄ d̄,̄
zaake meèḡɔ̄ n ɔɔkii gwaa.

57 Dii, m̄be ma baka ũ,
ma lé gb̄è kè mé n yā ma.

58 Meè kúe kenne kɔ̄n n̄s̄eo do,
n̄ s̄uu kemao lán n̄ ò nà.

59 Ma a yākenanɔ laasuu lè,
ben ma sɔkpa n dokayānɔa.

60 Mé wā, mé gbá gáero,
le mà n yādienanɔ da.

61 Baa kè gb̄è zaaanɔ bà f̄kāmazi,
n dokayānɔ é sāmaguro.

62 Meè f̄e mà sáabu kenne lezāndo
n dokayā maaanɔ musu.

63 N v̄akeri píngi gb̄ennan ma ũ,
gb̄è kè āè n ɔɔkii gwaanɔ.

64 Dii, n gb̄ek̄ee anduna pà,
n̄ n yādienanɔ dame.

65 N à maaa kè mɔma n z̄ɔblerine,
lán n̄ ò nà, Dii.

66 N̄ w̄éez̄ee kɔ̄n d̄nao dame,
zaake ma n yādienanɔ si.

67 Le n̄ kpé n̄ ɔ t̄s̄ma, má s̄ās̄aname,
m̄de tia sa má n yā k̄na.

68 N̄ maa bens̄ɔ n yākenanɔ maa,
n̄ n yādienanɔ dame.

69 Baa kè wadadeenɔ yāsiaa n̄ama,
meèḡɔ̄ n ɔɔkii gwaa kɔ̄n n̄s̄eo do.

70 Ās̄ swā gb̄āgbā, èe yā maro,
m̄ma s̄ɔ ma p̄ɔ nna n dokaa.

71 N ɔt̄s̄mana k̄eme maa,

le mà e mà n yādannenano dada.

72 Doka kè b̀ò n lén maame
de vura k̀òn kondogi b̀orò ùgbangbanola.

73 N ̀ò ma í k̀asa à ma ke,
n ma gba ̀ònd̀ò mà n yādienanò dada.

74 N vīakerinò é ma e wà p̀onnaa ke,
zaake n yān ma tāmāa d̀oa.

75 Dii, má d̀õ k̀è n dokayāǹò maa,
k̀è n náane vī yānzin n ̀ò t̀õmazi.

76 Ǹ gbēkēē kemē le ma ǹòse kpáē,
lān ǹ ò m̀oma n z̀òblerinē nà.

77 Ǹ m̀ó ǹ wēnda d̀õmē le màg̀õ kuu,
zaake n dokayāǹon ma p̀onnaa ũ.

78 Ǹ t̀ó wí wadadee k̀è àõ taari k̀emē pānò k̀ū,
mapi s̀õ mé laasuu lé n ̀òd̀okiia.

79 N vīakerinò su ma kiia,
gbē k̀è àõ n yānò d̀õnò.

80 Ǹ t̀ò ma ǹòse g̀õ pura n yānò musu
le wí t̀ón ma k̀ūro yānzi.

81 Ǹ m̀isina yā e ma sẁē blee,
n yān ma wēē d̀õzi.

82 Ma wēē d̀ò n légbēnazi ai ma kpasa,
b̀oren né ma ǹòse yīi k̀ūmēē?

83 Má de lān báa b̀òkò k̀è t̀ésukpē mà bà,
baa k̀òn beeeo n yādienanò è sāmāguro.

84 M̀oma n z̀òbleri még̀õ n dāa ai b̀oremē?
B̀oren né ĩa da ma wētām̄marinòa?

85 Wadadeenò è wēē ỳõmē mà zun,
àõ yā è k̀õ sé k̀òn n dokaoro.

86 N yādienanò píngi náane vī,

̀n dɔmale, zaake wèe wée tãama pãme.

87 À gò féte kè aṣé yãamao anduna guu,
mɔma sɔ méε pã kpá n ɔdɔkiiziro.

88 Ñ ma wèndi dákpa n gbêke yãzi,
mé n yãno da.

89 Dii, n yã ègɔ kuu gurɔ pínɡi,
à kãsãa pεena zaa musu.

90 N náane vĩ wè kɔn wèo,
n anduna kãε, ben à kpé kuu.

91 Pó pínɡi kpé kuu gbãa n doka musu,
zaake pó pínɡi è dɔnzi.

92 Tó n dɔkan ma pɔnnaa ũ yãro,
le ma kaate ma nawēakena guu.

93 N ɔdɔkii é sãmagu zikiro,
zaake à gázĩn n ma wèndi dákpa.

94 N pón ma ũ, ñ ma mì sí,
zaake ma n ɔdɔkii wète.

95 Gbê zaaano e ma kpákpa wà ma de,
mɔde ma làakari kú n yãnoa.

96 Má è kè pó maa pínɡi zaka lé kuume,
mɔde n yãdienano bíta lé vĩro.

97 Má ye n dokazi à kè bíta fá,
mèègɔ laasuu leea zaa kɔngɔ ai uusie.

98 N yãdienano è tó ma ɔndɔo gɔ de ma ibeeno póla,
zaake à kú ma swèn gurɔ pínɡi.

99 Ma wéezēε de ma yãdannerino póla n pínɡi,
zaake ma laasuu ègɔ kú n yãnoame.

100 Ma ɔndɔo de mareeno póla,
zaake mèègɔ n ɔdɔkiino gwaa.

101 Mèè mì kē zé zaa pínɡia

le mà e màgõ n yã kũna yãzi.

¹⁰² Mée kē n dokayānɔaro,
zaake mbe n dāme.

¹⁰³ N yānɔ nname à kè bíta,
à nna de zóla ma lén.

¹⁰⁴ N ɔɔkii è ma gba làakari,
Beee yāzin ma za sāsāna zé pínginzi.

¹⁰⁵ N yān fitia ũ ma gbáne,
è guu pume zén.

¹⁰⁶ Ma la dà ma sō zεo,
kè mégõ té n dokayā maaanɔzi.

¹⁰⁷ Ma wétāmmana kè bíta, Dii.
n ma wèndi dākpa lán n ò nà.

¹⁰⁸ N ma sáabukpana sí,
gbasa n n dokayānɔ dame, Dii.

¹⁰⁹ Mèègõ ma zīnda da kari guu,
baa kōn beeo n dokayānɔ è sāmaguro.

¹¹⁰ Zaakerinɔ takutεε kpàkpame,
mɔde mée zā n ɔɔkiiaro.

¹¹¹ N yānɔn ma túbi ũ ai gurɔ píngi,
aōmbe ma pɔnnaa ũ.

¹¹² Ma swè kú n yādannenano kenaa
ai ma wèndi lén.

¹¹³ Ma za nòεplaadeenɔn,
n dokan má yezi.

¹¹⁴ Mbe ma uteki kōn ma sengbangoo ũ,
n yān ma wée ɔzi.

¹¹⁵ À gumala a zaakerinɔ
le màgõ ma Luda yādienano kũna.

¹¹⁶ Nḡõ ma kũna lán n ò nà, mégõ kuu,
nton tó tāmaa ma nero.

117 Ì ma sé musu le mà bọ aafia,
ma wée éǵǵ pé n yādannenanọa.

118 Nèè gí gbē kè aǵ zà n yādannenaanọzi,
aǵ mọnafikikena né pāme.

119 Nèè anduna zaakerinọ kwée lán mọgbọ bà,
beee yānzin má ye n yānọzizi.

120 Ma mè è fεε n vīa yānzi,
n dokayānọ naasi vīme.

121 Ma yā kè a zéa súusu,
̀nton ma tó ma wéetāmmarinọnero.

122 Ì kpégaau sé mamọma n zòblerine le mà bọ maa,
̀nton tó wadadeenọ wée tāmara.

123 Ma wée dọ n m̀sinazi ai ma kpsa,
má sọkpa n légbēna maaazi.

124 Ì yā kemε n gbēkεε guu,
̀n n yādannenanọ da mamọma n zòblerine.

125 Ì zòblerin ma ũ, Ì ma gba làakari
le mà n yānọ d̀rọ d̀.

126 Yākena gurọọ kà, Dii,
zaake wèe bọọ n doka kpεε.

127 Má ye n yādienanọzi de vurala,
baa vura baasana.

128 Má è n ọdọkii maa,
beee yānzin sāsána zé píngi è kemerozi.

129 Ì yānọọ de me yābọnsae ũ,
beee yānzin má kūna ma sẁenzi.

130 Ì yā bọkọtēna è guu puíne,
è ǹsedodeenọ gba làakari.

131 Ma lé aena, méε wesaa boo fēkuufekuu,
zaake n dokayānọ nii e ma deε.

132 Ì aε dọma Ì sùu kemao,

lán nɛ̀ kɛ gbɛ̀ kè aɔ̀ ye n tózinɔ̀nɛ̀ nà.

133 Ìn ma da zéa lán n' ò nà,
n̄ton tó yā zaa ke kí blemaro.

134 Ìn ma bɔ̀ gbɛ̀ takiikerinɔ̀ ɔ̀zĩ
lɛ̀ mà n ɔ̀dɔ̀kii gwa.

135 Ìn uu were mamɔ̀ma n zòbleria,
n̄ tó mà n yādannenanò dɔ̀.

136 Wéé'i e plaa ma wéɛ̀n
kè wà n doka kūnaro yānzi.

137 Dii, n̄ maa,
n dokayānɔ̀ zé vĩ.

138 N n yānɔ̀ diɛ a zéa,
aɔ̀ náane vĩ maamaa.

139 Ma ibɛ̀ɛ̀nɔ̀ sã n yān,
ben aɔ̀ yā ma kū gbāa maamaa.

140 Wà n yā yè wà gwà à see ke vīro,
mamɔ̀ma n zòbleri, má yezi maamaa.

141 Póken ma ūro, wè kya kámagu,
baa kōn beeeo n ɔ̀dɔ̀kii è sāmaguro.

142 N yāmaakɛ̀na yāana vīro,
n doka yāpuraa vĩ.

143 Nawéa kōn yā'ɔ̀ammao ma le,
mɔ̀de n yādiɛnanɔ̀n ma pɔ̀nnaa ũ.

144 N yānɔ̀ maa gurɔ̀ píngi,
n̄ ma gba làakari lɛ̀ màgɔ̀ kuu.

145 Mɛ̀è n sísi kōn nòseo do Dii,
n̄ wemala, mégɔ̀ n yādiɛnanɔ̀ kūna.

146 Mɛ̀è wiipenzi n̄ ma mì sí,
mégɔ̀ n yānɔ̀ kūna.

147 Mɛ̀è fɛ̀ɛ̀ idɛ̀'ide mà wii pɛ̀nzi,

n yān ma wée dozi.

148 Ii è na ma wéen gwāāvīro

le mà e mà laasuu lé n yāa yānzi.

149 N̄n ma yā ma n gbēke yānzi, Dii,

ñ ma wèndi dākpa lán n yāzedekeε de nà.

150 Gbē kè aṣè lé kpaakṣṣmaziinṣ kīmao,

mṣde aṣṣ zā kṣn n dokao.

151 N̄n kīmao Dii,

n yādienanṣ pīngi yāpuraa vī.

152 Zaa gikena má dṣ n yānṣa

kè n̄ diε àgṣ kuu gurṣ pīngi.

153 N̄n ma nawēakena gwa ñ ma m̄ sí,

zaake n doka e sāmaguro.

154 N̄n zεmao ñ ma bo,

ñ ma wèndi dākpa lán n à lé gbè nà.

155 N̄n m̄sina zā kṣn zaakerinṣ,

zaake aṣè n yādannenanṣ wetero.

156 N̄n wēndaa bíta, Dii,

ñ ma wèndi dākpa lán n yāzedekeε de nà.

157 Ma ibεε kè aṣè wée tāmaanṣ pari,

mṣde méε zā n yānṣaro.

158 Má ye n náanesaideenṣ kāziro,

kè aṣṣ n yā kūnaro yānzi.

159 N̄n gwa lán má ye n ṣdṣkiizi nà.

Dii, ñ ma wèndi dākpa n gbēkeε yānzi.

160 N̄n yā pīngipīngi né yāpuraame,

n dokayānṣ maa aṣṣ yāana vīro.

161 Gbāadeenṣ è wée tāma pā,

mṣde n yā vīa è ma kū.

162 Mèè ponnaa ke kɔ̃n n légbēnao,
lán ma auziki bíta sèe zì guu bà.

163 Ma za mɔ̃nafikin, má ye à yāziro,
n dokan má yezi.

164 Mèègɔ̃ n táaki lee gurɔ̃ do gē̃n swεεplaplaa
kè n dokayā̃nɔ̃ maa yā̃zi.

165 Gbē kè aɔ̃ ye n dokazinɔ̃ aafia bíta,
yā̃ke è tó aɔ̃ furo.

166 Ma wée dɔ̃zi ñ ma mì sí, Dii,
mèè té n yā̃dienanɔ̃zi.

167 Má n yā̃nɔ̃ kūna,
zaake má yezi maamaa.

168 Mèè n ɔ̃dɔ̃kii gwa mèè n yā̃nɔ̃ ma,
zaake ma yā̃kena píngi kú n ɔ̃zīme.

169 Ñ tó ma wiipena n kii le, Dii,
ñ ma gba làakari lán ñ ò nà.

170 Ñ tó ma aduakena ká n kiia,
ñ ma mì sí lán n lé gbè nà.

171 N táakilena gɔ̃ da ma lén,
zaake neè n yā̃dannenanɔ̃ dame.

172 Mé lè sí n légbēna musu,
zaake n yā̃dienanɔ̃ maa píngi.

173 Ñgɔ̃ kú soruo ñ ɔ̃ dɔ̃male,
zaake ma ze kɔ̃n n ɔ̃dɔ̃kii.

174 Mée à ni dee ñ ma mì sí, Dii,
n dokan ma ponnaa ũ.

175 Ñ tó màgɔ̃ kuu, mégɔ̃ n táaki lee,
ñ tó n dokayā̃nɔ̃ gɔ̃ ma kūna.

176 Ma kē zéa lán sãa kè sãã bà,
ñ mamɔ̃ma n zòbleri wete,
zaake n yā̃dannenanɔ̃ e sãmaguro.

120

Kuuna yāketedeeno té

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma nawēakena guu ma Dii sìsi,
ben à wèmalà.

² Ñ ma sí yāsiadeeno ɔzĩ
kõn mɔnafikideeno léo.

³ Mɔnafikide, Luda é kenyo dia nà?

Ke bòn eé kennεε?

⁴ Eé wéε tām̄ma kōn gōsagbāaa kà lé nnaano
kōn sē lí sīsī wāaa.

⁵ Wāiyoo mamoma kè má kú Mesekinɔ té,
má vεε Kedaɔ bisakutaan.

⁶ Ma vεε à gĩ kè maama
kōn gbē kè aō zà aafianno.

⁷ Vεena aafian má yezi,
mɔde tó ma yā ò, swèen aōè fεεomazi.

121

Dii wa Dākpari

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma wéε dɔ sīsīno kpa,
guu kè ma dɔnle è bòn.

² Ma dɔnle è bɔ Dii kiiame,
àmbe à musu kōn tɔɔteo kè.

³ Eé tó n gbá sataro,
n dākpari é igoba páro.

⁴ Isarailino dākpari é igoba páro fá,
eé sō ii oro.

⁵ Diin n dākpari ũ,
Dii denne ɔra ũ n ɔplaazi.

⁶ Ɔfãntẽ é n lé fãantẽro,
kesõ mɔvura gwãavĩ.

⁷ Dii é n sí kisira sãnda píngia,
eé n wèndi dākpanne.

⁸ Dii é n dākpa n gana guu kɔn n sunao
zaa tia ai guro píngi.

122

Dauda aduakena Yerusalemune

Gana Yerusalemu lè.

¹ Kè wà bème wà gá Dii ua,
ma pɔɔ kè nna.

² Wá zena n bĩilea sa, Yerusalemu.

³ Wà Yerusalemu kàe nanakɔana gíngin.

⁴ Gwen Isaraili boriino è gën,
borii kè Dii sè pìno.

Aɔè gá Dii sáabu kpá
làn à diẽne nà.

⁵ Gwen yãgɔgɔrinɔ kitanɔ káen
Dauda boriino kpata kitanɔ ũ.

⁶ À aafia wée ke Yerusalemune à be:
Luda tó gbẽ kè aɔɔ yenziino aubarika e!

⁷ Aafia gɔ kú n bĩino dagura,
n gudākpaikiino gɔ kaena nna.

⁸ Ma gbẽno kɔn ma gbẽnnano yãnze mé be,
Luda n gba aafia.

⁹ Dii wa Luda kpé yãnze
mé à maaa wée kenne.

123

Wéedɔna Ludazi

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma wée sè, mée n kii gwaa,
mmɔn kè n kpatan kú musu.

² Lán zò wée ègɔ dɔ pɔzi a bedee ɔzĩ nà
bensɔ zɔnɔgbě wée ègɔ dɔ a dazi,
len wa wée ègɔ dɔ Dii wa Ludazi le
ai à gá wa wěnda gwao.

³ Ñ wa wée gwa, Dii, ñ wa wée gwa,
zaake gběno kyakanawaguu wa kpsa maamaa.

⁴ Wa ñadarino lalandikena fɔ maamaa
kɔn wadadeeno kyakangunao.

124

Dii wa zenyodee

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ Tó Dii kúwao yāro,

Isarailino o:

² Tó Dii kúwao yāro
gurɔ kè wà fɛwazi,

³ le wà wa mómɔ bɛɛ kè aɔ pɔ fɛwazi,

⁴ le aɔ dàwala lán í bíta è dańla nà,
le aɔ wa sɛɛ wà tàwao lán swa pana bà,

⁵ le aɔ wa wara lán í fɛna bà.

⁶ Aubarikadeen Dii ũ,
kè èe tó wà wa ke gyáigairo.

⁷ Wa bɔ takutɛɛn lán bāa bà,
bà kè, wa pitiríma.

⁸ Wa dɔnlɛ è bɔ Dii kiiame,

àmbe à musu kǝn tǝtǝo kè.

125

Luda gbēno kuuna aafia

Gana Yerusalemu lè.

¹ Dii náanekerinǝ de lán Zayǝn kpiii bà,
à degena vīroo, ègǝ kuu gurǝ pǝngi.

² Lán kpiiiinǝ ligana Yerusalemuzi nà,
lèn Dii ligana a gbēnozi lè
zaa tia ai gurǝ pǝngi.

³ Gbē zaaanǝ é e wàgǝ kí blee
gbē maaanǝ bùsun wàgǝ gaaro,
lè gbē maaanǝ tón ǝ da zaakeranlo yǝnzi.

⁴ Dii, n̄ à maaa kè gbē maaanǝnè,
gbē kè aǝ n̄ǝe puraanǝ.

⁵ Gbē kè aǝ zé kotina sènǝ sǝ,
Dii é n̄ wara kǝn zaakerinǝmè.

Luda Isarailinǝ gba aafia!

126

Isarailinǝ suna n̄ gwena ziia

Gana Yerusalemu lè.

¹ Kè Dii wa bǝ zǝbleen à sùwao Zayǝn,
à dèwe lán nanaa bàmè.

² Wa vī kǝn yáo wa guda kè,
ben boriinǝ bèkǝnè,
Dii yā bíta kèwe.

³ Dii yā bíta kèwe,
ben wée pǝnnaa kèè.

⁴ Dii, n̄ suwao wa gwena ziin,

lán nɛ̀ su kɔ̀n ío gbáan nà.

⁵ Gbē kè aṣ pọ̀ t̄ kɔ̀n wéé'ionɔ̀,
adeenɔ̀ é kē kɔ̀n gudakenaomɛ.

⁶ Gbē kè b̀ kɔ̀n ́o d̄o kɔ̀n ṕwεεo kūna,
adee é εara à su kɔ̀n gudakenao
kɔ̀n ése bakaao sɛna.

127

Ṕ ṕngi né ludangbaame

Gana Yerusalemu lè kè Sulemanu dà.

¹ Tó èe kε Dii bé à kpé boro,
ēndē à b̀rinɔ̀ e zī p̄aa kεεmɛ.

Tó èe kε Dii bé à wéte dàkparɔ̀,
ēndē à dàkparinɔ̀ e itē kεε p̄ame.

² Fεena idε'idε, daena lezāndo,
zībāabāakεna ṕblee yānzi né yā p̄ame,
zaakε Dii è a gbē yenzideenɔ̀ gba kámmabona.

³ Néǵǵgbēnɔ̀ né Dii gbaame,
nénɔ̀ né à láadame.

⁴ Lán kànɔ̀ de nà z̀kari ɔ̀zī,
lɛn n g̀kparεkεgurò néǵǵgbēnɔ̀ de lε.

⁵ Aubarikadeen gbē kè à gbàra panańyo ũ,
tó à ibεenɔ̀ à lè ḡaalε, wí é à k̄uro.

128

Yā maaa kè Dii v̄akeri è ee

Gana Yerusalemu lè.

¹ Aubarikadeen gbē kè Dii v̄ia v̄i
bens̄o à té à zén ũ.

² Né n zī àre ble,
néǵǵ aubarika v̄i, néǵǵ kuu aafia.

³ N naṣ éǵǵ kú n ua

lán geepi lí né'iri bà,
 n négōgbēno égō liga n teebuzi
 lán kù lí keteno bà.
⁴ Len gbē kè Dii via vīi
 ègō aubarika vī le.

⁵ Zaa Zayon Dii aubarika dangu
 ai n wēndi lén.
 À tó n wée si Yerusalemu nmanale,
⁶ à tó n n dion e kōn wéeo.

Dii Isarailino gba aafia!

129

Isarailino sa zaa ona ní ibeono

Gana Yerusalemu lè.

¹ Zaa wa néngo zī wà wée tàwa gèn ūgbangba.

Isarailino o:

² Zaa wa néngo zī wà wée tàwa gèn ūgbangba,

mōde wèe fō wà wa furo.

³ Wà wa kpeegura bú wì,

wà à dōro kè gbàagbāa.

⁴ Dii maa,

à gbē zaaano bà zōwe.

⁵ Gbē kè aō zà Zayonno

sokpa kpe e kōn wíyāo.

⁶ Aōgō de lán sè kè bōe kpé musu bà,

ai àgō gbā à gāga.

⁷ Eé sèkēri okū paro,

eé bakaa ke à sí yi wà da gānlo.

⁸ Gbē kè aōe gētēno tón be,

Dii aubarika dańguro,

ke wà aubarika dańgu kōn Dii tóo.

130

Wéedona Diizi

Gana Yerusalemu lè.

¹ Zaa í lòn ma wii pè Diizi ma bè,

² Dii, ò ma yā ma,

ò swā kpá ma wiipenazi ò ma wée gwa.

³ Dii, tó nɛɛ wa durunno kɛ ò diemɛ,

Dii, dé bé eé bɔɔ?

⁴ Mbe í durunkɛnnɛna zé vī,

beee yānzin wè vīa kennezi.

⁵ Ma wée ègɔ do Diizi, mée à dāa,

à yān má sɔkpazi.

⁶ Lán gudākparino wée ègɔ do gudonazi nà,

ma wée ègɔ do Diizi deńla,

ee, à de gudākparino wéedona gudonazila.

⁷ A Isarailino, à wée do Diizi,

zaake Dii gbɛkɛɛ vī,

à m̀sina gbāaa vī papana.

⁸ Àmbe eé Isarailino bo

aɔ durunno guu píngi.

131

Nana Diizi

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ Dii, ñadāna kú ma swè guuro,

mèè gbɛno gwa mà í ke pɔɔpɔɔro,

mèè ɔ ká yā kè demalaaziro,

kesɔ yā kè zĩ'ũmɛɛ.

² Lenlo! Ma a laasuu kè do,

ma a làakari kpàe
 lán né yõmiri kè kú à da ɔzĩ bà,
 ma nòse de lán né yõmiri pó bà.

³ A Isarailinɔ, a wée gõ dɔ Diizi
 zaa tia ai gurɔ píngi.

132

Dauda boriinɔ vɛɛna kpatan Zayɔn

Gana Yerusalemu lè.

¹ Dii, n tó Dauda yã gõ dɔngu
 kɔn nawɛa kè à kènɔ píngi.

² À la dà Diine,
 à lù sè Yakubu Luda gbãadeene à bè,

³ é gẽ kpénlo,
 é dae a gádoaro,

⁴ é we à igoba páro,
 é tó ii na a wéenlo,

⁵ ai à gá guu eo Diine
 à kpé dɔ Yakubu Luda gbãadeene.

⁶ Wa à baaru mà Eflata b̀usun,
 wa bɔa Yarimu bura.

⁷ Wà gá à kúkiia,
 wà kúe à tinti ae.

⁸ Dii, n fɛɛ n su n pitakiia,
 mpi kɔn n ikoke àkpatio.

⁹ N gbàgbārinɔ maakɛɛ da uta ũ,
 n yāmarinɔ guda gõ dɔ.

¹⁰ Nton m̀ikpɛɛ zu kína kè n kànero
 n z̀bleri Dauda yānzi.

¹¹ Dii s̀ kɔn a kuunao Daudane,

à náane vī, eé lé liero, à bè:

Mé n boriino doke ká n kpatan.

¹² Tó n boriino ma bà kuunaño yā dà,

tó aō yā kè má dànneno kūna,

aō boriino égō vēe n kpatan guro píngi.

¹³ Zaake Dii Zayon sè,

à yezi àgō de a vēekii ũ, à bè:

¹⁴ Guu kèn mégō kún guro píngi,

gura kèn mégō vēenan, zaake à ma pōo gbàme.

¹⁵ Mé aubarika dan maamaa,

mé póblee kpá à takaasideenoa à mómma.

¹⁶ Mé misina da à sa'orinone uta ũ,

ma yāmarino guda égō dō.

¹⁷ Gwen mé Dauda bori kína gbāadee bon,

gwen kína kè má kà té égō don.

¹⁸ Mé wí da à ibeenoa,

à kífura égō té kee à mìa.

133

Kuuna kōo ledole guu

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ À gwa lán à maa bensō à nna nà,

tó Luda gbēnoo kuu kōo ledole guu.

² À de lán kyakena nōsi

kè wà kù Aruna mìa bà,

kè plà à létānkakāa ai à kà à uta léa.

³ À de lán wà be

Emōni kpíi bé èe kpaà bà Zayon kpíiinōa.

Gwen Dii a aubarikadunguna diēn

wēndi kè eé yāaroo ũ.

134

Dii sáabukpana gwāavĩ

Gana Yerusalemu lè.

- ¹ A Dii zĩkerino,
à Dii sáabu kpá a píngi,
amɔa kè ée zĩi keε Dii ua gwāavĩno.
² À a ɔɔ sé musu Dii kúkii kpa,
à à sáabu kpá.

³ Zaa Zayɔn Dii aubarika daagu,
àmbe à musu kɔn tɔɔteɔ kè.

135

Dii táakilena

- ¹ Aleluya!
À Dii tó bɔ!
À Dii sáabu kpá, amɔa à zĩkerino!
² Amɔa kè eè zĩi ke wa Dii beno,
a gbě kè eègɔ zena wa Luda uano.
³ À Dii tó bɔ, zaake à maa,
à à táaki lé, zaake beee bé à nna.
⁴ Dii Yakubu boriino sè a pó ũ,
à Isarailino diε a gbě yenzideeno ũ.
⁵ Má dɔ kè Dii bíta,
wa Luda bé à de tãanɔla n píngi.
⁶ Dii è yã kè à yezi ke
musu kɔn tɔɔteɔ,
ísiaano guu kɔn a lɔno.
⁷ È tó lou sisi ai anduna lézekiia,
è tó lou ma kɔn à pinao,
è bɔ kɔn zàga'iao a pókækiin.

⁸ À Igipiti dauduno dède
kõn pókãde né káakuno píngi.

⁹ À sèedanõ kõn dabuyãno kè Igipiti,
à wéε tà Fili'aunaa kõn a ìbanõ n píngi.

¹⁰ À boriino kàate pari,
à kína gbãadeenõ dède,

¹¹ Amõrinõ kí Siõ
kõn Basã kí Oguo
kõn Kanaa bùsu kínano n píngi.

¹² À n bùsu sì à kpà
a gbě Isarailinõa túbi ũ.

¹³ Dii, n tó ègõ kuu gurõ píngi,
Dii, n yã égõ dõ gbẽnõn ai wa boriia.

¹⁴ Zaake Dii é tó a gbẽnõ bõ maa,
eé a zòblerinõ wẽnda gwa.

¹⁵ Boriino n tãano pì kõn kondogio kõn vuraõ,
gběntee ɔzĩinõmε.

¹⁶ Aõ lé vĩ, mõde aõè yã oro,
aõ wéε vĩ, mõde aõè guu ero,

¹⁷ aõ swã vĩ, mõde aõè yã maro,
aõè wesaa boro.

¹⁸ Aõ pìrinõ sēnkpeńyomε
kõn gbě kè aõ ténzino n píngi.

¹⁹ Isarailinõ, à Dii sáabu kpá!
Aruna boriino, à Dii sáabu kpá!

²⁰ Levi boriino, à Dii sáabu kpá!
Dii vīakerinõ, à Dii sáabu kpá!

²¹ Aubarikadeen Dii ũ zaa Zayõn,
àmõ kè kú Yerusalemu.
Aleluya!

136

Dii sáabukena

- 1 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 2 À Luda kẹ̀ de tāanola sáabu ke,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 3 À Dii kẹ̀ de diinola sáabu ke,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 4 Àmbe è dabuyā bítanọ ke ado,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 5 À musu kẹ̀ kǝn a ɔ̀ndɔ̀ɔ̀,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 6 À tɔ̀tɛ kàe í musu,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 7 À pógupuri bítanọ kẹ̀,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 8 À ɔ̀fāntē kẹ̀ à kí ble fāantē,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 9 À mɔ̀vura kǝn sɔ̀sɔ̀nɛnɔ̀ kẹ̀ aɔ̀ kí ble gwāāvī,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 10 À Igipiti daudunọ̀ dèdè,
à gbě́kẹẹ yāana vīro,
- 11 À Isarailinọ̀ b̀̀de ní té,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 12 À a gāsā̀ p̀̀ro kǝn a iko gbāāao,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 13 À Isia Tēaa z̀̀k̀k̀re plaa,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 14 À t̀̀o Isarailinọ̀ g̀̀t̀t̀e à dagura,
à gbě́kẹẹ yāana vīro.
- 15 À Fili'auna kǝn a z̀̀ik̀p̀ɛɛnɔ̀ kà Isia Tēaan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

16 À dò a gbě̀nɔne aε gbáan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

17 À kí bítanɔ lè à nè,

à gbě̀kεε yāana vīro.

18 À kí gbāadeenɔ dède,

à gbě̀kεε yāana vīro.

19 Amɔrinɔ kí Siṣ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

20 Kṣn Basā kí Oguo,

à gbě̀kεε yāana vīro.

21 À ní b̀usu s̀i à gba d̀ao,

à gbě̀kεε yāana vīro.

22 À kpà a z̀bleri Isarailinɔa túbi ũ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

23 À d̀o wa yān wa gwena zaaan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

24 À wa b̀o wa ibεεnɔ ɔzĩ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

25 È p̀obleε kpá p̀o sānda ṕingia,

à gbě̀kεε yāana vīro.

26 À Luda Musude sáabu kε,

à gbě̀kεε yāana vīro.

137

Z̀izɔnɔ w̄iipεna

1 Kε wa v̄εε Babilɔnu swaanɔ saε,
Zayɔn yā d̀wagu, ben wa ́o d̀o.

2 Wa wa m̀ɔɔnɔ t̀o logona swagbara línɔa gwe.

3 Gwen gbḕ k̀e aṣo wa k̀unanɔ b̀e wà l̀e sír̄ne,
wa w̄éetāmmarinɔo yezi wà k̀k̄k̄ óne,

wà Zayon lèno doke síne.

⁴ Dian wé Dii lèno sí nà
bori pāndenò būsū guuu?

⁵ Tó n yā sāmāgu Yerusalemu,
ma ɔplaa ga.

⁶ Tó Yerusalemu yā e dɔmaguro,
tó mée à diɛ ma pɔnnakena mì ũro,
ma néné naɛ.

⁷ Dii, n dɔ yā kè Edomunɔ kèn
zī kè wà yā mò Yerusalemunɛ
aɔ bè: À gbě à daɛ,
à gbě à daɛ māmman.

⁸ Babilɔnudeenɔ né pɔ kaatenanɔmɛ!

Aubarikadeen gbě kè eé yā kè á kèwee fīa boaree ũ,

⁹ kè eé a nénɔ kūkū à n pá gbèa.

138

Dii sáabukpana à gběke yānzi

Dauda lè.

¹ Mé n sáabu kpá kɔn nòseɔ do,
mé n táaki lé gbãadeenɔ aɛ.

² Mé kúɛ mà aɛ dɔ
n kpé kè kú adona kpa,
mé n tó bɔ n gběke kɔn n náanɛɔ yānzi,
zaake n n tó kɔn n yāo sè lei de pɔ píngila.

³ Kè ma n sisi, n wemala,
n ma kù ke gbāaa, n ma swè kpáɛ.

⁴ Tó anduna kínanɔ yā kè n ò mà,
aɔ n sáabu kpá n píngi, Dii.

⁵ Aɔ lè sí Dii yākenanɔ musu,
zaake Dii gakui bíta.

⁶ Baa kōn Dii kuunamusukεεo,
 è gbě kēsānanɔ wēnda gwa,
 è wée pā gbě kè aɔɔe daa wà kànɔla.

⁷ Baa tó wétamma ligamazi,
 nèè ma wēndi dākpa,
 nèè ma ibεεnɔ pɔfē kpáε,
 nèè ma mì sí kōn n gāsā gbāaaο.

⁸ Dii é yā kè à ò papamε.
 Dii, n gběkεε yāana vīro,
 ñton mamɔma kè n ma kεε tóro.

139

Dii yā sānda píngi dō

Dauda lè.

¹ Dii, n ma yā gwàgwa ní dō,

² ní ma vēena kōn ma fεεnao dō,
 zaa zāazā ní ma laasuunɔ dō.

³ Nèè ma taa'ona kōn ma daεnao tàasi kε,
 n kō dō kōn ma yānɔ píngi.

⁴ Lε yā kpé à bɔ ma lén,
 Dii, ní dō sānsān.

⁵ Ní ligamazi kpεε kōn aεo,
 n ɔɔ kúmala.

⁶ Dōna beee demε dabuyā ũmε,
 à demala, ma ñndō e káaro.

⁷ Mán mé gán mà kē n Niniiā?

Mán mé bàa sí mà gán mà koranzii?

⁸ Tó ma fεε ma gaa musu, ní kú gwe!

Tó ma daekii kè gèwāan, nýε gwa!

⁹ Tó ma fεε ma gaa ɔfāntēbɔε kpa,
 tó ma gaa vēε ísia baa ɔfāntēgēkpen kpa,

10 baa gweme má na n ɔzĩ,
négõ ma kũna n ɔplaaɔ.

11 Tó ma bè gusiaa damala,
ke gupuraa kè ligamazii li gwãavĩ ũ,
12 guu ègõ siannero,
gwãavĩ ègõ dennε lán fãantẽ bàme,
gupura kɔn gusiaao ègõ sɛnkpenneɛ.

13 Mbe n ma guu kè,
n ma í kàsa ma da gbεεεn.

14 Ma sáabu kè kɛnnε ma kena naasi vĩ
bensõ à yãbɔnsaε vĩ.

N yãkenano è bɔ́ n saε,
má dõ sãnsãn ma nɔsɛn.

15 Gurɔɔ kè n ma í kàsa né'iso guu,
ma wá kee utenannero.

Kè ma mè e lii asii guu gwe,

16 n wéε sɔ ma négberεε.

Lán n ma gurɔɔ diε nà píngi,
à lé kú n takadan
zaale à kee e naaro.

17 Luda, n laasuu bèε vĩme maamaa,
à lé vĩro fá!

18 Tó má yezi mà naro,
aɔɔ pari de bùsu'aatēla.

tó ma vu,
mèègõ kúnyo ai tia.

19 Luda, tó né gbē zaaano dede dé?

À gumala a gbēderino!

20 N ibεεno è n yã o kɔn nɔsε zaaao,
n tó bèε vĩ n lénlo.

21 Dii, mɛ̀ɛ̀ za gbɛ̀ kɛ̀ aɔ̃ zanguunɔ̃nloo?

Mɛ̀ɛ̀ gí gbɛ̀ kɛ̀ aɔ̃ fɛ̀enzinɔ̃ kázi.

22 Má yáke víńńero, se zangu,
mɛ̀ɛ̀ ń diɛ ma ibɛ̀ɛ̀nɔ̃ ũme.

23 Luda, ń ma gwagwa ń ma nòsɛ̀ dɔ̃,
ń ma yɔ̃ ń ma gwa ń ma laasuu dɔ̃.

24 ń gwa tó má laasuu zaa ke ví,
ń ma da zé kɛ̀ ègɔ̃ kuu gurɔ̃ píngia guu.

140

Aduakɛ̀na gbɛ̀ zaaanɔ̃ musu

Dauda lè.

1 Dii, ń ma sí gbɛ̀ zaaanɔ̃,
ń ma dákpá gbɛ̀ pāsĩnɔ̃ yānzi.

2 Aɔ̃è yā zaaa laasuu lé ń swèè guu,
swèèn aɔ̃ègɔ̃ wɛ̀tɛɛ gurɔ̃ píngi.

3 Aɔ̃è ń lé kɛ̀kɛ̀ lán mlè bà,
aɔ̃ légbɛ̀ né pitigoo sɛ̀wɛɛmɛ.

4 Dii, ńton tó gbɛ̀ zaaanɔ̃ ɔ̃ namaro,
ń ma sí gbɛ̀ pāsĩnɔ̃,
aɔ̃è lé kpakɔ̃sɔ̃ le wà ma pãɛ.

5 Wadadeenɔ̃ wèɛ yɔ̃mɛ,
aɔ̃ takutɛɛ kpàkpamɛ,
aɔ̃ bà kpàmɛ zén.

6 Dii, ma bènnɛ: Ma Ludan n ũ,
ń swá kpá ma wēnda wiiizi, Dii.

7 Dii Luda, ma m̀siri gbāaa,
mmɔ̃n kè nèè ɔ̃ kúmala zĩlan,

8 ńton tó gbɛ̀ zaaanɔ̃ ń pɔ̃yezi zé ero,
Dii, ńton tó aɔ̃ lékpakɔ̃sɔ̃na kɔ̃ séro.

⁹ Gbē kè aṣo ligamaziinᵒ,
yā zaaa kè aṣo ma kpákpaao wí n musu.

¹⁰ Téyᵒ wāaa kúmma, wà n zu tén,
aṣ si wèe kè aṣé bᵒnloo guu.

¹¹ Nton tó gbēyakarino zekii e anduna guuro,
n tó kisira gᵒ gbē pāsino wεε zena sai.

¹² Má dᵒ kè Dii è yā nnaa kpá wēndadeenᵒa,
è yā kεkε takaasideenᵒne a zéa.

¹³ Yápura, gbē maaano é n tó bᵒ,
nᵒsεpuradeenᵒ égᵒ kú n aezĩ.

141

Misina aduakena

Dauda lè.

¹ Dii, mée wii pεenzi, n ke kpakpaa,
tó ma n sisi, n swā kpá ma yāzi.

² N tó ma aduakena ká n kiia
lán tuaetiti tésukpε bà.

N tó ma ᵒ dᵒna musu gᵒ denne
sa uusie ona ũ.

³ Dii, n léso dame ma léne,
n tó mà a lé fᵒ.

⁴ Nton tó yā zaaa ma swè gáero,
ε mᵒton kakᵒa kᵒn zaakerino
n yāzaakena guuro,
ε mᵒton n pᵒ nnaano bleńyoro.

⁵ Tó gbē maaa ma ε, à gbēkεe kēmeme!
Tó à kpákēmazi, mé gíziro,
nᵒsi kᵒn a kpèome.

Meègᵒ adua kεε baabᵒre

le gbẽ zaaano yãkena gboro.

⁶ Tó wà ñ gbãadeeno kà s̄is̄igoo w̄een,
zaakerino é sí kè ma yã bé à nna.

⁷ Lán wè yàka para à bùu fãakõa nà,
len aõ wá égõ fãakõana ñ mirawee léa le.

⁸ Dii Luda, m̄be ma w̄ée d̄onzi,
ma nanzi, ñton ma kpá gaaziro.

⁹ Ñ ma bo takutee kè wà kpàkpameenon,
bà kè zaakerinoo kpàkpamee p̄ino.

¹⁰ Ñ tó gbẽ zaaano si ñ z̄inda bà guu,
mapi s̄õ mé ḡẽte aafia.

142

Aduakena gb̄eween

Dauda aduakena guroo kè à kú gb̄eween.

¹ M̄ée ó gbãaa doo Diine,
m̄ée w̄enda wii p̄ee Diizi.

² M̄ée ma yã'õamma boene,
m̄ée ma naw̄akena t̄õk̄ene.

³ Tó ma n̄õse yàka búgubugu,
m̄be neégõ ma tá k̄ese d̄õ.
Wà takutee kpàkpame ma z̄én.

⁴ Ñ w̄ée sé ñ ma opla gwa,
gb̄eke è ma yã daro.
Má nakii v̄i d̄oro,
gb̄eke è ma aafia gbekaro.

⁵ Dii, m̄ée wii p̄eenzi ma bè:

M̄be ma utekii ũ,
m̄be ma baka ũ andunan.

⁶ Ñ swã kpá ma wiipenazi,

zaake ma gõ múkumukume.
 Ñ ma sí gbě kè aõoe pεεεmaziinɔa,
 zaake aõ gbãaa demala.
 7 Ñ ma bɔ kagurakena kèkiin,
 ɛ mà n tó bɔ,
 gbasa gbě maaanɔ ligamazi
 kè n yã maaa kème yãnze.

143

Kuuna ibεεnɔ ɔzĩ aduakena

Dauda lè.

1 Dii, ñ ma aduakena sí,
 ñ swã kpá ma wēnda wiizi,
 ñ wemala n náane kōn n maaao yãnze.
 2 Ñton yãkpaε ke kōn mamɔma n zòblerioro,
 zaake gběkee taari sai n kiïaro.

3 Ma ibεε pèεma à ma nε,
 à tò má kú gusiaan
 lán gbě kè gà zaa gikena bà.

4 Ben ma nòse yàka búgubugu,
 ma kã gà.

5 Yã ziziinɔ dɔmagu,
 mεè laasuu lé n zĩkenanɔa,
 mεè n yãkenanɔ wàari pá.

6 Ma a ɔɔ dɔnzi,
 mεè n ni dεε lán gukori è í ni de nà.

7 Ñ wemala kpakpaa Dii,
 ma yèε vĩ dɔro.

Ñton mìkpεε zumero,
 ɛ màton gõ lán gbě kè aõ sì gèwãannɔ bàro.

⁸ Ñ n gbêkεε ɔɔamε kɔngɔ,
 zaake mbe má n náanε ví.
 Ñ ma da zé kè de mà séa,
 zaake mbe ma swè tà n kiia.

⁹ Ñ ma sí ma ibεεnɔa, Dii,
 mbe ma nanzi.

¹⁰ Mbe ma Luda ũ,
 ñ n pɔyeziyã damε.

Ñ tó n Nini maaa dɔmε aε gusararaan.

¹¹ Ñ ma wèndi dākpa n tó yānzi, Dii,
 ñ ma bɔ yã'ɔamma guu n maaa yānzi.

¹² Ñ ma ibεεnɔ kaate n gbêkεε yānzi,
 ñ ma zangurinɔ dede n píngi,
 zaake n zɔblerin ma ũ.

144

Aduakena mĩsina yã musu

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen Dii ma gbèsi ũ,
 è zìkana dadamε,
 è ma ɔɔ tòto kε zìkana yānzi.

² Àmbe ma utekii ũ, è gbêkεε kemε,
 à de ma zeki gbāaa ũ, è ma mì sí.
 À de ma sɛngbango ũ kè mεè nazi,
 è tó boriinɔ mì siemε.

³ Dii, bón gbēntee ũ
 kè à yã ègɔ dɔnguu?
 Bón à ũ kè nεè làakari dɔa?

⁴ Gbēntee de lán kàsa kpíi bàme,
 à wèndi è gēte lán ɔra bà.

⁵ Dii, ñ musu naε ñ pita,

̀̀ ̀̀ ke kpiiinɔa le aã tésukpe bo.

⁶ ̀̀ tó lou pí ̀̀ gbẽ̀nɔ fáakɔa,
̀̀ kà fá ̀̀́ t́ aã lekɔa.

⁷ ̀̀ ̀̀ bo zaa musu ̀̀ ma kũ,
̀̀ ma bo í bíta guu,

̀̀ ma sí bori zítɔnɔa.

⁸ Eggetona ̀̀ lé pà,
aãè ̀̀ pãe kɔ̀n lùsena pãao.

⁹ Luda, mé lè dufu sínne,
mé n táaki lé kɔ̀n mɔ̀rɔ̀ bà mèn kurideeo,

¹⁰ mmɔ̀n kè neè tó kínano zì ble,
neè n zòbleri Dauda bo fẽeda pásĩ lézĩ.

¹¹ ̀̀ ma sí ̀̀ ma bo bori zítɔnɔ ̀̀zĩ,
eggetona ̀̀ lé pà,
aãè ̀̀ pãe kɔ̀n lùsena pãao.

¹² Wa négɔgbẽ̀nɔ é fɛe ̀̀́ gɔ̀kparekeguro
làn lí kè nnaa mà bà,
wa néngbẽ̀nɔ gɔ̀ de
làn kíbe wesagba kè wà zãa blèa bà.

¹³ Wa dɔ̀nɔ é pa kɔ̀n pɔ̀ bori sãnda píngio.

Wa sãano é kɔ̀ leo wàa do,
aãé ká bɔ̀rɔ̀ ũgbangba wa kpàsan.

¹⁴ Wa zùno é gɔ̀ de nédandeenɔ ũ,
nòbɔ̀ena é gɔ̀ kuuro,
lagona é gɔ̀ kuuro,
wẽnda'wɔ̀dɔ̀na é gɔ̀ kú gãalero.

¹⁵ Aubarikadeenɔn gbẽ̀ kè aã kuuna de leenɔ ũ,
aubarikadeenɔn gbẽ̀ kè Dii de ̀̀́ Luda ũuno ũ.

145

Dii táakilena a maakena yānzi

Dii táaki kè Dauda lè.

¹ Mé n táaki lé, ma Luda ma Kína,
mégõ n tó bõo guro píngi.

² Mégõ n sáabu kpaa lán guu e dõo nà,
mégõ n táaki lee yāana sai.

³ Dii bíta, à kà wà à táaki lé,
à bítake lé vīro.

⁴ Kpàenõ é n yākenanõ sáabu kpá Wurenõne,
aõé n yābitakenanõ kpàakpa ke.

⁵ Aõé n maake bíta gakuide yā o,
mé n yābõnsaekenanõ laasuu lé.

⁶ Aõé n yākena naaside gbāa yā o,
mé n bítakee tōkēńne.

⁷ Aõé n maake bíta baaru kpá,
aõé guda ke n yāzedekenanõ yānzi.

⁸ Dii sùu vī kõn wēndaaõ,
è põ fē kpaaro, à gbēkeee vī bíta.

⁹ Dii è à maaa ke baade píngine,
è a pó kè à kènõ wēnda gwa ń píngi.

¹⁰ Pó kè ń kènõ é n sáabu kpá ń píngi,
n yāmarinõ é n tó sé lezĩ, Dii.

¹¹ Aõé n kpata gakuì gari ke,
aõé n iko gbāa yā o,

¹² Le gbē píngi n yābitakenanõ dõ
kõn n kpata maa gakuide yāo.

¹³ N kpata né kpata yāanasaimè,
négõ de kí ũ ai wa boriia.

Dii náane vī yā kè à ò píngi musu,
à sùu vī kõn pó kè à kènõ ń píngi.

14 Dii è gbě kè aṣṣe lẹẹno kũ,
è gbě kè nawěa tòmmano fẹ.

15 Pó píngi wée donzi,
nẹè póblee kpámma à gurṣṣa.

16 Nẹè ọ porońne pó mómma,
nẹè pó píngi poyezi bókṣṣe.

17 Dii yákenanṣṣ maa píngi,
à gběkẹe vī a yā píngi kena guu.

18 Dii kī kōn a sīsirino ń píngi,
gbě kè aṣè à sísi kōn yāpuraanon.

19 È a vīakerino poyezi bókṣṣeńne,
è ń wiipena ma à ń mì sí.

20 Dii è gbě kè aṣṣ yeaziino dākpa ń píngi,
mṣde eé zaakerino kaate.

21 Dii táakilena égṣṣ da ma lén,
pó píngi gṣṣ à tó kè kú adona bṣṣ guro píngi.

146

Dii làakaridṣṣa wěndadeenṣṣa

1 Aleluya!

Ma swě, ń Dii táaki lé.

2 Mэгṣṣ Dii táaki lẹe ai ma wěndi lén,
mэгṣṣ lè sii ma Ludane ai ma kuuna lén.

3 Àton náane ṣṣ gbāadeenṣṣaro,
mīsina kú gběntee kiiaro.

4 Tó aṣ wěndi tà, aṣè ẹara wà gě bṣṣsun,
zī beean yā kè aṣṣe pẹeà è yāa.

5 Aubarikadeen gbě kè Yakubu Luda de à donleri
ũu ũ,

kè à wée dɔ Dii a Ludazi,
 6 musu kɔn tɔɔtɛo Kèri,
 ísia kɔn pɔ kè kú à guunɔ pínɡi.
 Dii náane vĩ gurɔ pínɡi,
 7 è yā sí kɔn gbě kè wée gbāaa mɔɔńnenɔ,
 è pɔblee kpá nɔaderinɔa.
 Dii è bà poro gbě kè aɔɔ yinanɔa,
 8 Dii è vianɔ wée wěńne,
 Dii è gbě kè nawěa tòmmanɔ fɛɛ,
 Dii ègɔ ye gbě maaanɔzi.
 9 Dii è bɔamɔnɔ gwa,
 è ɔ da gyaanɔnɔa kɔn tonɛnɔ,
 mɔde è zé yākɔtɛ gbě zaaanɛ.
 10 Dii ègɔ kí blee gurɔ pínɡi,
 Zayɔndeennɔ, a Luda ègɔ kuu ai a boriia.
 Aleluya!

147

Pɔ pínɡi kú Luda ɔzĩ

1 Aleluya!
 Lèsina wa Ludanɛ maa,
 à nna bensɔ à kɔ sio wà à táaki lé.
 2 Dii e Yerusalemu fɛɛɛ dɔ,
 èe Isaraili zizɔnɔ kaakɔa, èe ɛara à suńyo.
 3 È gbě kè aɔ nɔse yàkanɔ làakari kpáéńne,
 è ń bò pípińne.
 4 À sɔsɔnɛnɔ lé dɔ,
 è ń baade sísi a tɔa.
 5 Wa Dii bita, à iko vĩ maamaa,
 à ɔndɔɔ lé vĩro.
 6 Dii è zĩndabusarinɔ gba gbāaa,

mode è ɔ t̃s̃ zaakerinɔ ai tɔtɛa.

7 À lè sí Diine k̃ɔn à sáabukenao,
à wa Luda táaki lé k̃ɔn mɔrɔɔ.

8 È tó lou sisi,
è tɔtɛ gba lou,
è tó s̃è bɔɛ s̃is̃inɔa.

9 È póblee kpá ñɔbɔnɔa
k̃ɔn gbáa k̃ank̃ana ñénɔ, tó aɔɔe wii pɛɛ.

10 Èe ke s̃ɔ gbāakeɛ bé è káneɔ,
èe ke g̃ɔsagbāakeɛ bé è kenɛɔ.

11 Gb̃è k̃è aɔ̃ à ṽia ṽiinɔ bé è káne,
gb̃è k̃è aɔ̃ w̃éɛ dɔ à gb̃èk̃ɛɛzinɔ.

12 Yerusalemudeenɔ, à Dii tó bɔ,
Zayɔndeenɔ, à a Luda táaki lé.

13 Zaake è aubarika daagu,
è a w̃éte b̃iilenɔ gbāaa kaaraare.

14 È a gba aafia ai a b̃usule lén,
è p̃ɔbori maaa kpáawa à m̃ɔawa.

15 È yā o à kpāsā tɔtɛne,
à yā è ká g̃ɔg̃ɔ.

16 È tó loughɛ kwé p̃úu lán buu bà,
è tó kp̃íi kpá lán túbu bà,

17 è loughɛ fā lán gb̃èk̃ɔsɔ bà.
Dé bé eé f̃ɔ à ze à ïa ỹlizi?

18 È yā o à kpāsā, loughɛ è yó,
è ïa gbare, à í è bàa lé.

19 È tó Yakubu boriinɔ g̃ɔ a yā d̃ɔ,
è doka k̃è a dienɔ da Isarailinɔne.

20 Èe beee ke bori pānde kenɛɔ,

aõo à yādienanõ dõro.
Aleluya!

148

Dii pò kè à kènõ à táakilena

¹ Aleluya!

À Dii táaki lé, à bēdeenõ,
à à táaki lé zaa musu!

² À à táaki lé, à malaikanõ a píngi,
à à táaki lé, à ibanõ a píngi!

³ À à táaki lé, òfāntē kōn mōvurao,
à à táaki lé, sōsōne ínnaanõ píngi!

⁴ À à táaki lé, bàtuma musumusu pónõ
kōn í kè da ludambēelaanõ.

⁵ Aõ Dii tó bõ,
zaake à yā ò, ben aõ kuu.

⁶ À n pēpē n pékiia
le aõgõ kú gwe gurõ píngi,
à doka diēñne, aõé fõ wà vīàlaro.

⁷ À Dii táaki lé, pò kè kú tōtēnõ,
kpò gbēntēnõ kōn ísia lònõ,

⁸ kōn loupinao kōn loughēo kōn lousisinao
kōn zàga'īa kè è mì sie à yāneo,

⁹ kōn kpīiinõ kōn sīsīnõ píngi
kōn lí né'irinõ kōn sida línõ píngi,

¹⁰ kōn nòbōsētēnõ kōn pókādeenõ píngi
kōn pótāa'onkuseanõ kōn bāanõ,

¹¹ kōn anduna kīnanõ kōn boriinõ píngi
kōn kīnenõ kōn bùsu gbāadeenõ n píngi,

¹² kōn gōkparenõ kōn nōkparenõ n píngi,
gbēnsi né féte.

13 Aõ Dii tó bɔ,
 zaake à mèn doo tó bé à bíta,
 à gakui de musu kɔ̃n tɔ̃tɔeɔ póla.

14 À kí kà a gbēnɔ̃nɛ,
 kè à yāmarinɔ̃ è à táaki lé,
 Isaraili kè aõ̃ kīionɔ̃.
 Aleluya!

149

Dii gbēnɔ̃ yákpækɛna kɔ̃n boriinɔ̃

¹ Aleluya!

À lè dufu sí Diinɛ,
 à à táaki lé à gbēnɔ̃ kakɔ̃ana guu.

² Isarailinɔ̃ pɔ̃ɔ̃ ke nna ní Kèria,
 Zayɔ̃ndeennɔ̃ pɔ̃nnaa ke kɔ̃n ní kínao.

³ Aõ̃ wā wà à tó bɔ,
 aõ̃ à táaki lé kɔ̃n mɔ̃rɔ̃ɔ̃ kɔ̃n sēgēsēgēo.

⁴ Zaake Dii gbēnɔ̃ yā è káne,
 è mīsina fūra kú zīndabusarinɔ̃nɛ.

⁵ Dii yāmarinɔ̃ pɔ̃nna wii pé ní zīblena yānzi,
 aõ̃ guda dɔ̃ ní daɛbɔ̃ musu.

⁶ Luda táakilena gɔ̃ da ní lén,
 fēda kraplaplaaa gɔ̃ naa ní ɔ̃zī,

⁷ ɛ aõ̃ gēɛ boo boriinɔ̃a,
 aõ̃ wée tão bùsu píngi gbēnɔ̃a,

⁸ ɛ aõ̃ ní kínanɔ̃ yiyi kɔ̃n m̀kyakoonɔ̃,
 aõ̃ m̀gata ká ní wēɛnɛnɔ̃a,

⁹ ɛ aõ̃ yā dañla lán à kēna takada guu nà.
 Gakui kè Dii yāmarinɔ̃ é een gwe.

Aleluya!

150

Dii táakilena

¹ Aleluya!

À Luda táaki lé à kúkiia,
à à táaki lé bàtuma bíta guu.

² À à táaki lé à gbãake yãnze,
à à táaki lé kè à bíta deńla yãnze.

³ À à táaki lé kɔn kākākipɛnao,
à à táaki lé kɔn mɔrɔo kɔn kungidio.

⁴ À à táaki lé kɔn gǎgǎo kɔn ɔwǎnao,
à à táaki lé kɔn googeo kɔn kureo.

⁵ À à táaki lé kɔn sègèpanao,
à à táaki lé kɔn sègè ó gbãaa.

⁶ Pó bɛɛ píngi, à Dii táaki lé!
Aleluya!

Luda yá takada kǝn Bokobaru yǎo
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5